

Samiyele

Ná-Sευε Μῶνγι

SAMIYELE NA-FAI

(1:1--7:17)

Ane lii vai GALA sei vεlei wu Silo

¹ Efelayime zunui ta ɣeni Lama, Sɔfe ɣovii ma, Efelayime ɣize yooi zu. Daaseigi ɣeni ga Elekana. E ɣeni ga Yelɔɣame ná-doun zunui, kewola ɣeni ga Tɔɣu ná-doun zunui Eliyu. Tɔɣu naa, keεɣe ɣeni ga Sufe. ² Anza felegɔ ɣa Elekana seini. Ma mɔungi laa ɣeni ga Ane, felesiei laa ɣe ga Penina, dointi ti ɣeni Penina ve, keke ta la ɣeni Ane ve.

³ Kona-o-kona Elekana βena zeɣe ná-taazuve, é li Silo, é nɔkɔ ɢɔɔɣɔ GALAGI wu, Fai-Pε-Maliɣii. Eli ná-doun zunu felegɔiti, ɢɔfeni ta Finease, naati ti ɣeni ga ɢɔɔɣɔ GALAGI ná-zalaɣa ɣula nuiti Silo taazuve. ⁴ Zalaɣai ɣula laa ɣilagila, Elekana ve, é βena ma zuai ta ɣaaɣwe Penina ta ná-dointi ba. ⁵ Keke Ane nɔnɔi βena wɔɔɔ ga seizu felegɔ, tɔɔzei Ane wola neeni Elekana ve, anεε ni GALA ge la ɣeni doun veeni naa ve. ⁶ Sinianzai Penina la ɣeni looɣosu ga gaazu unfe seɣeai, mazɔɔɔ ɢɔɔɣɔ GALAGI la ɣeni doun veeni be. ⁷ Kona-o-kona, naa nɔ ɣa ti ɣeni daawu. Penina ɔa Ane yiibɔɔ, teε laa ɣilagila ɢɔɔɣɔ GALAGI ze i vεlei wu.

Ti yeni naazu konagi ta, Ane tɔɔzei ga é ɔa wɔɔɔ, é ɔa ɣεε daami wo fai va. ⁸ Sinigi Elekana gaazaɣani, é ɣe ma: «Ane, lee vaa zu è wɔɔɔzu, è ɔa ɣεε

daamianigi va? Toɔa ɔale, è ɔɔɔ maawɔinzu? Nà ɔila gè la vizɔni doun puugo va è ve ɔaa?»

Ane ná-GALA maanɛɛnɛi

⁹ Ti daamii wogai ma, ti ɔɔɔle Silo, Ane wuzegeni, é li zalaɔa ɔulazu velei, zalaɔa ɔula nui Eli ɔeni zeini ná-kpɔkpɔgi ɔa, ɔɔɔɔ GALAGI zeɪ velei laave.

¹⁰ Tɔɔzei ziiɔɔɔa ɔeni de koozu gola, é ɔɔɔɔ GALAGI maanɛɛnɛni, é da wɔɔɔ gola. ¹¹ E minazegegi woni, é ɔɔɔ: «Ee, ɔɔɔɔ GALAGI, Fai-Pɛ-Maliɔii! Ni da ná-kpɔɔi vetena, è gàazumaawɔinɔa, ni è la yeemani mà, ni da doun zunu veena bè, nà fe è ve, ɔɔɔɔ GALAGI, sii ma voloi pɛ su, kpeka la vɔɔɔɔa nɔundeɔai ta kpɛlei va eyesu pɛ.»

¹² Tɛi Ane lɛbini ɔɔɔɔ GALAGI valizu, Eli ɔeni dakɔɔgiti niikpi pelei zumɔsu. ¹³ E ɔeni naa lakɔɔgiti kaazu, ti da niikpi, keɛ nu la ɔeni woo nɔpɛ menisu, mazɔɔɔ Ane ɔeni GALA falizu yimave. Eli ɔisieni ga dɔɔi ɔa é Ane zogai. ¹⁴ Eli ɔeni Ane ma: «Da ɔulazu niima ɔevelei zu yeɛɛ? Li, è da-lɔɔi ɔula ɔaazu ada ɔili pele.»

¹⁵ Ane gooɔaavoteni, é ɔɔɔ ma: «Ba-o, màliɔii, dɔɔ lei é va ɔɔɔ bà, gè la dɔɔ ɔɔleni, ɔaa gaazulati gani nɔpɛ. Keɛ zii ɔa é ɔɔɔɔ kɔɔzu. Nà ve ga gè ná-ziiɔɔɔi lɛ ga ɔɔɔɔ GALAGI. ¹⁶ Mina pɛɛ ga anzanu nakai, ziiɔɔɔ latevegai ɔa é kea gè lɛbiga ná-GALA falii zu.»

¹⁷ Eli gooɔaavoteni, é ɔɔɔ ma: «Ni naa ve, li, ziileigi ɔɔɔ è ve, Izelayele ná-GALAGI è wooɔaavote, nii è falia ma, é naa ve è ya!»

¹⁸ Ane Eli wooɔaavoteni, é ɔɔɔ ma: «Da-nuɔɔɔɔlai zoo é ye bà.» Naa woga vɔluma Ane ve, é liini, é daamii wo, gaazuve zeɪ ga pagɔ. ¹⁹ Poluma zobui,

kpidiɔidigi, Elekana ta ná-pɛleyeɛfei pɛ ti liini, ti nɔkɔ Gɔɔɔɔ GALAGI wu, naa voluma, ti ɔaleni ma, ti li ta-laazu Lama.

Elekana bɛɛeni anzai Ane ma, Gɔɔɔɔ GALAGI ge naa maawɔingfaani. ²⁰ Ane kogi zɛɛeni naama ɔonagi nɔ laawu, é zunu loun zɔɔɔ, é ɔɛ ma: «Doin nii laa ɔa ga Samiyele, mazɔɔɔ gè falivɛ Gɔɔɔɔ GALAGI ma.»

Ane ná-doin ɔalivaa vai GALA ma

²¹ Naa voluma, Elekana ta ná-pɛleyeɛfei pɛ ti ɔeni liizu mɔnɔ Silo, ga ti naama zalaɔai ɔula, nii ta ɔa kula kona-o-kona, Gɔɔɔɔ GALAGI vɛ, ta é ná-minazɛɛegi laazeeli, nii é kɛeni. ²² Kɛɛ Ane la ɔeni vilɛni ti volu naama ziei zu, é ɔeni sinigi ma: «Nà naa maabɔunsu, eyɛsu doin laaɔula niimii va, naazu nà lii la niina Silo, gè fe Gɔɔɔɔ GALAGI vɛ, nii a kɛ doin tɛi ge ye Gɔɔɔɔ GALAGI ya, sii ma voloi pɛ su.»

²³ Sinigi Elekana ɔeni ma: «Kɛ eɔɛvelei è devea la, naa maabɔun eyɛsu è doin laaɔula niimii va. Gɔɔɔɔ GALAGI ge kɛ, nii é minazɛɛɛa la, naa laazeeli.» Ane yenɛ ná, é ɔa niimii ve dounɔi ya, eyɛsu naa laaɔula niimii va.

²⁴ Doin laaɔulaai ma niimii va, dee Ane seɛeni, é lii la Silo, anɛɛ ni dounɔi loɔɔa ɔeni de dɛ. E kona savagɔ niki zinei zɛɛeni, é vɛɛ bulu vukɔi kilo vuusavagɔ (30) va, ta kɔɔ woole ɔila daavegai ga dɔɔi. ²⁵ Ti nikɛi vaani, ti kula ga zalaɔai, naa voluma, ti liini ga dounɔi Eli vɔ. ²⁶ Ane ɔeni ma: «Ee, málígíi, è-ɔí ka naa zu nei baa, ga anzanui ta vaani, é ɔa Gɔɔɔɔ GALAGI vali è ɔobavɛ? GALA ka kàazu, eɔɛvelei è vulua la ga ɔite, gaamazu nà ɔeni

de. ²⁷ Wελε, doin nii ɔa gè ɔeni falizu GALA ma. Tama Ɔooɔɔ GALAGI fea zèa. ²⁸ Nà balaagi, nà pɔ ga gè kaliva Ɔooɔɔ GALAGI ma, toɔa ga nɔnɔ sii ma voloi pε su.» Ti nɔkɔni ná Ɔooɔɔ GALAGI wu.

2

Ane ná-mama guyei

¹ Ane GALA falini ɔani:

«Zii laavege ga koozunεei, Ɔooɔɔ GALAGI zaalai zu. Gè unbuzefei zɔbɔga Ɔooɔɔ GALAGI zaalai zu, nà zoo niina gè bɔε, gè sili nuiti gooɔaavote, kòozunεεve, tɔɔzei GALA ge bɔga bà.

² Ɔooɔɔ GALAGI ɔefala la ná, tɔ ɔila kpe ka ɔadegai. E ɔula tɔun polu, gala kili ge la ná, gala kili ge la ná, é va ɔε ga fasai, ga ɔɔnɔ ma ƆALAGI ɔεvele.

³ A wa-waso kpɔɔiti kpelana mu pele zu, ta poomu gooiti ti ɔεa ɔulazu wo-laaveti. Mazɔbɔ Ɔooɔɔ GALAGI ɔa ga GALAGI, nii é fai pε kwεε, toɔa é nubuseiti ta-ɔεεwotiiti buɔɔegi ɔɔɔsu.

⁴ Kooɔfuluɔa wolaiti ta-ɔfilegiti ti ɔaleɔalea, kele zεbesulala nuiti ti zεbei zɔbɔga.

⁵ Zɔiti ti yiɔoa ɔεa de, naati ta laamiani gaiziezu. Kele niiti mu pului ɔεa ti ma, ti la mɔ bεɔeni ga ti boti ɔε pε, ti va ɔɔnɔ sɔbɔ.

Doun zɔbɔtala anzanui doun lɔfela zɔbɔga, zɔi ma doin ɔεa mɔinni zea, naa maaloga.

⁶ Ɔooɔɔ GALAGI ɔa a ɔa paai wo, é lati, é zεnvui ve, tɔ ɔa a ɔa nui yεnvui yei ɔɔvealaazu, tɔ nɔ ɔa balaa a ɔa nui yεnvui ɔula ɔɔvealaazu.

7 Góogó GALAGI gila kpe ka a da baladai ve,
é kpetei balaa fe.

To ga a da nui maayei,
kele toga da nui unbuzefe balaa.

8 To ga da bala nui wuzefe, é kula fufiligi zu,
é zeapaka nui wuzefe, é kula kpo gagi zu,
é seizu ve ti ya, seizumaanegiti saama,
é unfema losuve ve ti ya.

Zooi ma bedegiti, ta ga Góogó GALAGI nono,
tiya ga é eteai zeini ti ma.

9 Góogó GALAGI ga da baa ná-woogegila nuiti
maazu, ti-ziezuve pe.

Kele faa nou ge nuiti undaa ga vili kpidii zu,
mazolo nu nape ge la voniga faa ma, ga to bogoi
zebei.

10 Zóiti ti wuzefezu Góogó GALAGI laalógoma,
ti kpein ti zu ga gologolo.

Góogó GALAGI ga yesu geegologi zu, é bain ga tiye,
ege geebade lugi.

To ga eteai lukpogaaave, é zeeli zou bela ga naa pe.
To ga zobogi ve ná-masagi ya,
nii é guloi ziaai ma, é ta vee sebei va.»

11 Naa pe poluma, Elekana galeni ma, ná-taazu
Lama, kele zunu loungoi Samiyele yeni Silo, é
da botii ge Góogó GALAGI ve, zala ga gula nui Eli
gobave.

Eli ná-dointi ta-vai

12 Eli ná-doun zunuiti ti geni ga nu nakaiti, ti
la geni unfesu Góogó GALAGI ma. 13 Wele, ti zie
velei geni ga nii, nii ti geni keezu ga bebei: nu nape
é vaazu ga zala gai kula vai ma, zala ga gula nui

ná-botigɛ nui ɣeni liizu, naama nui ʋɔ bɛ, siegi zu zalaɣa zuai ɣɛɛzu la abui ɣa, é ɗa ɣili, a ɣena lia sua zɔɔ mite wolai ɣa zea, nii niigai ga ga savagɔ. ¹⁴ E bena mite wolai ɔ anɪnakai zu, nii é ga diɣii, ɓaa pɔɔ liɣii, ni naa laade kokoi, nii nɔpɛ mitei naa a ɔɔna ba, naa ɣa é ga zalaɣa ɣula nui nɔnɔi. Naa ɣa ti ɣeni kɛɛzu ga Izelayele nuiti kpein, niiti ti ɣeni ʋaazu Silo zalaɣa ɣula vai ma. ¹⁵ Yeeta bena ɣele ɣite, ti ʋa ɣɛ ti zalaɣa zuai ma wulɔiti gala, zalaɣa ɣula nui ná-botigɛ nui bena ʋa, naama nui ʋɔ bɛ, é ɣɛ ma: «Zalaɣa ɣula nui ná-mɔ suai ve, mazɔɔ é la ʋaazu giliai ta zosu, ma undui nɔ ɣa é pɔ.»

¹⁶ Ni zunui nii ti ná-zalaɣai ɣulazu, naa a ɣena ma: «Zena ɗɛ, gi ɓe ga ma wulɔi ɣala, ɗa ʋa niina, nii nɔpɛ è pɔ, è naa zeɣe,» zalaɣa ɣula nui ná-botigɛ nui bena ɣɛ ma: «Ba, keni è fe niizu, è la na kɛni, nà ta zeɣe ga zeeɣaabaai.»

¹⁷ Niima zunu loungoiti sɔgi wola jɔuni, ɢɔɔɣɔ GALAGI ɣaazu, tɔzei veɓanii niiti nuiti ti ɣeni feezu ɢɔɔɣɔ GALAGI ʋɛ, zunu loungoi niiti ti ɣeni naa ɣɛɛzu ga fuun gani.

¹⁸ Keɛ doungoi Samiyele ɣeni ná-botii ɣɛɛzu ɢɔɔɣɔ GALAGI ʋɛ, kɔba zeɣei ɣeni ga zalaɣa ɣula zeɣei.

Samiyele ta sɔɔɔ nuiti

¹⁹ Kona kula laa ɣilagila, Samiyele dee bena seɣe maavɔnigi ɓete bɛ, ta la ɣena lia ta sinigi Silo, zalaɣa ɣula vai ma, é ɣeni liizu ga naama zeɣei ná-doin ʋɔ. ²⁰ Eli tuya looni Elekana ta anzai ʋɛ, é ɣɛ ti ma: «ɢɔɔɣɔ GALAGI ʋa bu ga é doun ɣiligaa zɔɔɔ è-anzai nii ʋa, niiti ta ɣɛ ga Samiyele ʋotogi, nii é fea

Ḑooḑo GALAGI uε.» Naa voluma, ti ḑaleni ma ta-laazu. ²¹ Ḑooḑo GALAGI Ane maawoinḑaani, polu ḑe ga Ane zunu loun savago, ta anzanu loun felego ḑiligaa zoloni volu. Naama ziegi zu Samiyele ḑeni ba, é da woolo, Ḑooḑo GALAGI ḑaazu.

Eli ta ná-dointi

²² Eli volozagani niina ga gola. E ná-doun zunuiti sie velel ma woo menini, é vile Izelayele nuiti ba, é menini ga ná-doun zunuiti ta volo laazu ga anzanuiti, niiti ti ḑaalεεzu ba GALA daagomi seḑe velel laave. ²³ Eli ḑeni ná-doun zunuiti ma: «Leeni ḑa ḑe menisu, é vile wo va? Eεe pe ka wo-lḑo ḑoi wosu, tḑzei wo zie velel la vani. Leeni vaa zu wo naa ḑεεzu? ²⁴ Doun zunuiti, à yeeḑula naazu, nii ḑe menisu é vile wo va, naa la vani. Wa Ḑooḑo GALAGI ná-nubuseiti diizu to kologologiti ma. ²⁵ Ni nui ta a koto ḑeena boola nubusei ta laalḑoma, GALA ka é ga tukḑoḑaaleve nui naazu, kele zoi é kotoi ḑεεzu, Ḑooḑo GALAGI boḑoi laalḑoma, be ḑa a naama nui maavaawo?» Eli nii kpein boni, kele ná-doun zunuiti ti la ḑeni keeni, ti va ti-ḑeε wooi zo, tḑzei Ḑooḑo GALAGI deveni niina ga ti za.

²⁶ Samiyele ma zunu lounḑoi ḑeni woolozu, é da GALA ta nubuseiti ziilaa.

Nimizai é zeini

Eli ná-peleyeḑei ma

²⁷ Yeeta GALA goo wo nui ta vaani, é ḑe Eli ma: «Woilo niima nii GALA ge bosu è ma: «E suḑweε kala, ga è-mεmεwolani keai ma Ezipete yooi zu, Falagḑon ná-pelei wu ga duḑiti, ḑe boḑo leeni ga tiye, tiya-o, ta-velεyeḑeiti-yo. ²⁸ Izelayele velεyeḑei kpein saama, è-mεmεwola Aalon ḑa ḑe yimazegeni la,

ga é gɛ ga nà-zalaɣa ɣula nui. E da lo nà-zalaɣa ɣulazuwe, é da nà-zalaɣaiti daazeeli mà, é da ani maku nɛɛnɛgiti gala bè, ta é da gàazaɣa. Gè ti-laamiizu veeni, tɔ-o, mavofodai-o, zalaɣa zuaiti ba, niiti Izelayele nuiti ti vaazu la. ²⁹ Toɣa ɣale mu, wo beɛ ɣulazu nà-zalaɣaiti ta nà-veɛaniiti ba, nii gè ma levei veai, ga é da gɛ nà-pɛlei wu? Lee vaa zu è è-loun zunuiti fizɔsu bà? Wo da bɔɣɔ ɣɔnɔkula ga zalaɣa zuai vasuɛti, niiti nà-nuɔuseiti, Izelayele nuiti, ti vaazu la pɔ?

³⁰ « Naa ɣa é ba, tei é ɣɛa ɣana, nèi gè ga Izelayele ná-GALAGI, gɔoi ɣa é ga nii: Gè minazeɣeni è ve, da-o, da-veleyeɣei-yo, ta è-mɛmɛwolani tɔnɔ ma veleyeɣei balaa, ga wa ɣa wo ga nà-botigɛ nuiti yeenɔpɛ eyɛsu ɣɔ. Keɛ, nɔn nà, ɣɔɣɔ GALAGI, nà bosu è ma ga minazeɣegi naa li poun. Mazɔlɔ nà da ɣaazu unfegi ve naati be, niiti ti dèbizu, keɛ niiti ti bèlɛlalazu, unfegi ɣa da yei ga tiye. ³¹ Su la ɣooza, nà vaazu da-veleyeɣei, ta è-mɛmɛwola nɔnɔ ma veleyeɣei zuvikɛi ɣulazu ti ya, naa ɣa a ke, nu volɔzaɣa nɔpɛ ge mina mɔ ɣɛ da-veleyeɣei wu. ³² Da weɛ, è è zili nui ɣa, é da ɣaaba sèi veɛi ma. Fai pɛ ka ɣɛ ga pagɔ Izelayele veleyeɣe ve, naama ziɛgi zu nu la mɔ keɛwola volɔ nɔpɛ kaa, da-veɛi wu. ³³ Naa pɛ ge ɣɛɛ va, nà vaazu è-mavofodai gila makɛsu, nà-zalaɣa ɣulazuwe ɣobave, nii a ke é da nimiza bɔɣɔ ma, ga toloi ta kitevei. Názu ma, da-veleyeɣei wu nui mɔtaiti kpein ta za, ti-ma niinɛlai zu.

³⁴ « Nii é vaazu ɣɛɛzu ga è-loun felegɔiti, ɣɔfeni, ta Finease, naa ɣa é ɣɛɛzu ga poogi è ve, ga nii gè bosu gaamai ve, tɔzei, ti felegɔ pɛ ta zaazu folo ɣila kpe. ³⁵ Naa volumna, nà yiimazeɣe ga zalaɣa ɣula

nu bɔɔɔ vɛ, gè sei, nii a ɔɛ ga lada nu, toɔa zie ga nà-kisiɛiti, ta zɔimai vaiti. Nà mavofodai bɛtɛ ba, nii a ye ná ɔɔ, é ɔɛ ga zalaɔa ɔɔla nui, masagi ɔɔba, nii gè yiimazeɔɔezu la, gè gulɔi zie ma. ³⁶ Zɔi a ye vulua è-mavofodai zu, naa ɔa va zalaɔa ɔɔla nui naa vɔ bɛ, é vile niibiɔa kakala, nii a ke é va wali ɔɔlaga zɔlɔɔ, baa bulu buɔa ɔɔla ko. Toɔa zalaɔa ɔɔla nui naa maanɛnɛ, é ɔɛ ma: Soma, è boti ve zèa, zalaɔa ɔɔlazuvɛ, nii a ke gè bulu buɔa go zɔlɔɔ ga kɔnɔgi.» »

3

Samiyele loli fai GALA bɛ

¹ Zunu lounɔoi Samiyele ɔɔni ɔɔɔɔ GALAGI ná-botii ɔɔɛzu, Eli ɔɔbavɛ. Naama ziegi zu, ɔɔɔɔ GALAGI la ɔɔni bɔɔni nuiti pɔ, valafala, ti la mɔ ɔɔni ná-kulakɛlɛma vaiti sɔlɔɔsu valafala.

² E ɔɔni ga kpidii ta, zalaɔa ɔɔla nui Eli ɔɔni laani daazuvɛ, naama ziegi zu Eli ɔɔazuvɛti maaɔidini niina. E la mɔ ɔɔni wozagaazu fɔɔn. ³ Samiyele balaa ɔɔni GALA sei vɛlɛi wu, é ɔɔni laani minazeɔɔ kesui ɔɔbavɛ, naazu GALA ná-fitinai da zo dɛ.

⁴ Naama ziegi zu, ɔɔɔɔ GALAGI Samiyele lolini, Samiyele ɔɔ ma: «Nà ɔaa!»

⁵ Samiyele bizeni, é li Eli vɔ bɛ, é ɔɔ ma: «Nà ɔaa, mazɔlɔɔ è tòligɛ.»

Eli ɔɔɔaaɔoteni, é ɔɔ ma: «Gè la toli boni, ɔale ma, è li, è la.» Samiyele liini, é la volu.

⁶ ɔɔɔɔ GALAGI Samiyele lolini volu. Samiyele wuzɛɔeni, é li Eli vɔ bɛ, é ɔɔ ma: «Nà ɔaa, mazɔlɔɔ è tòligɛ.»

Eli gooḡaavoteni, é ḡe ma: «Dòun zunu! Gè la toli boni, li, è la.»

⁷ Samiyele ma ge la ḡeni de Ḡooḡo GALAGI ḡwεε, tɔɔzei kaipa naa la ḡeni de bɔeni tɔ bɔḡɔi vɔ.

⁸ Ḡooḡo GALAGI Samiyele lolini volu, ná zeizu zavasiɛi. Samiyele ḡaleni ma Eli vɔ be, é ḡe ma: «Nà ḡaa, mazɔɔ è tòligε.»

Eli gaḡaani niina ga Ḡooḡo GALAGI ḡa é doungoi lolisu. ⁹ Eli ḡeni Samiyele ma naazu: «Liina, è la, ni da toli kili menina, da ḡe ma: «Bɔena, Ḡooḡo GALAGI, da-wotigε nui woilogε.» » Samiyele liini, é la daazuve.

¹⁰ Ḡooḡo GALAGI vaani, é lo kobave, é toli ga ma mɔungiti kevele, é ḡe ma: «Samiyele! Samiyele!»

Samiyele gooḡaavoteni, é ḡe ma: «Bɔena, mazɔɔ nèi gè ga da-wotigε nui ḡòilogε.»

¹¹ Ḡooḡo GALAGI ḡeni Samiyele ma: «Nà vaazu faa laazu Izelayele nubuseiti ma, nu-o-nu a ma wooi menina, daa ḡa vɔ. ¹² Naama voloi, maanɔḡoi nii kpein gè deveai Eli ta ná-peleyeḡei ve, nà ti pe daazeeli, gè la gila kpalaa zεga voluzu. ¹³ Gè deεve la ga, nà ná-peleyeḡei veelalazu eyεsu ḡo, mazɔɔ é ḡea suḡwεε ga ná-dointi ta bèlɛlalazu, kele é la keeni, é va naati maḡolo. ¹⁴ Naa ḡa é ba, gè ḡona Eli ná-peleyeḡei ve, gè ḡe ma: «Zalaḡai baa vebɛaniiti ti la zooga ti va Eli ná-peleyeḡei ná-kotoi gba eyεsu pe.» »

¹⁵ Samiyele yeni laani eyεsu geelaalao. Naa voluma, é wuzegeni, é GALA sei velei ma velelaveti daalao. Kele nii GALA ge boni ma, é ḡeni luazu ga é va naa wo Eli ma. ¹⁶ Kele Eli tolini, é ḡe ma: «Samiyele, dòun zunui!»

Doungoi gooḡaavoteni, é ḡe ma: «Nà ḡaa.»

GALA ná-minazege kesui. Naa a gɛna ade zaama, tofa ade gɛzo ade zili nuiti zeei ma.»

⁴ Ti numaa leveni Silo, Gɔogɔ GALAGI ná-minazege kesui galama, Fai-Pɛ-Maliɔii, nii é zeini seelubeinti unda. Zalaɔa gɛla nui Eli ná-doun zunu felegɔiti Gɔfeni ta Finease ti yɛni minazege kesui volu, ti va.

⁵ Ti zeelii ma ga minazege kesui kɔlaɔai zu, Izelayele gɔubeɛi woogɛlani ga koozunɛi, eyɛsu zooli bali ti wu, vɛ ti gɛni ná. ⁶ Filiseti nuiti ti zongɔ wooi naa menigai ma, ti gɛni bɔɔɔ gaazaɔasu, ti da gɛ ma: «Kpee wolai nii voluve gɛ ga leeni, Ebulu nuiti ta-gɔlaɔai zu?» Ti menini ga Gɔogɔ GALAGI ná-minazege kesui gɛ ti vaai la Izelayele ná-kɔlaɔai zu. ⁷ Ti wola luani, ti da gɛ bɔɔɔ ma: «Ade maanɔɔa, tɔzei GALA ge va Ebulu nuiti ta-gɔlaɔai zu, é la gɛa gɛna pɔlɔma. ⁸ Ade maanɔɔa-o! Bɛ gɛ a ade gɛla zɛbesu galagi niiti zea? Galagi tɛiti ka ti maanɔɔi ma zii mɔinmɔin seini Ezipete nuiti ma, tevebai zu. ⁹ A zasulo! Filiseti nuiti, wo gɛ ga zunu bɔɔɔbɔɔ! Wo mina va lɔzu duɔlai zu, Ebulu nuiti zea, egevelei ti gɛa la wo ya duɔlai zu, naa gɛ é ba, à zunuyai gɛna, wo kɔi gɔ.»

¹⁰ Filiseti nuiti ti kɔi lɔzeini, ti vɔnini Izelayele ma, ɛɛ pɛ ge da bize ga lɔɔua ná-sege ɔotai wu. Ti vɔnini Izelayele ma ga gola, nu waabuusavagɔ (30 000) gɛ é zaani Izelayele va. ¹¹ Filiseti nuiti ti GALA ná-minazege kesui zɛfeni, Eli ná-doun zunu felegɔiti ma, Gɔfeni ta Finease, naati ti za kɔi zu.

Eli ta ná-doun anzai ti zaa vai

¹² Naama volo gɛlagi nɔ, zunu gɛla ge bizeni, é gɛla kɔlaɔai zu, é gɛni ga Benzamen mavofodai zu

nui ta, é vaani Silo, ná-segeiti balivaliai ga, fufiligi nɔungi pɛ unma, ziiɓɔɓi maaɓele ma. ¹³ Teai ma taazuɓe, Eli ɗeni zeini ná-kpɔkpɔgi ɗa, pele ɗobave, é da maaɓɔungi wo, tɔɔzei zii ɗeni zoolɛzu ga GALA ná-minazegɛ kesui ma vai. Zunui tei paai ma, é nuuma wooi wo taazuɓe, nuɓuseiti pɛ ti kpeei ɗulani bu.

¹⁴ Eli naama beei menigai ma, é gaazaɗagi woni, ga: «Lee ma beɛ ɗa é loozu?»

Zunui tei ge vaani, ga é naama vai laazeeli Eli ma. ¹⁵ Naama ziegi zu, Eli zii ma voloi ɗeni ga kona ɓuutaavuu maazu lɔsava (98), gaazuɗoleni niina. ¹⁶ Zunui ɗeni Eli ma: «Pɛlave, gè zegɛ kɔɔɗɔzuɓe za nɔ.»

Eli ɗeni ma: «Leeni ɗa keai, dɔun zunu?»

¹⁷ Keelai gooɗaavoteni, é ɗe ma: «Izelayele bizaa Filiseti nuiti ba, gi looɓe bu ga gola. E-loun zunu felegaiti saave vɔɓ kɔɔi zu, ɗofeni ta Finease. GALA ná-minazegɛ kesui balaagi zegɛɓe Filiseti nuiti be.»

¹⁸ Siegi zu keelai ɓɔeni la, é vile minazegɛ kesui va, Eli ɗulani ná-kpɔkpɔgi ɗa, é buɗe ɓɔɗɔ maazu, é loo kpogi ɗobave, kpɔɔoi woloni, é za. Mazɔɓɔ, Eli ɓɔɓaɗani niina, é wuini ɓɔɗɔ ma balaa. Eli Izelayele lukpɔɗaaleveni kona ɓuunaanigɔ (40) laawu.

¹⁹ Ná-doin, Finease anzai ɗogi ɗaawɔɔni niina. E menigai ma, ga ti GALA ná-minazegɛ kesui zegɛɓe, naa ɓoluma, keemɔɔin ta sinigi ti zaa, anzanui nii zeini ɗɔɗɔɓolu, é doin zɔɓɔ, tɔɔzei koozu wanai soni gaamanɔ. ²⁰ Tei é ɗenina zaazu, anzanui niiti ti ɗeni koba, naati ti ɗeni ma: «Mina lua, mazɔɓɔ è zunu loun zɔɓɔga.» Kele é la vɔɓ ɗeni woiloni naa

ma, é va ta zege ba ti ve. ²¹ E doin laasei pɛeni ga I-Kabode (nii poluve ga «lebiya la mɔ ná»). Mazɔɔ é gɛni ma: «GALA ná-lebiyai zegea Izelayele va.» Keai ma naa wosu, é gɛsiɛni, é vile GALA ná-minazege kesui va, nii Filiseti nuiti ti segeni, ta keemɔɔin ta sinigi ti zaa vai. ²² E woɔfulani, é gɛ ma: «Ungo, lebiyai gɛula Izelayele va, mazɔɔ Izelayele zili nuiti ti lia ga GALA ná-minazege kesui.»

5

Minazege kesui vai Filiseti nuiti pɔ be

¹ Filiseti nuiti ti GALA ná-minazege kesui zegeni Eɛen-Ezeel, ti lii la Asedode taazuve. ² Ti tɛeni ta-galagi Dagon ná-pelei wu, ti da maaniini saɔjai naa gɔbave. ³ Asedode nuiti ti wuzegeni sobuzobui, ti ka ga Dagon gɛ laani daaveai zoi ma, Gooɔ GALAGI ná-minazege kesui gɛkalave. Ti buzegeni, ti to tosuve. ⁴ Poluma zobui mɔnɔ, ti wuzegeni kpidiɔidigi, ti ka ga Dagon gɛ laani daaveai mɔnɔ zoi ma, Gooɔ GALAGI ná-minazege kesui gɛkalave, nɔungi ta zee felegɔiti teveai ba, ti vaza-gai kpofalagi maazu, kpusei nɔ gɛ é yɛni ná niina. ⁵ Naa gɛ é kea, Dagon ná-zalaɔa gɛula nuiti, ta niiti kpein ti lɛezu Dagon ná-pelei wu Asedode, ti la da ga zie kpofalagi ma, zaagaza.

⁶ Gooɔ GALAGI ná-zɛbei lɛeni ga Asedode nuiti, é dualuagi looni ti zu, é puzɛgɛlagi veeni ti va, Asedode ta ná-zoi pe su. ⁷ Asedode nuiti ti naama vai gɛai ma, é da gɛ ga tiye, ti gɛni ma: «Izelayele ná-GALAGI ná-minazege kesui la lebiga ada-laazuve,

mazɔlɔ zeei ná-zɛbei ɔa ade laalɔɔma, ada-o, ada-ɔalagi Dagon-o.»

⁸ Ti Filiseti ɔundigɔiti tolini Asedɔde taazuwe, ti ti ɔaazaɔa, ti ɔe ma: «Lee ɔa ada ke ga Izelayele ná-GALAGI ná-minazeɔe kesui nii?»

Naati ti ti woɔɔaavoteni, ti ɔeni ti ma: «Kenii Izelayele ná-GALAGI ná-minazeɔe kesui lewe Gate.» Ti liini ga GALA ná-minazeɔe kesui miná. ⁹ Kεε ti lia vɔluma la, ɔooɔ GALAGI wuzegeni Gate taai laalɔɔma. Dualua golai lɔoni ti pe su, puzegulagi ti zoni, é lɔzei doungoiti ma, é li kpakologiti pɔ.

¹⁰ Gaamago nɔ, ti GALA ná-minazeɔe kesui ɔfulani naa va, ti lii la Ekelɔn. Kεε ti zeelii ma la Ekelɔn, Ekelɔn nuiti ti kpee wolai looni, ti ɔe ma: «Ti va ga Izelayele ná-GALAGI ná-minazeɔe kesui ada-laazuwe, nii a ke ade za, adeya-o, ada-nubuseiti-o!» ¹¹ Tiya balaa, ti Filiseti ɔundigɔiti tolini, ti ɔe ti ma: «À Izelayele ná-GALAGI ná-minazeɔe kesui ɔaaɔale ma ná-zooi zu, ni naa laade, gi kpein gá vaazu zaazu, giya-o, gá-nubuseiti-o!» Mazɔlɔ nuiti ti ɔeni zaazu ga duɔi taazuwe ná pe. Mazɔlɔ GALA ge ná-zɛbei lɛeni ga tiye gola. ¹² Nui niiti saai a la voola ti va, puzegulagi ɔa é bena naati so, naa maavele ma, taai zu nubuseiti kpain gooi lɛeni geegɔlɔgi zu.

6

GALA ná-minazeɔe kesui ɔaaɔale ma vai Izelayele yooi zu

¹ ɔooɔ GALAGI ná-minazeɔe kesui keeni ga alu dɔfela Filiseti nuiti ta-yooi zu. ² Filiseti nuiti, ti ta-zalaɔa ɔula nuiti ta velela vele vaa wo nuiti

gaaleeni ba, ti gɛ ti ma: «Leeni gɔ gá kɛ ga Góogɔ GALAGI ná-minazege kesui? A pele le ga giye, nii gá leve da, gi daazeeli ná-zooi zu.»

³ Naati ti ti woogaaavoteni, ti gɛ ma: «Ni wa Izelayele ná-GALAGI ná-minazege kesui lebesu ná-zooi zu, à mina ma jakai nɔ leve. Keni wo faazuβete zalaɣaa gɔla bɛ. Wa naa gɛena, wa gɛde, wa kwɛɛ leeni vaa zu é wuzegɛzu wo laalɔɣoma sienɔpe.»

⁴ Filiseti nuiti ti ti gaaazaɣani volu ga: «Faazuβete zalaɣai ma zii βegele gɔ gá kula?»

Zalaɣa gɔla nuiti ta velela vele vaa wo nuiti ti ti woogaaavoteni, ga: «À zanu sɔɔla lɔɔlugo βete, é gɛ ga puzegɔlagi vaaɣulabai, ta zanu sɔɔla lɔɔlugo, nii é gɛɛzu ga inɛgiti baaɣulabai, naa gɔ é zoloosu Filiseti gɔndiɣi lɔɔlugɔiti tiegɔi ma, mazɔɔɔ kpakɔ gɔlagi nɔ gɔ seeliai wo ma, wa-o, wa-gɔndiɣiiti-yo.

⁵ A wa-vuzegɔlagiti ta inɛgiti baaɣulabaiti kpɛte, niiti ti faa zugologologi gɛɛzu zooi zu, wo zɛba wo lebiyai ve Izelayele ná-GALAGI βɛ, tanisu toɣa ná-ziiɣaawanai ye ná, é bosu wo laalɔɣoma, wa-o, wa-galagiti-yo, ta wa-yooi. ⁶ A mina gɔkpa ga Falagɔn ta Ezipete nuiti kevele. Wo gɔize su, ga GALAGI nii gɔ é naati kpɔɔni ga kevele mɔinmɔin, eyɛsu naati ti βe Izelayele va, é gɔla duɔlai zu.

⁷ «À wotolo niinei βetena, wo nike zaa felegɔ zege, niiti ti-ma yiivoiti ti niimii βɔlezu, nike zaai niiti unbawului laade laani ti unma kaipa. Wo ti gɔli wotoloi va, kele wo li ga ti-ma yiivoiti togani make pɛlei wu. ⁸ A Góogɔ GALAGI ná-minazege kesui zege, wo da wotoloi zu, wo zɛba wo kesui taɣili sege, wo zanu sɔɔlaiti pu su, niiti wo ti gɔlaai ga wa-vaa zuβete zalaɣai, Góogɔ GALAGI βɛ, à naama

ɣesui la minazeɣe kesui ɣoba, wotoloi zu, wo ɓe wotoloi va, é da li. ⁹ Wa losu, wo da wele nikéiti ba. Ni ta liina ga Izelayele yooi zu vele, kwεpelema vele, ve vele Bete-Seemese ná, wa kwεε naazu, ga Izelayele ná-GALAGI ɣa é maanɔɣɔi niiti seida ade ma. Kεε, ni ti la liini ga naa vele, ada ɣε ma naazu: <Tɔ laade zee va ɣε ade va, kεε niima vai vaave nɔ ɓɔɣɔ ve.> »

¹⁰ Filiseti nuiti ti ziɛni ga naama lenε gooi. Ti koima nikε felegɔi zegeni, ti ti ɣili wotoloi va, ti nikε yiivoiti tε togani make pɛlei wu. ¹¹ Ti Ɔɔɔɣɔ GALAGI ná-minazeɣe kesui laani wotoloi zu, ta kesui nii zanu sɔɔlaiti ti su, puzεɣulagi ta inεgiti baaɣulabai. ¹² Nikε zaaiti ti liini ga Bete-Seemese vele, ti lete nɔ tein, ti da li ga bainga, ti la ɣɛni zegeni pelei va, ti va li ga yeezazu vele, ɓaa ɣɔvezu vele. Filiseti ɣundiɣiiti ti yɛni ti volu, eyεsu ti zeeli Bete-Seemese ɣwepelema ve.

¹³ Bete-Seemese nuiti ti ɣɛni nεmε wolai zu, molo levezu ve. Ti minazeɣe kesui ɣaai ma, ti wola ɣoozunεni. ¹⁴ Wotoloi zeelini Bete-Seemese nui, Zozuwe ná-kpalagi zu, wotoloi loni kɔtu wolai ɣobave. Nuiti ti wotoloi ma wuluiti tevelebeni, ti balivali, ti zεba ti nikε felegɔiti kε ga gala zalaɣai Ɔɔɔɣɔ GALAGI ve. ¹⁵ Leevi nuiti ti Ɔɔɔɣɔ GALAGI ná-minazeɣe kesui ɣulani wotoloi zu, ta kesui nii zanu sɔɔlaiti ti ɣɛni su, ti ti la kɔtu wolai maazu. Naama volo ɣilagi nɔ, Bete-Seemese nuiti ti gala zalaɣaiti kulani Ɔɔɔɣɔ GALAGI ve, ta zalaɣai taɣiligaa. ¹⁶ Siεgi zu Filiseti ɣundiɣiiti ti miná ɣaai ma la, ti ɣaleni ma naama voloi nɔ Ekelɔn.

¹⁷ Filiseti nuiti ti faazuβete zalaɣai ɣulani Ɔɔɔɣɔ

GALAGI vɛ. Zanu sɔɔla lɔɔlugɔ ɣɛni de, nii ɛ ɣɛni ga ta-vuzɛɣfulagi vaagʉlabai, ɛ zoloo ta-laa wola lɔɔlugɔi niiti tiegɔi ma: Asedɔde, Gaza, Asekalɔn, Gate, ta Ekelɔn. ¹⁸ Inɛgiti baagʉlabaiti balaa ti ɣɛni nɔ, naa balaa zolooni taai naati ma, niiti Filiseti ɣundigʉ lɔɔlugɔiti ti zeini ti unda, ɛ lɔzei taa wolaiti ma, niiti sigʉgi ti ma, ɛ li taa goiti pɔ, niiti sigʉ ge la ti ma. Kɔtu wolai nii Leevi nuiti ti Gɔɔɣɔ GALAGI nɔ-minazeɣe kesui laani ma, Bete-Seemɛse nui Zozuwe nɔ-kpalagi zu, naa ɣa de nɔ, zaagʉza, ga niima vaiti ma zeelei.

¹⁹ Gɔɔɣɔ GALAGI yeevɛɛni Bete-Seemɛse nuiti ma, nu vuulɔfela (70) ɣa ɛ zaani ti zaama, mazɔlɔ ti wɛɛni minazeɣe kesui zu. Bɛbɛi kpein ge naama zaa wɔɔi woni, tɔzei Gɔɔɣɔ GALAGI vɔɔɣuni ti va gola. ²⁰ Bete-Seemɛse nuiti ti ɣɛni ma: «Bɛ ɣa a zoo ɛ lo Gɔɔɣɔ GALAGI ɣaazu, GALA ɲadegai nii? Bɛ vɔɔda ɣa ada zoo ade nɔ-minazeɣe kesui leve nɔ, nii a ke ɛ zeɣe ade vɔ bɛ?» ²¹ Ti keelaiti teveni Kiliyate-Yeyalime nuiti ma, ti ɣɛ ti ma: «Filiseti nuiti ti Gɔɔɣɔ GALAGI nɔ-minazeɣe kesui ɣaagʉalega ma, ɔ va, wo seɣe, wo lii la wa-laazu vɛ.»

7

¹ Kiliyate-Yeyalime nuiti ti vaani, ti Gɔɔɣɔ GALAGI nɔ-minazeɣe kesui zeɣe, ti lii la, ti tɛ Abinadaɔe nɔ-pelei wu, gizei ma. Ti yimazeɣɛni ga nɔ-doun zunui Eleazaal, ga ɛ da make Gɔɔɣɔ GALAGI nɔ-minazeɣe kesui va.

Izelayɛle nuiti paa vai volu
Gɔɔɣɔ GALAGI vɔ

² E lɔzei minazege kesui va voloi ma Kiliyate-Yeyalime, suɔoozani gola, kona uuufelegɔ (20) leveni niina. Naazu Izelayele nuiti kpein ti ɣeni balakpalasu, mazɔlɔ wɔin ɣeni ti ma, ga ti va volu Ɔɔɔɔɔ GALAGI vɔ. ³ Samiyele ɣeni Izelayele velayeɣei pe ma: «Ni wa ɣalesu ma Ɔɔɔɔɔ GALAGI ma ga wo-yii pe, à gala kiligiti kula ɔɔɔɔ zaama, ta saleiti ti-laa ga Asetaatee, wo ɣili Ɔɔɔɔɔ GALAGI va ga wo-yii pe, wo tɔ ɣila kpe dɛbi, naazu toɣa wo ɣizo, é wo ɣula Filiseti nuiti zea.» ⁴ Izelayele nuiti ti Baaleni ta Asetaateiti kpein kulani ɔɔɔɔ zaama, ti la mɔ ɣeni ani ɣili nɔpe dɛbini, keni Ɔɔɔɔɔ GALAGI ɣila kpe nɔ.

⁵ Samiyele ɣeni ti ma: «À Izelayele nuiti kpein gaale ba Misepa, ge Ɔɔɔɔɔ GALAGI maanɛɛɛ wavaa zu.»

⁶ Ti ɣaalɛeni ba Misepa, ti da ziei zaɣa, ti da pu ya zooi ma, Ɔɔɔɔɔ GALAGI ɣaazu. Ti zugi zoni naama voloi, ti laani zɔ ga ta-ɣotoiti, ti ɣe ma: «Gi kotoi ɣea Ɔɔɔɔɔ GALAGI laalɔɔɔma.» Misepa ɣa Samiyele ɣeni ná ga Izelayele ná-tukpɔɣaaleve nui.

Izelayele vɔni fai Filiseti nuiti ma

⁷ Siɛgi zu Filiseti nuiti ti menini da ga Izelayele ɣaalɛɛɛ ba Misepa, ta-ɣundiɣi lɔlugɔiti ti deveni ga ti va ti kɔɔi vɛɛ Izelayele va. Izelayele nuiti ti ma wooi menigai ma, ti luani ga gola Filiseti nuiti ba. ⁸ Ti ɣeni Samiyele ma: «Mina maagɛ kpɔ, è da woɔɣula ade vɛ Ɔɔɔɔɔ GALAGI ma, ada-ƆALAGI, nii a ke é ade ɣizo Filiseti nuiti ma.» ⁹ Samiyele baala zivooi zɛgeni, nii é ɣeni de niimii ɔɔlezu, é kula ga gala zalaɣai Ɔɔɔɔɔ GALAGI vɛ. Naa vɔluma, é Ɔɔɔɔɔ

GALAGI maaneɛnɛni Izelayele ve, Gooḡo GALAGI gooḡaavoteni.

¹⁰ Siegi zu Samiyele ḡeni gala zalaḡai ḡulazu la, Filiseti nuiti ti maabuḡani Izelayele va, ga ti kooi veɛ ba. Kele naama volo ná, Gooḡo GALAGI geebade lu golai vilini ti zaama, é ti be, ti voluazo. Izelayele nuiti ti vonini ti ma. ¹¹ Izelayele nuiti ti ḡulani Misepa va, ti vile Filiseti nuiti polu, ti da ti be, ti da ti vaa, ti yeni Filiseti nuiti polu, eyesu ti zeeli Beete-Kaal taa ḡoḡowuve.

¹² Samiyele woogulani, é ḡe ma: «Gooḡo GALAGI boḡe ade va, eyesu ade zeeli ve.» E katu wola ḡila seḡeni, naazu é kpadɔ Misepani zoḡozuve, ta Seen, é daaseigi veɛ ga Eben-Ezeel (nii poluve ga «kpɔba ḡotui»). ¹³ Filiseti nuiti gaazu unfegi zegeni naazu pa, ti la mo ḡeni budeni ta-ḡwepelemave maazu, ti va vili Izelayele yooi zu vele. Mazaloo Gooḡo GALAGI yeewuzegeni ti laaloḡoma Samiyele zii ma voloi pe daawu. ¹⁴ Izelayele laa wolaiti kpein, niiti ti ḡeni Filiseti nuiti zea, naati kpein, ti ḡaaḡaleni ma volu, ti zeeli Izelayele ya, é zo Ekelɔn, é li Gate, é veɛ naa maagoolii ma yooi pe ba, ti ḡulani ti ya. Ziileigi ḡeni Izelayele nuiti zoḡozu ta Amool nuiti.

¹⁵ Samiyele ḡeni ga tukpɔḡaaleve nui, sii ma voloi pe daawu, Izelayele yooi zu. ¹⁶ Kona-okona, Samiyele bena leve zoi zu, é toozei Beetele, é li Gilegale, é zeeli Misepa, é da Izelayele nuiti tukpɔḡaaleve, naama laaiti su. ¹⁷ Naa pe poluma, é bena ḡale ma Lama, ve ná-pelei ḡeni ná, miná ḡa é bena Izelayele nuiti tukpɔḡaaleve ná. Ná no ḡa é zalaḡa ḡulazuve beteni ná Gooḡo GALAGI ve.

MASA FAI LŌŌZEI VELEI

8

(8:1--12:25)

Masa gaizie vai Izelayele ve

¹ Samiyele vɔlɔzaɖagai ma, é ná-doun zunuiti seini vɔtogi zu, tukpɔɖaaleve vai ma, Izelayele yooi zu. ² Ná-doun zunu mɔungi laaseigi ɖeni ga Zowele, felesiei laaseigi ɖe ga Aɓiya. Ti zeini Beel-Seeɓa, ga ti da tukpɔɖaaleve miná. ³ Kele ti la ɖeni vileni ti-ɖee Samiyele zie velei vɔlu. Tei walii ná-neɓei ɖeni ti-yiimave ga gola, ti ɖeni lobɛaniiti sosu, ti da tukpɔi ɖaaleve ga telebotalai.

⁴ Naa ɖa é keeni, Izelayele ɖundigɔiti kpein ti maabɔni Lama, Samiyele vɔ be. ⁵ Ti ɖeni Samiyele ma: «Da ɖaa, è vɔlɔzaɖagai, tama è-lointi ti la ziezú ga pagɔ, ga è ɖevele. Naa ɖa é ba, masa seiná gi unda, nii a ɖe gi levezu, eɖevelei é ɖeezu la zɔɔma yooiti su.»

⁶ Naama wooi wanani Samiyele ma, ga ti ɖee vai ma: «Masa sei gi unda, nii a ɖe gi levezu.» Samiyele ɔɔɔɔ GALAGI valini. ⁷ ɔɔɔɔ GALAGI Samiyele woɔɖaavoteni, é ɖe ma: «Woilo Izelayele nuiti gooi ma, nii ti maɖaazaɖaboga, yeezei naa wu. Mazɔɔɔ da laade ti va ɖe ɖelezu è va, ná ɖa ti ɖelezu bà, ga gè mina mɔ ɖe ga masagi ti unda. ⁸ Nii ti keezu ga ɖe, naa nɔ ɖa ti keezu ga ze kaite, é lɔzei voloi gè ti ɖulani la Ezipete yooi va, duɔlai zu, ta da ɖele bà, ti da gala kiligiti deɓi. ⁹ Naa ɖa é ba, nii ti boga naa ɖe ti ve, kele ti lenɛ ga gola, è naati deɛ ga tiye, nii kpein a ɖe ga masagi zɔgiti.»

¹⁰ Samiyele liini, é ɔɔɔɔ GALAGI wooi pe daazeeli beɓei ma, niiti ti ɖeni ɖeezu ma, é masa sei ti unda. ¹¹ Samiyele ɖeni ti ma: «À woilo fai

niiti ma, niiti ti g̃eezu ga masagi z̃agi: m̃ounpa, tofa wo-loun zunuiti sefe, é ti g̃e ga ná-salavusuiti. Ti g̃e ga ná-k̃oofo wotolo bize nuiti, baa ná-sooiti kpize nuiti, baa niiti ti z̃eezu t̃o b̃ofoi ná-wotoloi fakalave. ¹² Tofa yiimazege ga tanigaa, é ti g̃e ga nu waagilagilagiti ta-g̃undig̃iiti, é tanigaa g̃e ga nu vuulooludoolugiti ta-g̃undig̃iiti salavusuiti saama. Tofa tanigaa g̃e ga ná-wozawoli nuiti, z̃aiti ti g̃e ga ná-molo leve nuiti. Tofa tag̃iligaa zege, é ti g̃e ga g̃ain bo nuiti, ti da k̃oofo z̃olaiti gain, ta ma wotoloi va z̃olaiti. ¹³ Tofa wo-loun anzanuiti sefe, é tanigaa g̃e ga gulo maku neene kpete nuiti, baa daagoli wo nuiti, baa bulu bete nuiti. ¹⁴ Tofa wa-balagiti sefe, ta wa-leezen beleiti, ta wawolive bele vapagiti, é ti ve ná-botige nu wolaiti zea. ¹⁵ Tofa puusiei gula wa-ani zuwuiti ba, ta wa-leezen beleiti, é ti ve ná-nu wolaiti zea, ta ná-botige nu wolaiti. ¹⁶ Tofa wa-wotige nuiti, zunuiti ta anzanuiti sefe, naa b̃o wa-nu niineiti ba, niiti ti ga zebesu geleiti, ta wa-zoovalegiti, ti da botii g̃e be. ¹⁷ Tofa wa-loganiiti ma vuusieiti sefe, wa b̃ofoi, wa g̃e ga ná-duaiti. ¹⁸ Naama voloi, wa kpeei loo ga wamasagi laal̃ofoi, nii wo yiimazegeai la, keke G̃oofo GALAGI la woiloga wo-wooi ma.»

¹⁹ Izelayele nuiti ti la g̃eni keeni, ti va Samiyele wooi zo, ti g̃eni ma: «Gá vaa g̃ana! Gi g̃e masagi g̃e ño gi unda, ²⁰ naa g̃a a ke, gá balaa gi g̃e ga z̃oma yooiti kevele, gá-masagi da gi lukp̃ogaaleve, é da lo gá-g̃ooebeiti tufo, gi da k̃ooi g̃o ṽoma.»

²¹ Samiyele begai ma ga Izelayele nuiti ta-b̃oei naati meni, é ti pe daazeelini G̃oofo GALAGI ma.

²² G̃oofo GALAGI g̃eni Samiyele ma: «Yeezei naa wu,

nii ti maagaazaɗaboga è ma, masagi zeï ti unda.»

Naa uoluma, Samiyele ɗeni Izelayele nuiti ma:
«Ese pe ge liina ná-taazu.»

9

Sayile soovale saaiti gaizie vai

¹ Zunui ta ɗeni Benzamen mavofodai zu, nii daa ɗeni ga Kise, Abiyele ná-doun zunui ɗeni de, Abiyele keɗɗe ɗeni ga Selɔl, Selɔl keɗɗe ɗe ga Bekolate, Bekolate keɗɗe ɗe ga Afia, Afia balaa ɗeni ga Benzamen mavofodai zu nui ta ná-doun zunu. Kise ɗeni ga zebesu nu. ² Zunu loun ɗila ge ɗeni Kise nii ya, nii daaseigi ɗeni ga Sayile, zunu loungo vapa ge ɗeni de. Izelayele nuiti saama, tanɔpe ge la ɗeni zeelini su pagi zu, é ɗoozani é leve ti pe ba.

³ Yeeta, Kise ná-soovale saaiti ti looni ya, é da ɗe ná-doin Sayile ma: «Botiɗe nui gila seɗe, wo li, wo soovale saaiti gaizie.» ⁴ Sayile ta ná-botiɗe nui ti Efelayime ɗize yooi zubizeni, ti leve miná va, ti li ga Salisa yooi zu vele, ti la soovale saaiti kaani. Ti liini mɔnɔ ga Saalime yooi zu vele, ta Benzamen yooi zu vele, keɗe ti la ti ɗaani pe.

⁵ Ti zeelii ma Sufe yooi zu, Sayile ɗeni ná-botiɗe nui ma: «De ɗale ma taazu, ni naa laade, kèe ɗa vaazu yeemazu soovale saaiti fai ma, é yiizoolɛ ga deye.»

⁶ Ná-botiɗe nui ɗeni ma: «GALA goo wo nui ta ɗa taai nii zu é de luɗɔ, tɔɗɔi wola ɗulave, nii nɔpe é bosu, naa ɗa da vilɛsu. De li, de gaazaɗa, bafo toɗa de lii vele le da-ziei niizu.»

⁷ Sayile g̃eni ná-botig̃e nui ma: «Ungo, kelē leeni g̃a de liizu la zunui t̃na p̃? Daamianigi b̃ega da-b̃olbiti su, veb̃eani g̃ili ge la de ya, nii da fe GALA goo wo nui ya. Leeni g̃a é de ya?»

⁸ Ná-botig̃e nui g̃eni ma: «Wali g̃ila ka de z̃èa, nà naa ve GALA goo wo nui ya, é pelei l̃ ga deye, nii da z̃iè la.»

⁹ (M̃ungi, Izelayele nuiti p̃ b̃e, ta la g̃ena lia GALA gaazaḡasu, ti b̃ena g̃e b̃oḡo ma: «À va, ade li wozaḡaa nui ṽ b̃e.» Maz̃l̃õo nii daaseigi ga «GALA goo wo nui» za, naa laa g̃eni ga «wozaḡaa nui.»)

¹⁰ Sayile g̃eni ná-botig̃e nui ma: «Gaama g̃a è ya, de liina.» Ti liini ga taai naa zu ṽele, ṽe GALA goo wo nui g̃eni ná. ¹¹ Ti g̃eai ma taa g̃izei l̃ez̃u, ti g̃omini ga anzalopoiti, ti da g̃izei yei z̃iè zaḡazuve, ti naati gaazaḡani, ti g̃e ma: «Wozazaḡaa nui g̃a nei taazuve?»

¹² Anzalopoiti ti ti woḡaaḡoteni, ti g̃e ma: «Ungo, paa g̃a feya wo luḡo, paave za g̃á-laazuve, t̃ozei taai k̃pein ka za zalaḡa g̃ulazu, zalaḡa g̃ula adave ma. A li fala. ¹³ Wa vaazu kaazu, wa l̃ena ño feya taazuve, é va g̃e é li zalaḡa g̃ula adave daamii vai ma. A liina fala, wa ka, t̃ozei nuḡuseiti ti la daami woga t̃un polu, maz̃l̃õo toḡa tuyai loo zalaḡai ma p̃e, niiti ti loligai, naati ti va daami wo.»

Sayile lii vai

Samiyele ṽ b̃e Lama

¹⁴ Ti liini taazuve, nu l̃ez̃u ṽe taai zu, Samiyele da g̃ula ga ti ṽo pelei, é va li zalaḡa g̃ula adave.

¹⁵ Tama Sayile va g̃e é va, folo g̃ila ge ỹeni naa luḡo, G̃oḡo GALAGI niima vai l̃ ga Samiyele. ¹⁶ E g̃e ma: «Lina, niima yeeg̃eḡalai ño zu, nà zunui ta levesu è ma, é g̃ula Benzamen yooi zu. Da guloi

ziε ma, è ke ga masagi nà-nubuseiti unda, Izelayele nuiti. Toḡa ti unməə, é ti ḡula Filiseti nuiti zea. Mazələə gè nà-nuiti ta-bələi ḡaa, gè ti bain gooi meniga.»

¹⁷ Samiyele Sayile ḡaai ma, Ḣooḡo GALAGI ḡeni ma: «Zunui nii ḡa gè ḡeni ná-fai wosu è ma, nii ḡa é masadai ḡeezu nà-nubuseiti unda.»

¹⁸ Sayile maaḡuḡani Samiyele va, nu leezuve taazuve, é ḡe ma: «Wozagaa nui ná-pelei le ga ze.»

¹⁹ Samiyele gooḡaavoteni, é ḡe ma: «Nà ḡa gè ga wozagaa nui, lo tḡḡo, de li zalaḡa ḡula adave. Ada laamiizu voooma za, lina sobu, nà bena ga daḡidaavili faiti kpein suḡula è ma, nà be niina è va, è da li. ²⁰ Nii é ga soovale saaiti, ti loai ya ma volo zavasie ḡa, mina mə yiizoolε ga naati, mazələə ti naati kaave na. Kele é bude naa maazu, ani vagoi niiti kpein ti Izelayele yooi zu, naati ta ga be nənə? Da laade baa? Da-o, è-ḡee ná-peleyegei-yo?»

²¹ Sayile gooḡaavoteni, é ḡe ma: «Lee vaa zu è naa wosu mà? Nèi gè ga Benzamen mavofodai zu nui ta nə, nii gaaləidai Izelayele wolodai kpein su. Kèe ná-pelei lei é va loi Benzamen wolodamai kpein saama baa?»

²² Samiyele læni ga Sayile, ta ná-botigε nui, daamii wo pelei wu, é seizu vago ve ti ya velelave, naama nu vuusavagoti (30) saama, niiti ti lolini daamii wo fai ma. ²³ Samiyele ḡeni daaḡoli wo nui ma: «Da ga suai gè ḡea feeni è ya, ga è make ba ye.»

²⁴ Daaḡoli wo nui sua balai zegeni, é vee baalobai pe ba, é vaa la, é da Sayile ḡakala. Samiyele ḡeni Sayile ma naazu: «Nii ḡa gè ḡea makeni è ve, siegi zu gè nuiti toligai ma la daamii vai ma, toḡa ná, miina.» Zekana é ḡeeni la Sayile ta Samiyele ti

daamii woni ህጻማ naama voloi. ²⁵ Naa ህoluma, ti zeqeni zalaገa ገግula adavε, ti yei ga taazu vele. Samiyele ta Sayile ti liini, ti zeii doogጋ bosuvε, pelei maazuvε, ti da yεpε.

Samiyele gulጋi zii vai Sayile ma

²⁶ Poluma zobui, Sayileni ta ná-botigε nui ti wuzeqeai ma, Samiyele Sayile lolini doogጋ bosuvε pelei maazuvε, é ገε ma: «De liina, gè è ህu ga pele.» Sayileni ti vileni pelei ma ta Samiyele, ti da li. ²⁷ Ti zeelii ma taai ገግwεmavε, Samiyele ገeni Sayile ma: «Bo dá-wotigε nui ma, é leve velelavε.» Naa liini ga velela velei. Samiyele ገeni Sayile ma: «Lo dεε, nii ገጋጋጋ GALAGI bogai, gè naa lε ga dε.»

10

¹ Samiyele ná-gulጋ woolei laalaoni, nii é ገeni zea. E gulጋi ህuuni Sayile nጋungi ma. E neeneni ga daavε komagai, é ገε ma: «ገጋጋጋ GALAGI gulጋi ziaa è ma, è va ገε ga ná-nubuseiti ta-lotugጋi. ² Za, da balina ma, da liizu, è ገግula zunu felegጋ ma Lasele ná-kabai ገobavε, Selesa Benzamen yooi zu, ta vaazu ገεεzu è ma: «Soovale saai niiti è ገεa liini ti ገaiziezu, ti ti ገaa. E-ገεε la mጋ yiizoolεzu ga naati, wa-yiizooli ገa è ma niina, é da bጋጋጋ ገaazaገa ga: Toገa kε ገale, é va ná-doun zunui ገa?»

³ «Da zeqena miná, da lago liizu poun, è zeeli gulu wolai ma, é Tabጋጋl. Wa ገomis miná, wa zunu savagጋ, ti da li Beetele GALA dεbi vai ma, boli yiህo savagጋi ገa ma mጋungi ya, bulu savagጋi zoni felesiei ya, kጋጋ woole ገila ge zoni savasiei ya, daavegai ga dጋጋi. ⁴ Ta vaazu laaliizu è ma, ti bulu felegጋ ve è vε, yeezei bu.

⁵ «Naa voluma da zeelizu Giḃea-Eløyime, ve Fil-
 iseti nuiti ta-ḡundigii gila ge zeini ná. Da ḡena
 læ taazuve, wa ḡomisu wa GALA goo wo nuiti ma
 bulugi, ti da zeḡe zalaḡa ḡula adave, ḡeingein gani
 ḡein nuiti ti ti luḡo, ti da kḡnigi ḡein, ta papai, ta
 tamadegiti, ti da koolei ve. GALA goo wo nui naati,
 ti da GALA ná-kulakεεma vaiti bo. ⁶ Ḣooḡo GALAGI
 ná-Zenvui ḡa yeizu è ma, da balaagi, è da GALA ná-
 kulakεεma vaiti bo ga ti ḡevele, da valibosu, è ḡe
 ga nu niine. ⁷ Niima vaiti kpein daa ḡa zeelina, da
 kwεε naazu ga GALA ka è va. Naazu nii maanḡai
 ga è ke, naa ḡe.

⁸ «Naa pe poluma da tosu da tuḡo, è li Gilegale,
 na vaazu, ḡè è ḡa ná, gala zalaḡaiti kula vai ma, ta
 ziilei zalaḡaiti. Da maabḡunsu ná folo loḡfela laawu,
 eyesu ḡè va, ḡè naa læ ga de, nii maanḡai ga è ke.»

⁹ Sayile voluaveni no feya Samiyele va, é da li,
 GALA ge zii maavaliboni, nii kpein Samiyele boni
 ma, ti pe daazeelini naama voloi no. ¹⁰ Seeliai ma
 Giḃea, GALA goo wo nu bulugi daaḡomini, GALA
 Zenvui yeini ma, to balaa é vili ti zaama, é da GALA
 ná-kulakεεma vaiti bo. ¹¹ Zḡiti kpein ti ḡeni kwεε
 kaite, ti kaai ma, é da GALA ná-kulakεεma vaiti bo,
 GALA goo wo nuiti saama, ti ḡeni boḡo ḡaazaḡasu,
 ga: «Leeni ḡa keai ga Kise ná-doun zunui? Sayile
 balaa kana GALA goo wo nuiti saama baa?»

¹² Naama nui ta ḡeni ma: «Be ḡa mu é ga ta-
 ḡalamḡin?» Miná ḡa faalaalii naa zḡḡoni ná, ga:
 «Sayile balaa kana GALA goo wo nuiti saama baa?»
¹³ Sayile begai ma ga GALA ná-kulakεεma vaiti bo,
 é liini zalaḡa ḡula adave.

14 Sayile keeḡe keeḡeloin ḡeni ma: «Mini ḡa wo ḡea liini ná, wa da-wotigē nui?»

E ḡeni keeḡe keeḡeloin ma: «Gi ḡea liini soovale saaiti gaiziezu, kee gi la ti ḡaani, naa ḡa é kea, gi lia, gi Samiyele ḡaazaḡa.»

15 Keeḡe keeḡeloin ḡeni ma: «Leeni ḡa mu Samiyele boga wo ma?»

16 Sayile gooḡaavoteni, é ḡe ma: «Keeve nō gi ma, soovale saaiti kaave na.» Kee Sayile la ḡeni keeni, é va naa wo keeḡe keeḡeloin ma, nii Samiyele boni, é vile masa fai va.

Sayile zei vai ga masagi Izelayele unda

17 Samiyele Izelayele nubuseiti pe tolini Ḣooḡo GALAGI ḡaazu Misepa, 18 é ḡe ti ma: «Ḣooḡo GALAGI, Izelayele ná-GALAGI wooi ḡaa: «Nà ḡa gē Izelayele ḡulani Ezipete yooi zu, gē lee la. Gē wo unmo, gē wo ḡula Ezipete nuiti zea, ta zooma masa zooiti, niiti ti ḡeni wo woinzeḡezu.» 19 Wa ḡa za, wo ḡelezu wa-GALAGI va, tama ka é wo ḡizoni wa-yiiboloi yeeḡeḡalai, ta wa-maanooḡo voloiti su. Wo ḡe nūn ma: «Masa sei gi unda.» Naa ḡa é ba, à ḡaale ba Ḣooḡo GALAGI ḡakala ga bolodama vele, ta peleyeḡe vele.»

20 Samiyele Izelayele nuiti teveni ga bolodama vele, Benzamen ná-bolodamaiti ka zeelobai woni ga tiye. 21 Samiyele Benzamen ná-bolodamaiti teveni ga peleyeḡe vele, ziimazeḡegi zolooni Mateli ná-peleyeḡei ma, naati saama, Kise ná-doun zunui Sayile ḡa ziimazeḡegi zolooni ma. Ti gaizieni, kee ti la kaani. 22 Ti Ḣooḡo GALAGI

ɔaazaɔani volu, ti ɔe ma: «Zunui taɔili kana ba, nii paai ve?»

Ɔoɔɔ GALAGI ti woɔɔaavoteni, é ɔe ti ma: «À wɛɛ, dɔɔɔvɛ kasɔiti poluvɛ.»

²³ Ti bizeni, ti li, ti vaa la, é lo bebɛi zaama, gaagɔozani ti pɛ ba. ²⁴ Samiyele ɔeni bebɛi pɛ ma: «À wɛɛ, zunui tei ka Ɔoɔɔ GALAGI yiimazeɔeni la, keɔfala nɔpɛ ge la wo zaama.»

Ti pɛ ti woɔɔfulani, ti da ɔe ma: «Masagi lebi ɔeke faan!»

²⁵ Naa volumna, Samiyele daani ma kpɛ é naa le ga tiye, niiti maanɛai ti ɔe ga masagi laamiizuvɛ ta tosvɛ, é lati, é sevɛ, é da Ɔoɔɔ GALAGI lebizuvɛ. Kpegai ma, é nuɔuseiti pɛ gaagɔaleni ma, evɛ ge li ná-taazu. ²⁶ Sayile balaa ge ɔaleni ma ná-taazu, Gíbea, sɔbelama nui tanigaa ti vileni polu, niiti GALA ge puuni ti yiima, ga ti ɔili tɔun ba. ²⁷ Anɛɛ naa ve, nu nakai tanigaa ti ɔeni ná, ti da ɔe ma: «Lee ma bɔba ɔa nii a zoo keɛzu ade ve?» Ti ɔeni beɛɛɛlazu, ti la ɔeni veɛɛani nɔpɛ feeni be. Keɛ Sayile la ɔeni faa woni.

11

Sayile vɔni fai Amɔn nuiti ma

¹ Amɔn nuiti ta-masagi Naɔase vaani ga ná-kɔvɛɛɛɛ, é Yabeese taai ze keɛ su, nii é Galaade yooi zu. Yabeese nuiti ti ɔeni Naɔase ma: «Ade minazeɔe bo yɔɔɔzu, gá ɔolo è vɛ.»

² Keɛ Naɔase ti woɔɔaavoteni, ga: «Ni wa pɔ ade minazeɔe bo yɔɔɔzu, keni wo va bu, gè wo yeezazu vele ɔaazuɔevɛgiti kula su, wo ɔilagilagi pɛ, gè unfegi vu Izelayele nuiti pɛ gaazu ga naa.»

³ Yabeese gɛwolaity ti gɛni Naɔase ma: «Dooɔɔ gɛla ku ve gi ve, gi keelaiti teve Izelayele yooi zu ná pe. Ni nu nɔpe ge la zolɔni, nii a kpɔba ve gi ve, gá bɔɔ ve è ya naazu.»

⁴ Keelaiti ti zeelini Gibeá, Sayile ná-taazuve, ti naama vai pe bo taazuve nui pe ma. Bɛbei pe ge wɔlɔni. ⁵ Naa zolooni nɔ Sayile dá zɛɛ kpalagave ga ná-nikeiti. E gaazaɔagi woni, é gɛ ma: «Lee gá keai ga nuɔuseiti ti wɔlɔzu?» Ti Yabeese nuiti daawooi laazeelini ma.

⁶ Naama wooyi mɛnigai ma Sayile ve, GALA Zenvui yeini ma, ziiɔaawanani ga gola. ⁷ Sayile nika felegɔ zoni, é ti vaa, é subulukpulu, é fe keelaiti zea, é ti leve Izelayele yooi zu ná pe, é vali ti ma ga: «Nu nɔpe é la keeni, é va li kooɔzuvɛ Sayile ta Samiyele volu, zekana ma nui ná-nikeiti ta bulukpulu da.» GALA maɔɔɔ yeini Izelayele nuiti pe ma, ti lua gola, ti gɛlani, ti dá li ná, eɛ nu gɛla nɔ. ⁸ Sayile ti gɛaluni Beezeke. Izelayele wolodamai zɔiti ti gɛni ga nu waaunsavagɔ (300 000), Zuda wolodamaiti ti gɛ ga nu waavuusavagɔ (30 000).

⁹ Ti gɛni Yabeese gɛelaiti ma: «À li, wo gɛ Yabeese nuiti ma, Galaade yooi zu: «Lina, wa unmoogɛ zolɔ, siegi zu foloi gaalɔsu da.» » Keelaiti ti liini, ti naama wooyi wo Yabeese nuiti ma, é gɛni ga koozunɛ wola ti ve. ¹⁰ Ti gɛni Amɔn nuiti ma: «Lina gá bɔɔ ve wo ya, nii nɔpe wo pɔ, wo naa gɛ ga giye.»

¹¹ Poluma voloi, Sayile ná-kooɔɔɛɛi gaaɔwɛeni su ga savagɔ. Ti lɔni Amɔn nuiti ta-gɔlaɔgai zu ga gosui, ti yeini naati paazu, eyɛsu folo gaalɔgai. Zɔiti ti la gɛni zaani, naati ti vazani ga gilagila, ti tanɔpe ti la gɛni volu fele.

¹² Izelayele nuiti ti gɛni Samiyele ma: «Bɛni ka ti gɛni gɛɛzu ma: «Sayile la masadai gɛa gi unda?» A ti ve gi ya, gi ti vaa.»

¹³ Kɛɛ Sayile gɛni ti ma: «À mina nu nɔpɛ paa za gɛgɛala foloi, mazɔɔ Gooɔɔ GALAGI fɔnifaamai vea ade vɛ za, Izelayele nuiti.»

¹⁴ Samiyele gɛni Izelayele nuiti ma: «À va, ade li Gilegale, ade laa la Sayile ná-masadai maazu, ade maabakpa.» ¹⁵ Bɛbɛi pɛ ge gɛaɛɛni ba Gilegale. Ti bo Gooɔɔ GALAGI gɛaazu, ti maabakpa, ga Sayile gɛa ga masagi. Ti ziilei zalaɣaiti kulani Gooɔɔ GALAGI vɛ. Sayile ta Izelayele nuiti pɛ ti wola goozunɛɛni.

12

Samiyele ná-falima bɛɛiti

¹ Samiyele gɛni Izelayele nuiti ma: «Wo kaa, gɛ woiloga wo-woo ma, nii wo gɛa pɔ, gɛ naa pɛ kɛa wo vɛ, gɛ masagi zeida wo unda. ² Za vɔluma, masagi nii gɛa a da lo wo luɔɔ niina. Nɔn gɛ lo ga wo luɔɔ, é lɔzei mà louno yee ma, é zeeli za ma. Gɛ vɔɔzaɣa ga, nɔundeɣaiti ti gɔlea, dɔinti balaa kana ti wo zaama. ³ Nà losu za wo gɛaazu, gɛ wo gɛaazaɣa, à gɔɔgɛaavote, Gooɔɔ GALAGI gɛaazu, ta masagi nii é gulɔi ziaai ma. Wo zaama, bɛ gɛa gɛ ná-nikɛ, baa ná-soovale kula zea? Bɛ gɛa gɛ mɔnɛa, baa gɛ suziɣaa, wafuun? Bɛ gɛa é lobɛani vea zɛa, nii a kɛ gɛ gɛaazu vɛɛ ma, ná-faaɣaazagiti ma? A bo dɛɛ mà, ni nà gɛ ani nɔpɛ kulani nu ya telebotala maazu, nà ti pɛ gaɣale ma.»

⁴ Ti googɛaavoteni ga: «È la gi mɔnɛni, è va gi zuziɣa fuun, è la balaa lobɛani nɔpɛ kulani nu ya.»

⁵ Samiyele ɣeni ti ma ɔlu: «Gooɔɔ GALAGI, ta wa-masagi, ta ga zeelei, ga wo la sɔ kaani bà, nii wa pèelala su.»

Ti ɣeni ma: «Ungo, zekana é la.»

⁶ Samiyele ɣeni nuɔuseiti ma, mɔnɔ: «Gooɔɔ GALAGI ɔa é yiimazegeni ga Moize ta Aalɔnni ga ti wo-memewolani kula Ezipete yooi zu. ⁷ Naa ɔa é ba, à ɔaalɛna ba Gooɔɔ GALAGI ɔakala, gè wo ɔitoo naama vaa wolaiti su, niiti é ti ɔea wo ɔizo faa zu, wa-o, wo-memewolani-yo.

⁸ «Zakɔbe ta ná-nuɔuseiti, ti liai ma Ezipete yooi zu, kpɔɔi yeni zeizu ti ma, ti Gooɔɔ GALAGI lolini, ga é ɔɔ ti va, naa ɔa é keeni Gooɔɔ GALAGI Moize ta Aalɔnni teveni, ti ti ɔula Ezipete yooi va, ti va ga tiye, ti zeii zooi nii zu, ve ade ná za. ⁹ Kele wo-memewolani ti ɔeleni Gooɔɔ GALAGI va, ta-GALAGI. Naa ɔa é keeni, Gooɔɔ GALAGI yeebeni ti va la, ti lɔ Gasɔɔl ɔɔɔfuluɔbai Sisela yeezu, ta Filiseti nuiti, ta Moabe masagi, niiti ti kɔɔi veeni ti va. ¹⁰ Ti woɔɔfulani mɔnɔ Gooɔɔ GALAGI ma, ti la zɔ ga ga ta-ɔotoiti, ti ɔe ma: «Gooɔɔ GALAGI, gá ga sɔba nu, mazɔɔɔ gi ɔelea è va, gi da kɔɔɔ ganigiti debi, Baaleni, ta Asetaateiti. Kele gi unmɔɔ niizu, è gi ɔula gi zili nuiti zea, naa a ɔeena, gá è lebi.» ¹¹ Naa voluma, Gooɔɔ GALAGI Zeedeyɔn leveni, é Bedan leve, ta Zefetee, é gaaɔbela ga ze, nà Samiyele, ga é wo ɔizo wo zili nuiti ma, niiti ti ɔeni wo-maagoolii zu, naa ɔa é kea, wo zeini ziileigi zu zooi zu.

¹² «Wo Amɔn nuiti ta-masagi Naɔase ɔaai ma, é da va kɔɔi veezu wo va, wo ɔeni mà: «Masa sei gi unda.» Wo naa ɔe, eɔe Gooɔɔ GALAGI lei, é va ɔe ga wa-masagi. ¹³ Wa-masagi ɔaa mu, eɔevelei wo

yiimazegea la da, ta wo maagfaazaqaboga da mà. Góogó GALAGI gá é seida wo unda. ¹⁴ E lózei za ma, ni wa Góogó GALAGI lebina, wo botii gɛ bɛ, wo golo bɛ, ni wo la wuzegeni ná-tógiti daalóǵoma, ni wa-o, wa-masagi-yo, wa vilena Góogó GALAGI volu, fai pɛ ka gɛ ga pagó. ¹⁵ Kɛɛ ni wo la woiloni gooi ma, wa wuzegena ná-deveiti daalóǵoma, Góogó GALAGI gá yeewuzegɛ wo laalóǵoma ga gola, egɛvelei é kɛeni la ga wo-mɛmɛwolani.

¹⁶ «À yɛ losuɓeti, wo laavóo vaa wolai gá, nii Góogó GALAGI vaazu kɛɛzu wo gáazu. ¹⁷ Fogoi lei ade va gɛ su baa? Nà Góogó GALAGI valizu, é yeebe geebadɛi va, ta tonai, ti va, wo kwɛɛ ga naati ga faa ɲou wola gá wo kɛa Góogó GALAGI gáazu, ga wo masa gaizie bóǵo vɛ.»

¹⁸ Samiyele Góogó GALAGI valini, naama voloi Góogó GALAGI tonai ɓuuni, é geebadɛiti too. Ize-laye le nuiti pɛ ti luani Góogó GALAGI va, ta Samiyele. ¹⁹ Ti pɛ ti gɛni Samiyele ma: «Da-GALAGI maanɛnɛ gi vɛ, nii é ga Góogó GALAGI, nii a kɛ gi mina za, mazóloó gá-gotoi zóiti pɛ poluma, gi ta laa ma, ga gi masa gaizie bóǵo vɛ.»

²⁰ Samiyele gɛni ti ma: «À mina lua. Wa gá wo ni-ima vaa ɲoi gɛa, kɛɛ à mina voluave Góogó GALAGI va, kɛɛ à dɛbi ga wo-yii pɛ. ²¹ Wa voluavena ba, naa volu gá ga wo vile kóǵo ganigiti polu, niiti zobo ge la ti vɛ, ti va bó nu va, baa ti va nu gizo, mazóloó ta ga fuun ganiiti. ²² Nɛɛvɛ Góogó GALAGI vɛ, ga é wo gɛ ga ná-nubuseiti, naa gá é ba, é la gɛlea wo va, mazóloó toǵa pó ga lebiyai ve daasei golai vɛ. ²³ Niima é ga nòun tetegi, GALA ge kizo naama

foto wolai g̃ee vai ma, toun daalɔɔma, ga gè va be maanɛnɛi wosu wo ve. Nà yesu wo g̃alasu ga pelei pagai, ta sɔlegai. ²⁴ Wa ma, à lua G̃ooɔɔ GALAGI va, wo dɛbi gaamai zu, ga wo-yii pɛ. Mazɔlɔ à g̃ize faa wolaiti su, é ti g̃eai wo g̃aazu. ²⁵ Kɛɛ ni wa faa j̃oi g̃eena, wo undaa g̃a vili, wa-o, wa-masagi-yo.»

SAYILE NA-MASADAI

13

(13:1--31:13)

*Izelayele baka fai
Filiseti nuiti daalɔɔma*

¹ Sayile ná-konagi g̃eni ga puusavagɔ (30), siɛgi zu é zeini la ga masagi. Kona vuunaanigɔ maazu felegɔ (42) g̃a é kɛeni masadai zu, Izelayele unda.

² Sayile yeeloni salavusu waasavagɔ (3 000) va, Izelayele nuiti saama, nu waafelegɔi (2 000) yeni koba Mikemase ta Beetele g̃ize yooi zu, m̃ota waag-ilagi (1 000) vileni ná-doun zunui Zonatan volu, ti li, ti zeí Gíbea, Benzamen yooi zu. Sayile nuɔusei m̃otaiti gaag̃aleni ma, ɛɛ ge li ná-pelei wu.

³ Yeeta, Zonatan Filiseti nuiti ta-g̃ɔɔlaɔɔg̃ai zoni, nii é g̃eni Geeba. Naama wooi zeelini Filiseti nuiti ma. Sayile g̃eni ti puuugi ve Izelayele yooi zu ná pɛ, mazɔlɔ é g̃eni bosu, é da g̃e ma: «Keni Eɔulu nuiti pɛ ti sug̃wɛɛ.» ⁴ Izelayele nuiti pɛ ti m̃enini ga Sayile Filiseti nuiti ta-g̃ɔɔlaɔɔg̃ai zogɛ, naa maavele ma, Izelayele w̃ainzeg̃ea Filiseti nuiti ma. Izelayele g̃ɔɔvebei pɛ ge g̃aalɛni ba Sayile g̃oba, Gilegale.

⁵ Filiseti nuiti balaa, ti ta-g̃ɔɔvebei g̃aalɛni ba, ga ti k̃ooi vɛɛ Izelayele va. K̃ooɔɔ wotolo waasavagɔ (3 000) g̃a é g̃eni ti ya, soo bize zalausu waadɔzita

(6 000), salavusuiti ti moin, é gɛ kpolodɛi laave naɣaegi. Ti tɔnɔ ma ɣɔlaɣai vuuni Mikemase, folo ɣulazu velei Bete-Aven letemave. ⁶ Izelayele nuiti ti kaai ma ga faabaagi ɣa ti daawu, mazɔɔ ti zili nuiti ti ti ɣatani, ti ɣeni lɔɣfuzu pugiti su, pɛtugiti su, zegeiti su, kɔtu yegeiti su, ta zɛyegeiti su niiti ti zuvɔai. ⁷ Ebulu nuiti saama, tanigaa ti Zuluden maalevesuve budeni, ga ti li, ti lɔɣfu Gade ta Galaade yooi zu.

Naazu Sayile ɣeni de Gilegale, ná-kɔvɛbei koba, ti da bali ga dualuagi. ⁸ Folo lɔfela laawu, ti ɣeni Samiyele bɔunsu, mazɔɔ é boni ga toɣa vaazu. Kɛɛ é la ɣeni de vaani Gilegale, kɔɣɔ nuiti ti tɔzeini ga ti da vaza, ti da zege Sayile ɣoba.

Sayile ná-faaɣaazagi

⁹ Sayile ɣeni ti ma: «À va ga zalaɣa loganiiti pò, gala zalaɣaiti, ta ziilei zalaɣaiti.» Tɔ bɔɣɔi é gala zalaɣai ɣulani. ¹⁰ Kpesuve ga kula, Samiyele da zeeli ná. Sayile liini, é daaɣomi, é tuvɔ.

¹¹ Samiyele ɣeni ma: «Lee ɣa è keai?»

Sayile gooɣaavoteni, é gɛ ma: «Siegi zu gè kaa la, ga nà-kɔɣɔ nuiti ta ta zege kɔba, da ma, é la vaani fala toligi ma, nii bogai, Filiseti nuiti ma gaalɛai na ba Mikemase, ¹² gè ɣeni ma: «Filiseti nuiti ta vaazu ti loo gi ma Gilegale, aisa gi va ɣooɣɔ GALAGI maanɛɛ!» Naa ɣa é kea, gè ɣɛɛlala vaa ɣɛa, gè gala zalaɣai ɣula.»

¹³ Samiyele ɣeni Sayile ma: «È ɣimalala vaa ɣɛɛve, è la ɣoloni devei naa ve, nii ɣooɣɔ GALAGI, da GALAGI feai è ya. Ni è ná-devei zoni, é ɣɛa vaazu bu da-veleyeɣei ye masadai zu eyesu ɣɔ, Izelayele

unda. ¹⁴ Kελε tei è la gʻoloni Gʻooḡḡ GALAGI ná-deveiti be, da-masadai la yeḡa ná ḡḡ. Gʻooḡḡ GALAGI devea ga é ziima nui ḡaizie, é naa zei ná-nuḡuseiti unda, Izelayele nuiti.»

Kooḡḡ nuiti ti ḡevele beḡe vai

¹⁵ Naa vʻoluma, Samiyele zεḡeni koba Gilegale, é li Giḡea, Benzamen yooi zu. Sayile ná-kooḡḡ nuiti gaaluni, niiti ti ḡeni koba, ti ḡe ga nu undʻozita (600). ¹⁶ Sayile ta ná-doun zunui Zonatan, ta ta-ḡooḡḡ nuiti, niiti ti ḡeni ti va Geeḡa, Benzamen yooi zu, ti lopele beḡeni kooḡḡ vai ma, naazu Filiseti nuiti ḡalaa, ti lopele beḡea Mikemase. ¹⁷ Faa zuḡologʻolo kooḡḡbeḡi ḡulani Filiseti nuiti ta-ḡooḡḡgai zu, ti ḡaaḡwe su ga savagʻo, ma mʻungiti ti Wʻofela velei zoni, Suale yooi zu vele. ¹⁸ Felesieiti ti li ga Beḡe-Gʻolon vele, savasieiti ti li ga kwεpelema velei nii é liizu ga peḡugi zu vele, nii daa ga Seḡoyime veḡugi, tevebai vʻo pelei.

¹⁹ Naama zieḡi zu, ḡain bo nu nʻoḡe ge la ḡeni Izelayele yooi zu ná tanʻoḡe, mazʻoḡo Filiseti nuiti ti ḡeni ma: «Ade pele ḡesa Eḡulu nuiti tuḡḡ, ga ti mina boḡa zʻokḡḡ ḡaa kḡeen beḡe ḡooḡḡ ve.» ²⁰ Keni, Izelayele nuiti pe ti bena li Filiseti nuiti pʻo be, ga ti ta-wozawoli nikeiti ta-ḡaliiti gaali, ta zooveiti, naa veε zεḡe wʻoo ḡʻoluiti ba, ta kʻotu wolo ḡʻoluiti. ²¹ Sieḡi zu wozawoli nikeiti ta-ḡaliiti, ta kʻotu wolo ḡʻoluiti, ta gaazava kʻoluiti, ta zooveiti, ti-ḡaa a la zaana, ḡaa togani maḡe nuiti ta-ḡʻolu ḡaazobagi zokpai zʻole fai zu, keni ti li Filiseti nuiti pʻo be.

²² Kooḡḡ voloi zeeliai ma, boḡa zʻokḡḡ nʻoḡe ge la nu nʻoḡe zea, anεε kḡein, keni Sayile ta Zonatanni nʻo ḡa ta ḡeni ti ya.

²³ Filiseti ƒɔɔɖebei gila ge vaani, é gize yɔɔɔzu velei zo Mikemase ƒɔɔɖe.

14

Zonatan kɔɔi vee vai Filiseti nuiti ta-ƒɔɔlaɔɔai gila ba

¹ Yeeta, Sayile ná-doun zunui Zonatan ƒeni ná-kɔɔɔɔ zɔɔla zeɔɔe nui ma: «Ua, de li Filiseti ƒɔɔɖebei nii ɔɔ be, nii é kwepeligi ɔɔlu velei.» Kele Zonatan la ƒeni faa woni keeɔɔe ma.

² Sayile ƒeni zeini Gibeaa taa ƒwemave, gului ta wu, nii daa ga gelenade gului, nii é Migelon. Kɔɔɔ nu undɔzita (600) ƒeɔɔala ɔa é ƒeni zea. ³ Zalaɔa ɔula nui, nii é ƒeni loni naa ɔɔba, zalaɔa ɔula zeɔɔe kɔba, daa ƒeni ga Ayiia, Ayituɔe ná-doun zunui. Ayituɔe keeɔɔeloin ƒeni ga I-Kaɔɔde. Ti-ɔee laaseigi ƒeni ga Finease, Eli nii é ƒeni ga zalaɔa ɔula nui Silo, naa ná-doun zunui. Nu nɔpe ge la ƒeni sugwee ga Zonatan lia ada.

⁴ Pelei nii Zonatan soni, nii a ke é zeeli Filiseti ƒɔɔɔɔi ma, ma velei ƒeni laani fasa ɔaazoba felegoi yɔɔɔzuve, niiti ti-laa ga Bɔsese, ta Senee. ⁵ Ma mɔungi ƒeni loni lekɔemave nu ɔɔɔɔzuve Mikemase letemave, felesiei ƒeni loni lekɔemave nu yeezazuve Geeba letemave.

⁶ Zonatan ƒeni zunu loungoi ma: «Ua, de vala tatipelevolulala nui teiti ta-ƒɔɔlaɔɔai va, tanisu ɔɔɔɔ GALAGI ɔa vaazu ɔɔsu de va. Mazɔɔɔ zobogi ɔa be, é kizogi wo, ga nu bulu ko nɔ, eɔvelei a kee la ga nu bulu golai.»

⁷ Zunu loungoi ƒeni ma: «Nii é è ɔisu, de naa ɔe. De li, kɔvele beɔve ga gè vile è ɔolu, ve nɔpe è pɔ ga de li ná.»

⁸ Zonatan ɣɛni ma: «Da ziezu vaavaa, de zeeli nui niiti ma, eyɛsu de ɣula ti viliba. ⁹ Ni ta de ɣaana, ti ɣɛ de ma: «A lo miná, à mina zeɣe ná, eyɛsu gi zeeli wo ma,» da ye de-losuve, de la lia ti vɔ be. ¹⁰ Kele ni ta ɣɛena de ma: «A le ve,» da liizu, naa ɣa é dɛɛzu ga Ɔooɣo GALAGI ɣa vaazu bu, de vɔni ti ma.»

¹¹ Siɛgi zu ti boɣo leeni la, ga Filiseti nui naati, niiti ti ɣɛni kɔɔlaɣai naa zu, naati ti bainni, ti ɣɛ ma: «À wɛle Ebulu nuiti ba! Ti ɣula zeɣeiti su, veti ti ɣɛa loɣuni náti.» ¹² Ti ɣɛni Zonatan ta zunu loungoi ma, nii é kɔɔɣo zɔɔlaiti seɣezu: «À le ve, gi boɣo le ga woye.»

Zonatan ɣɛni ná-botigɛ nui ma: «Vile pòlu, de le gize unmauve. Mazɔbo Ɔooɣo GALAGI zobogi vea Izelayele ya, ga é vɔni ti ma.»

¹³ Zonatan veeni ya, é da zie. Filiseti nuiti ti ɣɛni loozu Zonatan ɣɔɣowu, zunu loungoi ná-kɔɔɣo zɔɔlaiti ti ɣɛni zea, naa da ti vaa ga polu vele. ¹⁴ Nu vuufelego (20) ɣa Zonatan ta ná-kɔɔɣo zɔɔla zeɣe nui, ti paani ada lɔlɔi koi miná. ¹⁵ Filiseti ɣɔɔlaɣai zu ɣɛni no wuulee, beɛɛiti kpein ti ɣɛni ná maagoolii zu laaiti su, ti pe ti luani. Dualuagi taa make kɔɔboɣi zoni, ta nepi ɣɔɔ gelei nii é ɣɛni Filiseti nuiti zea. Naa pe poluma, zoi tɔzeini ga é da bali, naa ti mɔta ɣɛ unga wuulee.

¹⁶ Taa maabe nuiti, niiti Sayile ti vileni Gibeaa taai ma, nii é Benzaamen yooi zu, naati ti Filiseti nu bulugi ɣaani, ti da vaza, ti da li pele ungi pe su. ¹⁷ Sayile ɣɛni ná-kɔɔɣo nuiti ma, niiti ti ɣɛni koba: «À gaalugi wo dɛɛ, wo ka niiti ti ɣulaai ade zaama, ti li.» Ti gaalugi woni, ti ka ga Zonatan ta ná-kɔɔɣo zɔɔla zeɣe nui, ti la ti zaama.

18 Sayile ḡeni Ayiya ma: «Maabuḡa ga Ḣooḡo GALAGI ná-minazeḡe kesui.» Mazoḡo naama voloi minazeḡe kesui ḡeni Izelayeḡe nuiti zea.

19 Sieḡi zu Sayile ḡeni bozu la zalaḡa ḡula nui vo, zongoi wola ḡeni woḡozu Filiseti nuiti saama. Sayile ḡeni zalaḡa ḡula nui ma: «Yeegula niina naa zu.»

20 Sayile ná-kooḡo nuiti gaaleeni ba, ti li kooḡozuve. Ti ti zili nuiti kaani, ti da boḡo vaa ga boḡa zokpoiti, é ḡeni ga faazupu wolai. 21 Ebulu nuiti ti ḡeni Filiseti nuiti zea de, duḡlai zu, ti yeni ti volu, ti li kooḡaḡai zu, naati ti latini ga Izelayeḡe nuiti po pelei, ti ve naati ba, niiti ti ḡeni Sayile ta Zonatan volu. 22 Izelayeḡe nuiti balaa, niiti ti loḡfuni Efelayime ḡize yooi zu, naati ti menini ga Filiseti nuiti ti velani, ti ḡulani, ti da Filiseti nuiti kpe, ti da ti vaa. 23 Naama voloi Ḣooḡo GALAGI unmoḡi veeni Izelayeḡe ve, ti yeni kooi ḡa eyesu ti leve Bete-Aven va.

24 Ma voloi Izelayeḡe nuiti ti wola boḡoni, mazoḡo Sayile ti vileni foovooi laawu, é ḡe ma: «Ni ḡe la de wanaḡulani sili nuiti ba, zoi nope a daami wona, kpoḡo va ḡe é zeeli, ma nui voovoove.» Naa maavele ma, nu nope ge la ḡeni daamiani nope miini.

25 Ti pe ti zeeli doḡoi ta zu, ve gului ta ḡeni ná, koin guloi ma yeḡei zu, é da vu ya zooi ma. 26 Ti zeelii ma gului naa ma, ti pe ti kaani, koin guloi da yei la. Kele tanope ge la ḡeni yeevileni ga, é va te la, mazoḡo ti ḡeni luazu foovooi va, nii Sayile tooni.

27 Kele Zonatan la ḡeni keeḡe wooi menini, sieḡi zu naa ḡeni foovooi loozu la bebei laaloḡma. Kpakui é ḡeni zoni zea, é naa looni koin guloi ḡa, é do la, gaamago gaazuzeini ga pagoo. 28 Kooḡo nui gila ge

ḡeni ma: «È-ḡεε foovooi loovε ga: Zoi a daami wona za, naama nui voovooε. Toḡa é kea, εσε πε suvikei ḡulaai.»

²⁹ Zonatan ḡeni ma: «KÈε ḡa é kpəlɔi zeida bebei ma. A welena, velei ḡè zεbei zɔlɔɔga la, koin ḡuloi nii ta ḡomɔgai ma bè. ³⁰ Ni kɔɔḡɔ nuiti πε ti daami woni za, ga aniiti ti zogai kɔɔi zu, ade ḡεa Filiseti nuiti paazu, é leve nii va keai.»

³¹ Naama voloi Izelayele vɔnini Filiseti nuiti ma, ti ye ti volu ti zeḡe Mikemase, ti zeeli Ayalon. Ti zuvikei πε ge ḡulani niina ti ya. ³² Ti looni ani naati su ti zogai kɔɔi zu. Ti baalagiti ta nikeiti ta nike yivoiti soni, ti ti vaa náve nɔ, ti da suai veε ma jamai va, ti da mi. ³³ Nui ta vaani, é ḡε Sayile ma: «Nubuseiti ta ga kotoi ḡε Ḡooḡɔ GALAGI laalɔḡɔma, ta suai veεzu ma jamai va, ti da mi.»

Sayile bainni ga tiye, é ḡε ti ma: «Wa ga woovalada nuiti! A kɔtu wolai ta ḡilikili fala, wo vaa la ve. ³⁴ Naa volumna, à leve ga boga εσε πε ma, ga ti ḡaale ba pè be, εσε ga ḡena vaa, é va ga ná-nikei, ba ná-baalagi, ve ḡa maaneai ga ti taloganiiti kɔdaaleve ná, ta da mi niina, naa ḡa a ke, ti mina kotoi naa ma zii ḡε Ḡooḡɔ GALAGI laalɔḡɔma, ga ti da suai veε ma jamai va, ti da mi.» Naama bɔkɔi, εσε πε ge vaani ga ná-toganii, ti kɔdaaleve miná. ³⁵ Sayile zalaḡa ḡulazuve βeteni miná Ḡooḡɔ GALAGI ve. Naa ḡa é ḡeni ga ma mɔungi, nii é kpeteni Ḡooḡɔ GALAGI lebi vaa ma.

³⁶ Sayile ḡε ma: «Ade li za bidii, ade loo Filiseti nuiti su, eyesu geelaalao, ade ti-ḡɔligiti seḡe ga zeḡḡaabaai, ade mina βe nu ḡila kpalaa ba, zenvui va ye su.»

Nuiti ti g̃eni ma: «Nii n̄ei è v̄e, naa g̃e.»

K̄ele zalaḡa ḡula nui g̃e ma: «Ade Ḡooḡo GALAGI ḡaazaḡa d̄e.»

³⁷ Sayile Ḡooḡo GALAGI ḡaazaḡani, é g̃e ma: «Nà zoo n̄ei g̃è yei Filiseti nuiti polu? Nà liina, ḡa k̄e n̄ei ḡaa, è ti l̄o gi yeezu, gi v̄oni ti ma?» K̄ele GALA ge la g̃eni gooḡaavoteni naama voloi.

³⁸ Sayile Izelayele ḡundig̃iiti p̄e gaaleeni ba, é g̃e ti ma: «À faiti buuvete ga paḡo, wo ḡe kw̄ee kotoi nii k̄ei za. ³⁹ G̃è ḡonaa Ḡooḡo GALAGI ma, nii é vulua, Izelayele ná-unm̄o GALAGI, ga: Z̄oi é niima vaa p̄oi ḡeai, k̄eni é za, an̄e ḡalaa d̄oun zunui Zonatan v̄e.» K̄ele b̄eb̄ei zaama, nu n̄ape ge la g̃eni gooḡaavoteni.

⁴⁰ Sayile ḡa g̃e ti ma: «Wo p̄e à lo ga v̄epema ḡila pele, nà-o, d̄oun zunui Zonatan-o, gi lo ga v̄epema ḡila pelei, gi feleḡo.»

Nuiti ti g̃eni ma: «Nii n̄ape è p̄o, naa ḡe.»

⁴¹ Sayile g̃eni Ḡooḡo GALAGI ma: «Izelayele ná-GALAGI! Gaamai ḡula k̄elema.» GALA ná-gooḡaavotegi é feeni, naa Sayile ta Zonatan zoni, faa z̄eḡe nuḡuseiti ba niina. ⁴² Sayile devei veeni, ga kpakutoomai ḡe ti ȳoḡozu ta ná-doun zunui Zonatan. Naa ḡeai ma, Zonatan ḡa é zoni.

⁴³ Sayile g̃eni Zonatan ma: «Nii è k̄ei, bo d̄ee mà.»

Zonatan g̃eni ma: «G̃è k̄oin guloi tago ḡoḡoḡe ga tukp̄oi bogi, nii é ḡea z̄ea. Nà ḡaa, k̄evele b̄eteve ga g̃è za.»

⁴⁴ Sayile g̃e ma: «È gaamai woga, k̄eni è za, Zonatan. GALA ge s̄ò ná-ziiḡaawanai p̄e su, ni è la zaani.»

⁴⁵ K̄ooḡo nuiti ti g̃eni Sayile ma: «È ḡe ma lee? Zonatan za! Naa li poun! Nii é ḡea ga zabui, é

zobogi ve Izelayele ve sili nuiti ma. Gi gonaa Gooḡo GALAGI ma, nii é vulua, ga gi la vaa bu pe, ga noundegai gila kpalaa ge va loo zooli ma, mazoloo, nii é keai za, é naa ḡeeve GALA ná-kpɔbai zu.» Naa ḡa é keeni kooḡo nuiti ti Zonatan ḡizoni da saai ma.

⁴⁶ Sayile la mo ḡeni vileni Filiseti nuiti polu, naati ti ḡaleni ma ta-yooi zu.

Sayile ná-fɔnifaamaiti sili nuiti ma

⁴⁷ Sayile masadai zolooḡai ma Izelayele unda, é kooi veeni sili nuiti pe ba, ti ḡeni maagoolii zu, Moabe nuiti, Amɔn nuiti, Edome nuiti, Sɔba yooi zu masadaiti, ta Filiseti nuiti. Naama ḡooi pe su, é ḡeni vɔnisu sili nuiti ma. ⁴⁸ E ná-zebesulai leeni, siegi zu é vɔnini da Amaleke nuiti ma, é Izelayele ḡula naati zea, niiti kpein ti ḡeni zeaḡoligiti seḡezu ga zeeḡaabaai.

⁴⁹ Sayile zunu lounḡa zolooḡi, ti-laaseigiti ti ḡeni ga: Zonatan, Yisevi, ta Malekisua. E down anzanu felego zolooḡi balaa, ma mɔungi laa ḡeni ga Meelaḡe, felesiei laa ḡe ga Mikale. ⁵⁰ Sayile anzai laa ḡeni ga, Ayinoame, Ayimaase ná-down anzanui ḡeni de. Sayile ná-kooḡuluba wolai laa ḡeni ga, Abeneel, Neel ná-down zunui, Neel naa ḡeni ga, Sayile keeḡe deḡei. ⁵¹ Toozei, Kise nii é ga Sayile keeḡe, naati ta Neel ḡa ti ḡeni ḡee ma, ti-ḡee laa ḡeni ga, Abiyele.

⁵² Siegi kpein Sayile keeni masadai zu, kooi ḡeni no ti yooḡo zu ta Filiseti nuiti ga zeeḡaaba. Naa ḡa é keeni, Sayile a la zunui ta ḡaana, é ga zebesu nu, baa é ga ziiloo nu, é ḡeni naa zeeḡezu, é do ná-kooḡo zi zaama.

15

GALA keke vai Sayile va

¹ Yeeta, Samiyele gɛni Sayile ma: «Nà ga Gooɔɔ GALAGI tɛveni, ga gè gulɔi zie è ma, è gɛ ga Izelayele ná-masagi, niiti ti ga ná-nuiti. Woilo naa ma, nii é pɔ gè bo è ma. ² Gooɔɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliɔii wooi gaa: «Kĩ ka su ga Izelayele zegezuve Ezipete yooi zu, Amaleke nuiti ti pele besani tuɔɔ. ³ Naa ga é ba, li, è vala ti va, è ti-yeaɔɔligiti pɛ kona GALA ma. Nii kpein é ga fuluani, naati pɛ suwuɔaaleve, è mina gaazumaawɔingaa nɔpɛ ke, tɔzei zunuiti ma, é li anzanuiti pɔ, ta doungoiti, naa veɛ niimiɔɔlegiti pɛ ba, nikeiti balaa, ta baalagiti, nɔmeiti, ta soovalegiti.» »

⁴ Sayile ná-kɔɔvebei gaaɛeni ba, é ti gaaɔu Telayime taazuve. Izelayele wolodai zɔiti ta-gɔɔɔɔ nuiti ti gɛni ga nu waaunfelegɔ (200 000), Zuda wolodai zu geleiti ti gɛni ga, nu waapuugɔ (10 000). ⁵ Sayile loni ti luɔɔ, eyesu ti zeeli Amaleke nuiti ta-laai gɔbave, é zɛba é nuiti pile, ti lɔɔɔ, ti pelei bɔun, ti luɔɔ nɛmei zu. ⁶ Sayile gɛni Ken nuiti ma: «À mina ye Amaleke nuiti saama, à maagooza ti va. Gè la pɔ ga nii gè seizu ti ma, wa va wɔnɔ zɔɔɔ su, mazɔɔɔ, wo gɛni ga woogɛɔfila nu Izelayele nuiti be, ti zegezuve Ezipete yooi zu.» Ken nuiti ti gɔlani Amaleke nuiti saama.

⁷ Sayile Amaleke nuiti paa vai lɔzeini Gavila, é ye ti volu, ti zeeli Suul, taai nii é Ezipete gɔbave, folo gɔlazu velei. ⁸ Sayile Amaleke nuiti tamasagi Agage zoni ga ma vului, é nuɔusei mɔtaiti suwuɔaaleve ga boɔa zɔkpɔi. ⁹ Keke Sayile ta ná-kɔɔɔɔ nuiti ti Agage yɛni vulua, ta togani vaɔɔiti,

niiti ti zoni kooi zu, baalagiti, nikeiti, boliiti, togani niiti ti wola wulbai, ta baala zivoiti, ti la gfeni keeni, ti va naati suwuɗaaleve. Kele zaiti ti la gfeni vani, tosu la ti va, naati ka ti ti zuwuɗaaleve.

¹⁰ Gooɗo GALAGI boeni Samiyele va, e ge ma:

¹¹ «Gè nimizaa boɗo ma, ziimazege vai zu ga Sayile, ga ge ke ga masagi, mazoloo e voluavega ba, na-devei nii ge fea zea, e la zienu ga naa.» Samiyele yiiɗoloni koozu, kpidii negelɛin, e gfeni Gooɗo GALAGI maanɛɛɛzu.

¹² Poluma zobui, Samiyele wuzegeni ga sobu-zobui, e li e Sayile ga. E yenu pelei zu, e menni ga Sayile keeni Kaalemele gizei ma, ga e gizesu ani vile na, naa voluma, e galeni ma, e yei ga Gilegale vele.

¹³ Samiyele zeelii ma Sayile ma, naa daaɗomini, e ge ma: «Gooɗo GALAGI tuya loo e ve! Devei nii Gooɗo GALAGI feai zea, ge kea.»

¹⁴ Samiyele gfeni ma: «Mini ga baalagiti kpain gooi zezezu na, nii ge menisu, ta nikeiti kpain gooi, e loozu goizu?»

¹⁵ Sayile gfeni ma: «Kooɗo nuiti ka ti yiimazegeai ga baalagiti ta nikeiti ma vapagiti, ti zege ga tiye Amaleke nuiti po be, ga ti va ge ga zalaɗai, da-GALAGI, Gooɗo GALAGI ve. Gi motaiti suwuɗaaleve negelɛin.»

¹⁶ Samiyele gfeni Sayile ma: «Gwe mina! Naa kula gea su. Be ge naa wo e ma, nii Gooɗo GALAGI deeni ga ze kpidii tevegai.»

Sayile gfeni ma: «Awa, boena.»

¹⁷ Samiyele gfeni ma: «Siegi zu e la gfeni boɗo gaazu la ga sobelama nu, nazu ga e gea la ga masagi Izelayele wolodamaiti unda, Gooɗo GALAGI ga e guloi

zie è ma, è gɛ ga masagi Izelayele unda. ¹⁸ Tama Gɔɔɔɔ GALAGI è zie velei læa, é devei ve è ya, ga è li, è Amaleke nuiti suwuɔaaleve, kotoba nui naati, è kɔɔi ve ti va, eyesu è ti zuɔɔɔɔɔɔ. ¹⁹ Lee vaa zu è la ɔloni Gɔɔɔɔ GALAGI ná-devei ve? Lee vaa zu è Gɔɔɔɔ GALAGI wanama vai gɛɛzu, è ɔa aniiti seɟe, niiti ti zogai kɔɔi zu?»

²⁰ Sayile ɟeni Samiyele ma: «Nà ma, kòlouve Gɔɔɔɔ GALAGI ná-devei ve, nii é fea zèa, nii é tèvegai kèevai ma, gè naa ɟeeve, gè ɟale ma ga Agage, Amaleke nuiti ta-masagi, gè nui mɔtaiti suwuɔaaleve Gɔɔɔɔ GALAGI ve. ²¹ Kεε kɔɔɔɔ nuiti ka ti baalagiti ta nikeiti ma vɔpagiti seɟeai, anii naati su ti zogai kɔɔi zu, niiti maaneɔ ɟeni de ga maɔɔɔ ve ti va Gɔɔɔɔ GALAGI ve, ti naati seɟeve ga ti va gɛ ga zalaɟai Gilegale Gɔɔɔɔ GALAGI ve, nii é ga ɔa-GALAGI.»

Woozogi vizɔɟe zalaɟai va

²² Samiyele gooɟaavoteni, é ɟeni ma:

«Gɔɔɔɔ GALAGI wɔinve nei ga zalaɟaiti ta gala zalaɟaiti,

eɟevelei wɔindai la ga nu ɟolo daawooi ve?

Wεε, woozogi vizɔɟe zalaɟaiti ba,

koloi vizɔɟe é leve baala sinɛiti ma wulɔi va.

²³ Mazɔɔ zɔi é kololalai ɟeezu, naa ɔouve eɟevelei ungaizie wo fai la.

Bɔɔmaayeilalai ɔouve, ta ga ɟevelei nɔ ta ani ɟɔɔ vai.

Tɛi è Gɔɔɔɔ GALAGI laawooi viliga ya,

tɔ balaa é è viliga ya, é masadai ɟula è ya.»

³⁴ Naa voluma, Samiyele ɣaleni ma Lama, Sayile balaa ge ɣaleni ma ná-taazu Gíbea. ³⁵ Samiyele la mɔ ɣeni ɣaleni ma volu, é va li Sayile ɣa vaa ma, eyesu saa voloi zeeli. Kéle Sayile ma yiizooléi ɣeni ma, mazɔɔɔ Gɔɔɔɔ GALAGI ɣeleni niina Sayile va, é ɣe Sayile mina mɔ ɣe ga masagi.

16

GALA ge yiimazeɣe vai ga Davide ga masa niinei

¹ Gɔɔɔɔ GALAGI ɣeni Samiyele ma: «Da yesu wɔɔɔzu, eyesu yeelé, Sayile ná-faa zu? Nɔun gè ɣelea ba, nii a ké gè Izelayele masadai ɣula zea. Dawulo minéi laave, è li Beteleyeme taazuve. Nà è levesu Izayi ná-pelel wu, mazɔɔɔ gè yiimazeɣeve ga ná-doun zunui gila, ga é ɣe ga masagi.» ² Samiyele ɣeni ma: «Naa ɣa zoo é ɣe ɣale? Sayile a menina, toɣa pàa.» Gɔɔɔɔ GALAGI ɣeni ma: «Niké bokpa gila seɣe, è lii la, da ɣeezu ma: «Pàave zalaɣa ɣulazu Gɔɔɔɔ GALAGI ve.» ³ Da Izayi loli zalaɣa ɣulazuve. Nii gè pɔ ga è ké, nà naa le ga de niina. Nui nii gè deezu ga de, naa ɣa è gulɔi ziezú ma bè.»

⁴ Samiyele ɣoloni Gɔɔɔɔ GALAGI wooi ve, é liini Beteleyeme. Taa ɣewolaiti ti Samiyele ɣaai ma, ti yiizooleni, ti gaazaɣa, ti ɣe ma: «È vaa ungi ɣa ga faa vago baa?» ⁵ Samiyele ɣeni ti ma: «Ungo, pàave zalaɣa ɣulazu Gɔɔɔɔ GALAGI ve. A bɔɔɔ padena zalaɣa ɣula vai ma, wa va niina pɔ pelel.» Samiyele Izayi ta ná-dointi tolini ga ti bɔɔɔ pade, ti va zalaɣa ɣulazuve.

⁶ Naati paai ma, Samiyele Eliaɔe ɣaani, é da ɣe bɔɔɔ ma: «Tanisu nii ɣa Gɔɔɔɔ GALAGI yiimazeɣeai

la.» ⁷ Kele Gooḡo GALAGI ḡeni Samiyele ma: «È ḡaazu mina ḡula kpusei ta kooza velei va, mazoloo ḡè la yiimazegeni la. ḡè la faiti petesu ga egvelei nuiti ti kaazu la. Nuḡusei belagi ḡa na ga nii é kaazu ga ḡaazuve, kele ndun, na da wele nui yiimave.»

⁸ Naa voluma, Izayi Abinadabe lolini, é de ga Samiyele, kele Samiyele ḡeni ma: «Gooḡo GALAGI la yiimazegeni ga nii balaa.» ⁹ Naa voluma, é vaani ga Sama. Samiyele ḡeni ma volu: «Gooḡo GALAGI la yiimazegeni ga nii balaa.» ¹⁰ Izayi nádoun lofela leeni ga Samiyele ḡana na, kele Samiyele ḡeni ma: «Gooḡo GALAGI la yiimazegeni ga nii tanope.» ¹¹ Samiyele Izayi ḡaazaḡani, é ḡe ma: «È-loun zunuiti tie ka ná baa?» Izayi ḡeni ma: «Ti-ma lounḡoi ḡa doḡoi zu, é da baalagiti make.» Samiyele ḡeni ma: «Nu leve, ti toli, é va, toozei ade la zalaḡa laamii loozeizu polu, keni a vaana.»

¹² Izayi nu leveni, ti Davide loli, é va. Davide ḡeni ga zunu lounḡoi, é ḡeni ga kpoi nu, gaazuḡezeti seidai su ga pagoo, doḡoi balaa ga pagoo. Gooḡo GALAGI ḡeni Samiyele ma: «To ḡaa, wuzede, é ḡuloi zie ma.» ¹³ Samiyele ḡuloo minei zegeni, é ḡuloi zie Davide noongi ma, keḡḡelointi gaazu. Gooḡo GALAGI ná-Zenvui yeini Davide ma naama voloi, é yeini ba ḡo. Samiyele begai ma, é ḡaleni ma Lama.

GALA Zenvui zede vai Sayile va

¹⁴ Gooḡo GALAGI ná-Zenvui zegeni Sayile va, zenvu nooi ta levega ḡeni de Gooḡo GALAGI ve, naa da noongi zede ma. ¹⁵ Sayile ná-botigee nuiti ti ḡeni ma: «Gi sugwee ga GALA ge zenvu nooi ta levega, nii é doongi zedezu ma. ¹⁶ Naa ḡa é ba, ni da devei veena na gi ya, ga nu ḡaizizu, nii soogai konigi ḡeinsu,

naa ɗa a ke, siegi zu zenvu ɗɔi a ɗɔungi zefena ma, geingein gani gein nui ɗa kɔnigi ɗein, naazu ɗɔungi zu ɗa la ga pagɔ.»

¹⁷ Sayile ɗeni ti ma: «Zèe ɗa bu, à geingein gani gein nu ɗaiziena bè, wo vaa la pà.» ¹⁸ Ná-botigɛ nui gila ge kpɔei zefeni, é ɗe ma: «Gè zunu loungoi ta ɗaave Beteleyeme taazuve, Izayi ná-dointi saama, sooge kɔnigi ɗeinsu. Toɗa ga kɔɔɗɔ nu wola, é buɗe naa maazu, sooge boezu ga pagɔ, page gola, Gɔɔɗɔ GALAGI ɗa ba.»

¹⁹ Sayile keelaiti teveni Izayi ma ga ti ɗe ma: «Masagi ɗe è Davide leve ma, è-loin nii é baalagiti makesu.» ²⁰ Izayi bului tanigaa zefeni, ta kɔɔ woole ɗila, nii ɗɔɔi su, ta boli yiwo ɗila, é ma ɗasɔi la soovalegi volu, ná-doin Davide li ga tiye Sayile vo. ²¹ Davide zeelini nɔ feya Sayile vo be, é lo naa ná-botii zu. Davide ná-fai ne vele ma Sayile ve, é seɗeni, é ke ga ná-kɔɔɗɔ zɔɔlaiti seɗe nui. ²² Sayile keela leveni Izayi ma, é ɗe ma: «È-loin Davide ná-fai wola neɗve bè, be é ye kɔba, é ɗa boti ɗe bè.» ²³ E lozei naama voloi ma, zenvu ɗɔi GALA ge ɗeni tevesu, naa a la Sayile nɔungi zefena ma, Davide bena kɔnigi zefɛ, é ɗa gein. Sayile nɔungi zu ɗeni laazu ga pagɔ, é lago vizɔ, zenvu ɗɔi maɗfooza ba.

17

Gɔliate malimasakɛɛi leve fai Izelayele nuiti ma

¹ Filiseti nuiti ti ta-ɗɔɔɔgiti gaalɛni ba, ti va kɔɔi loo. Ti ɔɔɗɔ gaalɛni ba Soko, Zuda yooi zu. Ti ta-ɗɔɔlaɗai vuuni Efese-Damime, Soko ta Azeeka ti yɔɗɔzuve. ² Sayile ta Izelayele ɗɔɔɔgiti balaa ti ɔɔɗɔ

ɔaaleɛni ba. Ti ta-ɔɔlaɔɔfai vu Ela vetugi zu, ti lopele beɛeni kɔɔɔɔ vai ma, Filiseti nuiti daalɔɔɔma. ³ Naa ɔɛai ma, Filiseti nuiti ti ɔɛni gize ɔɔla ma, Izelayele nuiti balaa ti ɔɛ gizei taɔɔli ma, zɔɔla velei, petugi ɔɛ ti yɔɔɔzu.

⁴ Filiseti nuiti ta-ɔɔɔɔfuluɔɔbai ɔɔla ge ɔɔlani ti zaama. Gate taazuve nu ɔɛni de, daaseigi ɔɛni ga Gɔliate, sɔɔigi ɔɛni ga, metele savagɔ. ⁵ Maaɔɔilia ɔɛni de ga kɔlu ɔɔi ɔɔɔɔɔgi, kɔlu zɛɔɔi nii ɛ ga kaka make gelei, naa balaa ɔɛni ga kɔlu ɔɔigi, buɔɔegi ɔɛni ga kilo vuulɔzita (60). ⁶ Kpekazuveɛti makega ɔɛni de ga kɔlu ɔɔi kokologiti, kɔɔɛn goi ɛ ɔɛni zelɛni kpaki poluve, naa balaa ɔɛni ga kɔlu ɔɔigi. ⁷ Nákɔɔɛn wolai ma wului baagɔni, eɔɔe seɔɔe veɛ nui ná-gba gului, nii a ɔa seɔɔi vu ma, kɔɔɛin ma mɛɛngi wuɔɔegi ɔɛni ga kilo ɔɔfela. Ná-kɔɔɔɔ zɛɔɔe seɔɔe nui ɔɛni loni tuɔɔɔ.

⁸ Filiseti nui loni Izelayele ɔɔɔɔɔ nuiti daawu, ɛ ɔɛ ti ma: «Lee vaa zu wo lopele beɛɛzu kɔɔɔɔ vai ma? Nɔun ná ga Filiseti nui, wa ma, wa ga Sayile ná-duɔiti. A nu ɔɔla kula, ɛ va gi kɔɔi ɔɔ gá tɔ. ⁹ Ni a vɔnina mà, ɛ paa, gá ɔɛ ga wa-luɔiti, keɛ ni ná ɔa ga vɔni ma, gè paa, wa ɔɛ ga gá-luɔiti. ¹⁰ Za, gè malimasakeɛi levea ga Izelayele ɔɔɔɔɔgi! A nu ɔɔla kula, gi kɔ gá tɔ.» ¹¹ Siɛgi zu Sayile ta ná-kɔɔɔɔgi ti Filiseti nui naa wooi mɛnini da, ti zasuɔalini, ti wola lua.

Davide lii vai Izelayele ɔɔɔlaɔɔai zu

¹² Davide ɔɛni ga Efelata veɛɛyɛɔɔi wu nu, Izayi ná-doun zunui ɔɔla, nii ɛ ɔɛni zeini Beɛteleyɛme, Zuda yooi zu, doun zunu ɔɔsava ɔa ɛ ɔɛni zea. Sayile ná-siɛgi zu, Izayi vuɔɔɔɔɔɔni niina ga gola.

¹³ Izayi ná-doun zunu moun savagɔiti ti vileni Sayile volu kɔɔɔzuvɛ. Ma mounɔi laa ɣeni ga Eliabe, felesiei laa ɣeni ga Abinadabe, savasiei laa ɣeni ga Sama. ¹⁴ Davide ɣa é ɣeni ga dounɔi ti pɛ su. Diɛ savagɔiti ti vileni Sayile volu kɔɔɔzuvɛ. ¹⁵ Davide ɣeni liizu kɔɔlaɣai zu, é da ɣale ma Beteleyeme, keɛɣɛ ná-baalagiti make fai zu. ¹⁶ Sobu ɣilagila, kpɔkɔ ɣilagila, Filiseti nui ɣeni losu Izelayele laawu. E keeni ga folo vuunaanigɔ (40).

¹⁷ Názu ɣa Izayi ɣeni la ná-doun zunui Davide ma: «Kilo vuusavagɔ (30) zɛɣɛ, ani ɣae ɣeɣai zu, è lii la, ta bulu puugɔi, è ti ve è-lieni zea, kɔɔlaɣai zu. ¹⁸ Folomaze puugɔi niiti balaa seɣɛ, è li, è fe ta-ɣɔɔ ɣundiɣii ya, nii é nu waagila (1 000) unda. Li, è ka, ni è-lieni keɛdeɣɛ, da ɣena vaa, ti sabaliva ve è ya, è vaa la pò. ¹⁹ Da ti ɣaazu Sayile vɔ be, ta Izelayele ɣɔɔɔɔɔi pɛ, Ela vetugi zu. Ta kɔɔi ɣa, ta Filiseti nuiti.»

²⁰ Poluma zobui, Davide wuzɛɣeni ga sobu-zobui, é keɛɣɛ ná-baalagiti kaliva nu ɣili ma, ga naa da ti make. Kasɔi nii maanɛeni ga é lii la, é naa zɛɣeni, eɣɛvelei keɛɣɛ boni ma la. Davide zeelini nɔ kpein, siegi zu kɔɔvɛbei ɣeni lopele betɛzu la kɔɔɔ vai ma, ta ti da kɔɔ beei loo. ²¹ Izelayele nuiti ti lopele betɛni, Filiseti nuiti ti lopele betɛ, kɔɔɔ vai ma. ²² Davide ná-kasɔiti kalivaani kasɔ make nui ma, é li ga kɔɔɔzuvɛ velei, é dieni tuuɔ. ²³ Davide ɣɛai ma bɔɛzu dieni pɔ, é kaani ga, zunu ɣila ka ɣulazu Filiseti nuiti saama, daa ga Goliath, Gate nu ɣeni de, é da ma bɔɛ ɣilagi nɔ wo. Davide gooi menini. ²⁴ Izelayele ɣɔɔɔɔɔ nuiti kpein ti kaai ma, ti wola luani, ti vela. ²⁵ Ti da ɣɛ bɔɔɔ ma: «Wa zunui nii ɣaazu? Toɣa na va mɔnɔ, ga é Izelayele voo mu,

zoi nɔpɛ a zoo é zunui nii vaa, masagi ɔa naavolo mɔinmɔin fe ma nui ya, é ná-doun anzanui ve be ga vului, naa volu é ma nui keɛɔɛ ná-pɛleyeɛɛi ɔula mului zu, Izelayele yooi zu.»

²⁶ Davide zunuiti gaazaɔani, niiti ti ɔeni koba, é ɔɛ ti ma: «Leeni ɔa ta fe naama nui ya, nii a zoo é Filiseti nui nii vaa, é unfe kasoi zeɔɛ Izelayele unma? Filiseti nui nii ɔa ga leeni, tatipɛɛvolulala nui tɛi, a zenvu su GALAGI ná-kɔɔɔɔgi vooomu?» ²⁷ Ti Davide woɔɔaavoteni, ga minazeɔɛ gooi nii bogai naama nui vaa ma, nii a zoo é paa.

²⁸ Diɛ Eliaɔe goomenini, ti da yeɛɛ ta zunuiti. E yiiɔaawanani, é ɔɛ Davide ma: «Lee ɔa è vaai keɛzu ve? Be ɔa è baala kpulu koi yeɛgai zea, tevebai zu? Gè da-wasogi ɔwɛɛ, ta kibɔɔɔlɔmai, nii é è-yiimave. E vaaɛ ga è kɔɔɔɔzuve ɔa.»

²⁹ Davide diɛ ɔaazaɔani, é ɔɛ ma: «Leeni ɔa gè kea ga faa noi? Gaazaɔa nɔ ɔa gè boga.» ³⁰ Davide voluaveni diɛ va, é gaazaɔagi wo ga kɔɔɔɔ nui taɔili, é ma ɔaazaɔa gilagi nɔ woni, ga nu mɔinmɔin, ti da goɔɔaavote gilagi nɔ ve zea.

Davide ɔɔɔɔ ɔula vai ga ti kɔ ta Gɔliate

³¹ Davide ɔɔɛ wooi zeelini ɛɛɛ pɛ ma, Sayile ɔɔɔɔi ɔalaa mɛnini, é Davide lolini. ³² Davide ɔɛni Sayile ma: «Maliɔii, nu nɔpɛ ge mina ɔɔɔɔ iɔɔteve Filiseti nui tɛi ná-faa zu, nèi gè ga da-wotiɔɛ nui, nà liizu, gi kɔ gá tɔ.»

³³ Sayile ɔɛni Davide ma: «Ba! E la zooga liizu laalɛɛzu Filiseti nui nii wu, mazɔɔɔ da ga zunu loungo nɔ, tama toɔa ga kɔɔɔɔ nu kaite ma loungo zie su.» ³⁴ Davide ɔɛni Sayile ma: «Siegi zu nèi gè

ga da-wotigε nui, na la gεna kεε nά-baala kpulugiti makεsu la, zalai baa filε zuai ta a la vaana ga ε togani gila kula baala kpulugi zaama, ³⁵ gε bena vile polu, gε toganii naa gula daave. Ni zalai baa filε zuai a la galena ma, ε laale bu, gε bena so koma lefai va, gε ye dogazu, gε paa. ³⁶ Ule gana gε zalai ta filε zuai ma moinmoin paani la. Zekana nε gε keεzu la ga Filiseti nui nii, tatipelevolulala nui tei, mazolo ε zenvu su GALAGI nά-kooogi voomuga. ³⁷ Goofo GALAGI nii ε kula zalai ta filε zuai zaingiti zea, naa ga zoo ε kula Filiseti nui tei zea.»

Sayile gεni Davide ma: «Liina, Goofo GALAGI ye ε va.» ³⁸ Naa woga voluma, Sayile Davide maafilini ga to bogoi nά-koofo zolaiti, ε kolu boi bologi lo unba, ε kaka make kolu zεgei loo koba. ³⁹ Koofo maafili zolai naati poluma, Davide Sayile nά-boga zokpoi gilini zaama, ε gε ε zie la, keε ε la gεni zooni ε va zie. Toozei, ε la gεni naa ma poloma. E gεni Sayile ma, naazu: «Gε la zooga gε va zie ga niiti pe, gε la ma poloma.» Davide ti kpein kula bogfo ma. ⁴⁰ E nά-tukpoi zεgεni, ε yei katudεi jobave, ε yimazege ga katu lolugo nave, niiti ti maaloungai, ε ti lo nά-boloi zu, ε nά-felevelegi zεge, ε li Filiseti nui laalofoma.

Davide vōni fai Goliate ma

⁴¹ Filiseti nui ta nά-koofo zεpe sege nui balaa, nii ε gεni tufo, ti gεni maabufazu Davide va, vaavaa. ⁴² Filiseti nui weleni ga pagε, ε Davide gaa ma, ε lege ni su, mazolo zunu loungo gaazui gεni ba, ε ga kpoi nu, pagai, dotoi. ⁴³ Filiseti nui bainni ga Davide, ε gε ma: «Da kaazu ga gile baa, ε vaazu daalofoma ga kpakuiti?» Kpegai ma ga Davide

voovo, ná-galagiti kpein daaseigi zu, ⁴⁴ é ɣeni Davide ma: «Ŭa ve, gè è-ma zuai ve wɔniiti zea, ta dɔbɔ zuaiti, ga ti-ɣɔnɔgi.»

⁴⁵ Davide gooɣaavoteni, é ɣe ma: «Dɔun da vaazu dàalɔɣɔma ga boɣa zɔkpɔi, ta kpeɛin, naa veɛ kpeɛn goi va, keɛe nɔun nà vaazu è laalɔɣɔma Ɔɔoɣɔ GALAGI laaseigi zu, Fai-Pɛ-Maliɣii, Izelayele ɣɔɔbɔgi ná-GALAGI, nii è poomugai. ⁴⁶ Za, Ɔɔoɣɔ GALAGI zaalai zu, nà vɔnisu è ma, gè è vaa, gè dɔungi leve è va. Foloji va ɣe é li za, nà Filiseti ɣɔɔvebeiti ma vooomaiti keɛzu ga wɔniiti, ta dɔbɔ zuaiti kɔnɔgi. Naazu etea pe ka kwɛɛ ga GALA ka Izelayeɛ ve. ⁴⁷ Bebei nii pe ka kwɛɛ ga Ɔɔoɣɔ GALAGI ɣa da nu ɣizo, boɣa zɔkpɔ vaa la ba, ɔaa kpeɛin. Mazɔbɔ, Ɔɔoɣɔ GALAGI ɣa po ge ga kɔɔi, toɣa wo lɔɔzu za gi yeezu.»

⁴⁸ Gaamago nɔ, Filiseti nui tɔɔzeini ga ɣevele ɔetea, é va maabuɣa Davide va. Davide suvileni ga ɔizaa kɔɔɣɔzuvɛ, é da li Filiseti nui laaɣomi su. ⁴⁹ Davide yeelɔni ná-ɔɔɔi zu, é kɔtu ɣila seɣe, é pili ga ná-feɛveɛɛgi. Kɔtui li nɔ, é vilɛ Filiseti nui lovalave, é lɔ nɔungi zu, Filiseti nui ɣula unga, é laave zooli ma. ⁵⁰ Davide vɔni pelei ɣana Filiseti nui ma, boɣa zɔkpɔ la ɣeni zea, keni ná-feɛveɛɛgi nɔ, ta kɔtu ɣila kpe naa nɔ ɣa é Filiseti nui zɔɔni la, é paa. ⁵¹ Davide ɔizeni, é zeeli Filiseti nui ma, é naa ná-boɣa zɔkpɔi ɣula ma laɣagi zu, é nɔungi leve ba. Filiseti nuiti ti kaai ma ga, ta-ɣɔɔɣulubai zaa, ti velani.

⁵² Izelayeɛ ta Zuda ɣɔɔɣɔ nuiti ti vileni Filiseti nuiti polu, ti da kɔɔ beei loo, ti yeni Filiseti nuiti kpeɛzu, eyesu ti zeeli peɣugi ɣobave, ta Ekelɔn taa

zigfidave. Filiseti nui niiti ti ti vaani, naati ma voo mai vazani Saalayime velei ma, eyesu é zeeli Gate ta Ekelon. ⁵³ Izelayele nuiti ti zefeni Filiseti nuiti polu, ti gale ma naati ta-gbolaɗai zu, ti da naati zeaɗɗligiti sege. ⁵⁴ Davide Filiseti nui nɔungi zefeni, é lii la Zeeluzalɛme. Kεε é naa ná-kooɗɔ zoolaiti puuni ná-sege gɔtai wu.

⁵⁵ Siɛgi zu Sayile Davide gaani la, é da li Filiseti nui laalɔɗɔma, é ná-kooɗɗuluɓai Aɓenɛel gaazaɗani, é gɛ ma: «Zunu lounɗoi nii ga ga ɓe ná-doun zunu?» Aɓenɛel gɛni ma: «Ee, masagi, GALA ka kàazu, egevelei é vulua la ga gɛite, gaamazu gè la naama vai gɔweɛ.» ⁵⁶ Masagi gɛni ma: «Gaazaɗa bo, è gɛ zunu lounɗoi nii keɛge gɔweɛ.» ⁵⁷ Davide galegai ma ma, kpegai ma ga Filiseti nui vaa, Aɓenɛel loni tuɗɔ, ti li Sayile vɔ ɓe. Filiseti nui nɔungi gɛni de zoni Davide ya. ⁵⁸ Sayile Davide gaazaɗani, é gɛ ma: «Doungo, ɓe doun zunu ga ga de?» Davide gooɗaavoteni, é gɛ ma: «Nà ga da-wotiɗe nui Izayi ná-doun zunui, Beteleyɛme nui.»

18

Zonatan ná-nɛɓɛi é vile Davide va

¹ Davide begai ma ga ɓɔɛ Sayile vɔ, Zonatan gɛlini Davide va ziimave. E Davide nɛɛni ve, ege tɔ ɓɔɗɔi. ² Naama voloi, Sayile la gɛni ɓeni Davide va, é va li keɛge vɔ ɓe, é Davide makeni goba. ³ Zonatan ta Davide ti minazege boni yɔɗɔzu, tɔɔzei Zonatan Davide nɛɛni ve, ege tɔ ɓɔɗɔi. ⁴ E ná-sege wolai gɛlani goba, é fe Davide ve, naa vee ná-kooɗɔ zegaitei ba, é ná-boɗa zɔkpɔi ta ná-kilegiti feeni Davide ve, ta ná-saamaɗiligi. ⁵ Uɛ nɔpɛ Sayile a la Davide leve

ná kɔɔmavɛ, Davide ɣɛni vɔnɪsu naa ma, naa ɣa é kɛɛni, Sayile pilɛni da ná-kɔɔɔɔ nɪti unda. Davide ná-fai wola nɛɛni bɛbɛi vɛ, ta Sayile ná-botigɛ nu wolaiti.

Sayile toloi ɣula vai ga Davide

⁶ Davide bɛgai ma ga Filiseti nui vaa, ti ɣalegai ma ma, ti zɛɣɛ kɔɔɔɔzuvɛ, anzanuiti ti ɣulani Ize-layele laaiti pɛ su, ti masagi Sayile laaɣomi, ti da kuai wo, ti da guyei loo, ga koozunɛ woo wolai, ti da tamadegiti ta ɣɛingɛin ganigi taɣiligaani ɣɛin. ⁷ Ti pɛ ti ɣɛni guyei loozu vɔɔma ga koozunɛɛi, ti da ɣɛ ma:

«Sayile vɔnɪni nu waagilagilagiti ma,
Davide ma ge vɔni nu waavuu puugiti ma!»

⁸ Sayile naama vai zɛɣɛni ga faa ɲɔu, é yiiɣaawana ga gola, é da ɣisɛ ga: «Ta waa seizu vuu puugiti feezu Davide ya, ti da waa seizu ɣilagilagiti fe zɛa. Masadai nɔ ɣa é la dɛ zea.»

⁹ E lɔɔzei naama voloi ma, Sayile ɣɛni wɛɛzu Davide va niina ga toloi.

¹⁰ Poluma voloi, GALA ge zɛnvu ɲɔi gila tɛvɛni, é lɔ Sayile zu, é tɔɔzei ga é da kulakɛɛma vaiti bo ná-pɛɛi wu. Davide ɣɛni ná-kɔnigi ɣɛinsu, eɣɛvelei é ɣɛni kɛɛzu la zɔɔma voloiti su. Sayile ná-kpɛɛin ɣɛni zoni zea. ¹¹ Sayile ná-kpɛɛin vilini, é da ɣɛ bɔɔɔ ma: «Nà sɔɔzu, gɛ kpadɔ pɛɛi va.» Kɛɛ ná zeizu ɣɛni fele, Davide da zɛɣɛ tuɣɔ.

¹² Sayile luani Davide va, mazɔlɔɔ ɣɔɔɔɔ GALAGI ɣɛni Davide volu, kɛɛ é zɛɣɛa tɔun polu. ¹³ Naa ɣa é kɛɛni, Sayile Davide maagɔozani la bɔɔɔ va, é sei salavusu waagila (1 000) unda. Davide ta ná-salavusuiti, ti bɛna li kɔɔɔɔzuvɛti. ¹⁴ Vɛ nɔpɛ

Davide a la li ná, é ɣeni zobogi zólóosu fai pɛ su, mazóló Góogó GALAGI ɣeni polu. ¹⁵ Sayile naama vonifaama wolaiti kaai ma, ta vɛeni ná-duai va. ¹⁶ Kɛɛ Davide ná-fai wola nɛeni Izelayele vɛ, ta Zuda nuɓuseiti pɛ bɛ, mazóló toɣa é ɣeni losu ti luɣó ta-ɣóogó vaiti su.

Davide Mikale vulu vai

¹⁷ Yeeta, Sayile ɣeni Davide ma: «Wain ɣa mà ga gè dòn anzanu mɔungi Meelaɓe ve è vɛ ga vului, ni da ɣena bè ga kóogfuluɓa wola, è da lo Góogó GALAGI ná-kóoti tuɣó.» Naa wosuve bɛ, é ɣeni ɣisiezú ga: «Nà bóogó gè la paazu, Filiseti nuiti ka ti paazu.» ¹⁸ Davide googaaɓoteni, é ɣɛ ma: «Nà ga leeni, ɓaa tosuve ɓeɣele ɣa é kèe vɛɛi va, Izelayele yooi zu, gè ɣɛ ga masagi nɛkoi?» ¹⁹ Kɛɛ siɛgi zeeliai ma, ga Sayile ná-doun anzanui Meelaɓe ve Davide ya ga anzai, kɛɛɣɛ tatini, é fe Meɣɔla nui Adeliyele ya ga vului.

²⁰ Sayile ná-doun anzanui velesiei, nii daa ɣeni ga Mikale, naa Davide nɛeni vɛ. Sayile menigai ma, koozunɛeni ga gola. ²¹ Mazóló é ɣeni ɣɛɛzu bóogó ma: «Nà feezu bɛ ga vului, nii a kɛ, é ɣɛ bɛ ga balii, Filiseti nuiti ti paa.» Sayile ɣeni Davide ma volu: «Da zoo è ɣɛ ga nɛkoi niina.»

²² Sayile ɣeni ná-botigɛ nu wolaiti ma, ti ɓɔɛ Davide vɔ ga pagó, ti ɣɛ ma: «Da-vai nɛa masagi ta ná-nuɓuseiti bɛ. Va bu za ga è ɣɛ ga masagi nɛkoi.» ²³ Sayile ná-botigɛ nu wolaiti ti liini, ti naama wootti daazeeli Davide ma. Kɛɛ Davide ti woogaaɓoteni ga: «Toɣa wo ɣaazu ga faa go ɓaa, ga nòn gè ɣɛ ga masagi nɛkoi? Nà ga bala nu nɔ, ta tosu wola la bà.»

²⁴ Sayile ná-botigε nu wolaiti ti liini, ti Davide ná-gooḡaaʋotegi laazeeli Sayile ma. ²⁵ Sayile ḡeni ti ma: «À ḡε Davide ma: «Masagi la vulu zongɔ ḡaiziezu ná-doun anzanui vaa zu. Nii nɔ wɔin ma, naa ḡa é ga, zunu ani laayɔbɔ unḡila (100), Filiseti nuiti saama, naa ḡa é ḡεεzu ga ná-wanaḡulai sili nuiti ba.» » Sayile naa woni, nii a κε, é Davide undaavili Filiseti nuiti zea.

²⁶ Sayile ná-botigε nu wolaiti ti vaani, ti naa wo Davide ma. Naama wooi Davide ενεκεni, nii a κε, é ḡε ga masagi νεκοi. Kui nii masagi toni, naa va ḡε é zeeli, ²⁷ Davide ta ná-kɔɔḡɔ nuiti ti liini ti Filiseti nu unfelegɔ (200) va, ti naati tazunu aniiti daayɔbɔgiti teve. Davide vaani ga ti pe gaavɔnigai, é fe masagi ya, nii a κε, é ḡε ga naa νεκοi. Sayile ná-doun anzanui Mikale veeni Davide ve ga anza. ²⁸ Sayile gaḡaai ma ga Ḣooḡɔ GALAGI ḡa Davide va, ta Davide νεευε tɔ bɔḡɔi ná-doun anzanui Mikale ve, ²⁹ Sayile ná-dualuagi wɔɔlɔni, é lo Davide va, é ḡeni naa wɔinzeḡezu niina nɔ yeenɔpe.

³⁰ Naama ziegi zu, Filiseti ḡundigɔiti ti ḡeni liizu ga kɔɔi, Izelayele nuiti daalɔḡɔma. Kele ti lii laa ḡilagila ga kɔɔi, Davide bena zobo sɔlɔɔ gola, é leve Sayile ná-kɔɔḡulubaiti pe ba. Naa ḡa é κεeni, tɔḡɔi ḡulani gola.

19

Zonatan Davide maalobo fai

¹ Sayile bɔeni ná-doun zunui Zonatan vɔ, ta ná-botigε nu wolaiti, ga ti Davide va. Kele Sayile ná-doun zunui Zonatan Davide νεeni ve ga gola. ² E

Davide goba vaa woni, é gɛ ma: «Kèè Sayile gɔ pɔ ga é è va. Naa gɔ é ba, wɛɛ bɔgɔ ma, lina sobu, mina gɔla keɛma, lɔgɔ. ³ Gá kèè, gá vaazu gɔlazu, gi zieziɛ kpalagi naazu, vɛ è lɔgɔvai ná. Nà bɔɛzu kèè vɔ ga da-vai, gè kisu vai gɔwɛɛ, é vile è va, gè va, gè bo è ma.»

⁴ Zonatan gɛni Davide maamuse bɔɛiti bosu keɛgɛ Sayile goba, é gɛ ma: «Masagi mina bɔgɔ gɛ ga sɔba nu ná-botigɛ nui Davide ná-faa zu, mazɔɔ é la faa gaaazani è ma. Keɛ ná-botii pɛ keɛvɛ ga undaanɛ è vɛ. ⁵ E gɔkulani zenvui zu, é li, é Filiseti nui va, naa gɛni ga unmoɔ faa wola, nii Gɔogɔ GALAGI keɛni Izelayele pɛ bɛ. Da bɔgɔi è miná gɛani, è gɔozune naama vai zu. Lee vaa zu mu da li bɔgɔ lɔzu kotoi naama zii zu, ga è sɔbalala nui ma jamai vu, lee vaa zu da Davide va nɔ fuun?»

⁶ Sayile woiloni Zonatan ná-kpɔɛiti ma, é gɛ ma: «Gè gɔnaa Gɔogɔ GALAGI ma, nii é vulua, ga Davide la zaa.» ⁷ Zonatan Davide lolini, é naama bɔɛiti pɛ bo ma, é lo Davide luɔɔ, é lii la Sayile vɔ bɛ. Davide ná-botii lɔzeini Sayile vɔ bɛ ga mɔungi gɛvele.

Davide gɔzo fai anzai Mikale vɛ

⁸ Tɛi kɔɔi lɔzeini volu, Davide liini, é kɔɔi vɛɛ Filiseti nuiti ba, é vɔni ti ma ga gola, naati ti vɛla ba.

⁹ Zenvu jɔi nii Gɔogɔ GALAGI tevɛni, naa lɔni Sayile zu, é gɛni zeini ná-pɛɛi wu, ná-kpɛɛin zoni zea. Davide gɛni zeini, é da kɔnigi gɛin. ¹⁰ Sayile gɛni pɔ ga é Davide zɔ, é kpadɔ pɛɛi va ga ná-kpɛɛin. Keɛ Davide lɛkpeni kpɛɛin luɔɔ, kpɛɛin badɔ pɛɛi va. Davide bizɛni, é vɛla. Ma bidii nɔ, ¹¹ Sayile keelaiti tevɛni Davide ná-pɛɛlave, ga ti ná makɛ, ti

va paa sobui. Kele Davide anza Mikale boni ma, é gɛ ma: «Ni è la velani za bidii, lina, è zaa.»

¹² E kulani fenetelei laave, é ze. Davide velani, é li. Pele gana é gɛlani la. ¹³ Naa voluma, Mikale pele wu zalei zegeni, é da betei zu. E boli gɛloi zege, é do unba, é segei ve ma.

¹⁴ Siegi zu Sayile keelaiti teveni da, ga ti Davide zo, é gɛni ti ma: «É la gɛdeni.» ¹⁵ Sayile ti gaagaleni ma, ga ti Davide vetɛ. E gɛni ti ma: «À ze ná-betei zu, wo vaa la pò, nii a ke gè paa.» ¹⁶ Keelaiti ti galeni ma volu, wele, pele wu zalei ga é gɛni laani betei zu, boli gɛloi laani unbu.

¹⁷ Sayile gɛni Mikale ma: «Lee vaa zu è yàavaai gani, è be sili nui va, é vela?» Mikale googaaivoteni, é gɛ ma: «Tɔ ga keai mà: <Zèna, gè li. Ni naa laade, nà è vaazu.»

Davide vela vai Samiyele vɔ be

¹⁸ Davide vela velei gana, é li Samiyele vɔ be Lama. Nii pe Sayile keeni, é naati pe boni Samiyele ma. Naa voluma, ti felegɔ ti liini, ti ze. Nayote. ¹⁹ Nuiti ti liini ti gɛ Sayile ma: «Wele, Davide ga Nayote, Lama gobave.» ²⁰ Sayile nuiti teveni ga ti Davide zo. Kele ti liai ma, ti GALA goo wo nu bulugi gaani, ti da kulakelɛma vaiti bo, Samiyele loni ti lugɔ, GALA Zenvui yeini ti ma, tiya balaa, ti da kulakelɛma vaiti bo. ²¹ Sayile menigai ma, é tafigiliga leveni mɔnɔ, naati balaa, ti da kulakelɛma vaiti bo. Sayile tafigiliga leveni ná zeizu zavasiɛi, naati balaa, ti da kulakelɛma vaiti bo. ²² Sayile bɔgɔi liini Lama. Seeliai ma zieyegɛ wolai ma, nii é Seeku taazuve, é gaazagagi woni, é gɛ ma: «Mini ga Samiyele ta Davide ti ná?» Ti googaaivoteni, ti

ḡe ma: «Ta Nayote, Lama ḡobave.»²³ Diizuvu miná, GALA Zenvui yeini ma, tɔ balaa pelei zu, é ḡeni kulakelɛma vaiti bosu, é da li, eyesu é zeeli Nayote, Lama ḡobave.²⁴ Seeliai ma, é seḡei ḡulani ḡoba tɔ balaa, é da kulakelɛma vaiti bo, tɔ balaa Samiyele ḡaazu. E looni suḡili, maanakai yeini laani zooli ma, naama voloi, ta ma bidii. Naa ḡa é kea, ti ḡeni ma: «Sayile balaa kana GALA goo wo nuiti saama baa?»

20

Davide ta Zonatan ta-woolaamai

¹ Davide velani, é zeḡe Nayote, Lama ḡobave. E liini, é Zonatan ḡaazaḡa, é ḡe ma: «Leeni ḡa ḡe kea? Nà-faaḡaazagi ḡa ga leeni, kotoi beḡele ḡa ḡe kea è-ḡee laalḡḡoma, é ḡeezu é paa?»² Zonatan ḡooḡaavoteni, é ḡe ma: «Naa li poun! E la zaa. Ke e la de faa nɔpe keeni, ni é la boni mà. Lee vaa zu mu kèe nii loḡfuzu bà? Faa nɔpe ge la naazu.»³ Davide ḡeni ma: «Nà ḡonazu è ve ga è-ḡee kweeni ga bɔlai ḡa ga de, toḡa ḡe ḡisiɛni nɔ ga: «Kenii Zonatan mina faa ḡwee niima vai zu, ni naa laade, zii ḡa bɔlɔ.» Kele ḡe ḡonaa ḡooḡo GALAGI ma, nii é vulua, ta da balaa ma, dei è vulua, nà bosu è ma ga kooḡo lo daa ḡila nɔ ḡa é gi yoḡozu ḡa saai.»

⁴ Zonatan ḡeni Davide ma: «Nii nɔpe è pɔ, bo mà, nà ke è ve.»⁵ Davide ḡeni ma: «Lina ḡa é ga alu niinci ma vetii, maanɛve ḡe daami wo masagi ná-tabalii ḡa. Kele va bu, ḡe li, ḡe loḡfu dɔbɔi zu, eyesu foloi zavasiɛi kpɔkɔ.»⁶ Ni è-ḡee a kaana ga ḡe la ná, da ḡe ma: «Davide maanɛnɛve ga ḡe be ba, é li fala ná-taazu Beteleyeme. Mazɔlɔ ná-peleyeḡei pe ka zalaḡai ḡulazu, nii ta da kula kona-o-kona.»⁷ Ni a

ɣena ma: «Naa vage,» naazu ziileigi ɣa bè da-wotigɛ nui. Kele, ni a yiigaaawanana, kwɛɛ ga é devea ga é pàa. ⁸ Da woogɛɣiladai le ga ze naazu, nɛi gè ga da-wotigɛ nui, mazɔɔ de minazegɛa bɔɔ vɛ ga nɛɛbɛi, Gɔɔɔɔ GALAGI laaseigi zu. Ni nà ɣɛ ga sɔba nu faa nɔpɛ su, pàa da bɔɔɔi, kele mina li ga ze è-ɣɛɛ vɔ.»

⁹ Zonatan ɣɛni ma: «Naama ɣigi maagɔoza bà poun! Ni nà kwɛɛna ga kèɛ ɣa pɔ é faa ɲou ɣɛ ga de, nà bo è ma.» ¹⁰ Davide ɣɛni Zonatan ma: «Ni è-ɣɛɛ ɣa è woogaaavotena ga ɲouɔa, be ɣa è tevesu ga é bo mà?» ¹¹ Zonatan ɣɛni Davide ma: «Va, de li dɔɔɔi zu.» Ti felegɔ ti liini dɔɔɔi zu.

¹² Zonatan ɣɛni ma: «Gè minazegɛa Gɔɔɔɔ GALAGI laaseigi zu, Izelayele ná-GALAGI, ga lina, baa lina a levena, niima yeeɣɛɣalɔi nɔ ma, nà kèɛ ɣoozu ɣaazaɣasu, gè ná-kisiɛiti kwɛɛ. Ni ná-kisiɛiti pagɛ, é vile è va, naazu nà bo è ma. ¹³ Kele, ni kèɛ ɣa pɔ é faa ɲou ɣɛ ga de, gè la keeni, gè va bo è ma, Gɔɔɔɔ GALAGI sò ná-ziiɣaawanai pɛ su. Nà be è va, è li ziileigi zu. Gɔɔɔɔ GALAGI ɣɛ è va, eɣɛvelei é ɣɛni la kèɛ va. ¹⁴ Ni nà de vulua, zie bè ga Gɔɔɔɔ GALAGI ná-woogɛɣiladai, nii a ke gè mina za. ¹⁵ Da-woogɛɣiladai mina zeɣɛ màvofodaiti ba, anɛɛ balaa, Gɔɔɔɔ GALAGI ɣa è zili nuiti pɛ kulazu eteai zu.»

¹⁶ Zonatan minazegɛgi ɣɛni ti yɔɔɔzu ta Davide ná-pɛɛyegɛi. Kpegai ma, é ɣɛ ma: «Ni da minazegɛgi nii ɣologolona, Gɔɔɔɔ GALAGI ɣa è loɣa ga è zili nuiti ta-bakɔi.»

¹⁷ Naa voluma Zonatan ɣɛni Davide ma, é ɣona ga toɣa nɛɛ vɛ eyɛsu ɣɔ. Mazɔɔɔ Zonatan Davide nɛɛni vɛ eɣɛ tɔ bɔɔɔi.

18 Zonatan ɣeni ma: «Lina, ta kwεεsu ga è la vaani alu niinei ma vetii zu, tɔɔzei è-zeizuve jakai ɣa ɣεεzu lee. 19 Lina a levena, li ve è lɔɔɣuni ná, siegi zu niima vaiti pe tɔɔzeini la, da lɔɔɣu Ezele ɣɔtui ɣobave. 20 Nà kilɛgi vilisu sava kɔtui vɔ pelei, gè da tete anii ta ma. 21 Naa voluma, nà nà-botigε zunu loungoi levesu, ga é ti zεgε. Ni nà ɣena ma: «Wεε, kilɛ kaeiti ta è volu velei, ɣale ma, è ti zεgε,» naazu, da zoo vaazu, mazɔlɔɔ fai pe page è luɣɔ. Gè ɣonaa ɢɔɔɣɔ GALAGI ma, nii é vulua, ga faa nɔpe ge la ná, nii da lua ba. 22 Kεε ni nà ɣena zunu loungoi ma: «Li poun, kilɛ kaeiti maagɔozave è va,» naazu, li, mazɔlɔɔ ɢɔɔɣɔ GALAGI ɣa é pɔ ga è li. 23 Wooi ɣana de giliai ba, bɔɣɔ yɔɣɔzu, da-o, nà-o, ɢɔɔɣɔ GALAGI va bu, de ye woogεɣiladai zu, eyesu ɣɔ.»

Sayile deve vai ga é Davide va

24 Davide liini, é lɔɔɣu dɔbɔi zu. Alu niinei ma vetii ɣula yeei, kpɔkɔi, masagi liini, é zeii tabalii ɣakala daami wosuve. 25 Masagi zeini seizuve, ve a da ɣe ná pɔlɔma, é voluzei pelei va, Zonatan zeii é ɣaavote ma, Abenεel zeii Sayile ɣoba, kεε Davide zeizuve jakai ɣeni de. 26 Sayile la ɣeni faa nɔpe boni naama voloi, é ɣeni ɣisizεzu ga naa ɣa ɣe kɔzɔba vai ta ɣεeni kazemazu. 27 Kεε, fetii ma voloi velesiei, Sayile Davide zeizuve jakai ɣaai ma mɔnɔ, é Zonatan ɣaazaɣani, é ɣe ma: «Toɣa ɣale gè la Davide ɣaazu daami wosuve, wogi, ta za?»

28 Zonatan googaaavoteni, é ɣe ma: «Davide gɔla maanεεnεve ga gè be ba, é li Beteleyεme. 29 Kεεve ma: «Nà è maanεεnεzu, yeebe bà, gè li. Mazɔlɔɔ, gá zalaɣa ɣulazu peleyeɣei wu, gá-laazu, diε tɔligε ma

vai ma. Naa ɔa é ba, va bu bè, gè li gè ɔaazula nà-nuiti ma.» Naa ɔa é kea, Davide la feti laamii woni è ɔɔ be.»

³⁰ Sayile wola yiiɔaawanani Zonatan ma, é ɔe ma: «Da ga tuva vele ɲɔu anzanui ta kololala anzanui ná-doun zunui. Gè suɔwɛɛ ga è Izayi ná-doun zunui ɔea ga è-wɔɔlai, da-unfe kana, è-lee ná-unfe ge ɔe lee. ³¹ Kele, woilo nii ma, gè bosu è ma: ni nu laali nuu ɔa vulua, è la ɔea ziilei su pe, è la masadai zɔɔɔga eyesu pe. Naa ɔa é ba, nu leve naa luɔɔ, ti so, ti vaa la pò, keni é za.»

³² Zonatan keeɔe Sayile woɔɔaavoteni, é ɔe ma: «Lee vaa zu é zaazu? Lee ɔa é kea?» ³³ Sayile ná-kpɛɛin vilini ga é Zonatan zɔ. Zonatan gaɔaani naazu ga keeɔe deveve ga é Davide vaa. ³⁴ E wuzegeni ga ziiɔaawanai, é la daami woni naama voloi. Tɔɔzei zii ɔeni zoolɛzu ga Davide ná-faa, keeɔe ɔeni poomusu ga gola.

Davideni ti vali vai ta Zonatan

³⁵ Poluma zobui, Zonatan liini dɔɔɔi zu, ve ti zolooni ná ma, ta Davide. Botiɔe zunu loungo ɔila ge ɔeni polu. ³⁶ E ɔeni naa ma: «Bize, è li, kilɛ kaeiti gè ti vilisu, è ti yeve.» Botiɔe zunu loungoi bizeni, Zonatan kilɛ kae ɔila pilini, é kpude naa maazu. ³⁷ Zunu loungoi maabuɔaai ma, kilɛ kaei baɔɔzuvɛ va, Zonatan ɔeni ma: «Kilɛ kaei maɔɔoozavɛ è va. ³⁸ Li ga suvile, mina ye miná!» Zonatan ná-botiɔe zunu loungoi meeinti gaalɛni ba, é li ga tiye maliɔii ɔɔ. ³⁹ Zunu loungoi la ɔeni faa nɔpe gaɔaani, keni Zonatanni ta Davide ɔa ti

ɣɛni gaagɛaazu yɔɣɔzu. ⁴⁰ Zonatan ná-kilɛgi, ta ná-mɛɛinti feeni ná-botiqɛ zunu loungoi ya, é ɣɛ ma: «Li ga tiye taazu.»

⁴¹ Zunu loungoi liai ma, Davide ɣulani dɔɔɣuzuvɛ kɔtu ziqɣi voluvɛ, é nɔkɔ ná zeizu ɣɛ sava, Zonatan ɣakala, é unpilɛ zooi ma. Ti felegɔ ti bɔɣɔ nɛɛnɛni, ti lɛbi wɔlɔzu, Davide bɔɔbɔ ge wola wɔlɔni. ⁴² Naa voluma, Zonatan ɣɛni Davide ma: «Li ziileigi zu. Gize bɔɔla vai ma minazɛɣegi zu, de felegɔ de boga yɔɣɔzu, Gɔɔɣɔ GALAGI laaseigi zu, de ɣɛ ma: «Gɔɔɣɔ GALAGI va bu, de ye woogɛɣiladai zu, eyɛsu ɣɔ, ɔa-o, nà-o, ta de-mavofodaiti!» »

21

¹ Davide wuzɛɣɛni, é li, Zonatan balaa ge ɣale ma, é lɛ taazu.

Davide vela vai Ayimeelɛke vɔ bɛ

² Davide liini Nɔbe, zalaɣa ɣula nui Ayimeelɛke vɔ bɛ. Naa kaai ma, é daagɔmini ga kpalii, é gaazaɣa, é ɣɛ ma: «Lee vaa zu ɔa ɣila è vaazu, nu nɔpɛ ge la è volu?» ³ Davide googɛaavoteni, é ɣɛ ma: «Masagi tɛvɛge keela ma, é ɣɛ: «Nu nɔpɛ ge mina faa ɣwɛɛ niima vai zu, nii gè è levesu ma, ta devei nii gè feezu è ya.» Naa ɣa é kea, gè ada lɛa ga nà-nubusɛiti ga gi ɣomi ná. ⁴ Daamiani kpɛgele ɣa é è ya ɣani? Bulu lɔɔlugɔ ve zèa, baa nii nɔpɛ ɔa sɔlɔ.»

⁵ Zalaɣa ɣula nui googɛaavoteni, é ɣɛ ma: «Bulu ɣili ge la zèa, kɛni nii makɛgai Gɔɔɣɔ GALAGI vɛ. Da zoo ti zɛɣɛzu, è li ga tiye ɔa-nuiti bɛ, ni ti la anzanu vaa ɣɛɛni niizuvɛ.» ⁶ Davide googɛaavoteni, é ɣɛ ma: «Siɛnɔpɛ su gi nii ɣɛɣala vai ta ma la, tɔ ka gi ma, é vile anzanu vai va. Ni gá ɣɛna lia kɔɔɣɔzuvɛ ta

nɔ, nà-siepoluیتی پە تا-گۆڭۆ zəɔlaiti پە ɲadegɛ, toɟa buɗɛ naa maazu, niima ziei zu.» ⁷ Zalaɟa ɟula nui bulu ɲadegai naati feeni Davide ya, mazɔɔ taɟili ge la ɟeni ná. Bului naati fea ɟeni de Gooɟo GALAGI ʋɛ, naa voluma ti ti ɟulani zalaɟa ɟula labalii ɟa, ti maavalibo fai zu ga ma niinei.

⁸ Naama voloi, Sayile ná-botiɟɛ nui ta ɟeni Gooɟo GALAGI ná-zalaɟa ɟulazuʋɛ, ga é fai ta ɟaagula ba, ti yoozɔ ta GALA. E ɟeni ga Edome nu, daa ga Dowege, to ɟa é ɟeni ga Sayile ná-baala make nuiti ta-ɟundijii. ⁹ Davide zalaɟa ɟula nui Ayimeelɛke ɟaazaɟani volu, é ɟɛ ma: «Kpein la è ya, ɓaa boɟa zɔkpɔ? Masagi ná-keela ziegi nii ɟeeʋɛ ga gaazuvile vaa, to ɟa é kea gè la ná maazɔɔni, gè va nà-boɟa zɔkpɔi zeɟe, ɓaa kooɟo zəɔlai taɟili.» ¹⁰ Zalaɟa ɟula nui gooɟaavoteni, é ɟɛ ma: «Filiseti nui Goliata ná-boɟa zɔkpɔi ɟa é ʋɛ, nii è paani Ela petugi zu. Maavelevege seɟei ta zu, toɟa laani zalaɟa ɟula zeɟei voluʋɛ. Ni da pɔ ga è seɟe, seɟe, tɔzei taɟili ge la gi ya ʋɛ, keni to nɔ.» Davide ɟeni ma: «Fe zèa, tɔzei keɟala la ná.»

Davide lii vai Filiseti nuiti pɔ bɛ Gate

¹¹ Davide wuzegeni, é ʋela Sayile ʋa, naama voloi nɔ. E liini Akise ʋɔ bɛ, Gate masagi. ¹² Akise ná-botiɟɛ nu wolaiti ti ɟeni ma: «Davide la ga nii ɓaa, zooi ma masagi? Nii lei ti ɟeni guyei loozu bɛ, ti da kuai wo, ti da ɟɛ ma:

«Sayile vɔnini nu waagilagilagiti ma,
Davide ma ge vɔni nu waavuuupuugiti ma?» »

¹³ Davide naama woosti seɟeni ga sɔbelama vaa, é wola lua Gate masagi Akise ʋa. ¹⁴ Davide

ḅḅḅ ḡḡḡni ga ḅoloḡa nui Filiseti nuiti gaazu, é da zeevozebaiti ke kpogiti ma, é da be daade nagi va, naa da yei kpɛlei ḡa. ¹⁵ Akise ḡḡni ná-botigɛ nu wolaiti ma: «Wa kaazu wa ḅḅḅi ga zunui tɛi nɔungi zɛḡea ma! Lee vaa zu wo vaazu la pò? ¹⁶ Boloḡa nu vala ka é mà baa, wo vaazu ga niima gelei ga é da boloḡa vaiti ke gàazu? Wa ḡisizu ga nii ḡa lezu ná-ɛlei wu baa?»

22

Davide ḡḡ vai ga kɔ lotuḡi

¹ Davide zɛḡeni miná, é li, é loḡfu Adulame vugi zu. Keḡḡlointi ta ná-ɛleyeḡei wu nuiti ɛ ti mɛnigai ma, ti liini pò be. ² Naa volumna, maanḅḅḅ nuiti ɛ, ta niiti kuyei ḡḡni ti ma, ta niiti ti ḡoozu la ḡḡni nɛeni, naati ɛ ti ḡaalɛni ba Davide ḡoba, é ḡḡ ga ta-ḡundigɛii. Ti ḡḡni ga nu unnaanigò (400) ḡḡḡala.

³ Davide zɛḡeni miná, é li Misepee, Moabe yooi zu. E ḡḡni Moabe masagi ma: «Nà è maanɛnɛzu, ga kɛni ta dè ti va, ti zeɛ vɛ, eyɛsu gè da sò pelei ḡa, ḡḅḅḅ GALAGI vɛ.» ⁴ Davide liini ga keḡḡ ta dee, Moabe masagi ná-koizuvɛ. Ti yɛni miná siɛḡi naa ɛ su Davide keeni dɔḡui zu.

⁵ Yeeta, GALA goo wo nui Gade ḡḡni Davide ma: «ḡula dɔḡui nii zu, ḡale ma, è li Zuda yooi zu.» Naazu Davide liini, é lo ḡeete loḅi zu.

Sayile Ayimeelɛke vaa vai ta ná-ɛleyeḡei wu nuiti

⁶ Sayile ḡḡni Giḅea, é zeini gizei ma, tamalise wului ma niinigi wu, ná-kpɛin zoni zea, ná-botigɛ

nuiti kakugai ma. E menini ga ti Davide ta ná-nuiti kaave. ⁷E gfeni ná-botigε nuiti ma: «Benzamen nuiti, à woilo gdoi ma! Wa gfiεzu ga Izayi ná-doun zunui nuu gá kpalagiti fe wo pε zea, ta leezεn beleiti? Wa gfiεzu ga togá wo ze nu ungilagilagiti unda, ta nu waagilagilagiti unda baa? ⁸Lee vaa zu mu, wo pε wo yaavai lɔɔzu mà? Mazɔɔ wo tanɔpe ge la boni mà ga doun zunui ti, ta Izayi ná-doun zunui, Davide, ti minazegfeni yɔgɔzu. Wo tanɔpe ge la yiizooleni ga é va dεε ga ze, ga doun zunui gá ná-botigε nui laavilisu mà, nii a kε é bali lε tũgɔ, egεvelei ade kaazu la za.»

⁹Edome nui Dɔwεge, nii é gfeni Sayile ná-botigε nu wolaiti saama, naa Sayile woogaaavoteni, é gε ma: «Gè Izayi ná-doun zunui gáave, é va Nɔbe, Ayituβe ná-doun zunui Ayimeeleke vɔ be. ¹⁰Ayimeeleke Gɔogɔ GALAGI gáazaɔage Davide ve, é daamianigiti fe zea, é Filiseti nui Gɔliate ná-boɔa zɔkpɔi ve zea.»

¹¹Masagi nuiti teveni, ga ti va ga Ayituβe ná-doun zunui Ayimeeleke, nii é gfeni ga zalaɔa gɔla nui, ta ná-peleyegɛi wu nuiti pε, ti ga zalaɔa gɔla nuiti Nɔbe. Ti pε ti vaani, ti bɔgɔ lε ga masagi. ¹²Sayile gfeni ma: «Woilo ga pagɔ, Ayituβe ná-doun zunui!» Naa googaaavoteni, é gε ma: «Gdi logε, màligii.»

¹³Sayile gε ma: «Lee vaa zu wa Izayi ná-doun zunui wo woyai lɔɔzu mà? Lee vaa zu è bului ta boɔa zɔkpɔi veai zea, è Gɔogɔ GALAGI gáazaɔa be, nii a kε, é wuzegε dàalɔgɔma, é bali lε tũgɔ, egεvelei é kεεzu la za?» ¹⁴Ayimeeleke masagi woogaaavoteni, é gε ma: «Da-wotigε nuiti saama, be

ɔa é ga woɔɔɛɔɔɔɔ nu, ga Davide ɔɛvele? E ga è-nekoi, é ga é make nui, naa pɛ poluma tɔ lei unfema wolai va ɔɛ zea ɔa-velei wu baa? ¹⁵ Ma moun ge la ga nuu balaa, gè va ɔɛ GALA gaazaɔasɔ bɛ. Kɛɛ naa li poun! Gè la ɔisieni kaipa ga gè woya lɔ è ma. Tɔ ɔa é ba, mina niima ɔasɔi la unma, baa nà-peleyeɔɛi wu nuɔuseiti unma, mazɔlɔɔ gè la faa nɔpɛ kwɛɛ niima vai zu.»

¹⁶ Masagi ɔɛni ma: «Ayimeeleke, ɔa zaazu, wa ɔa-veleyeɔɛi wu nuiti pɛ.»

¹⁷ Naa voluma masagi ɔɛni make nuiti ma, ti ɔɛni kobave: «À li, wo ɔɔɔɔ GALAGI ná-zalaɔa ɔula nuiti paa, mazɔlɔɔ tiya balaa ti bɔɔɛ Davide va, ti ɔɛa kwɛɛni ga toɔa velazu, ti la boni mà.» Kɛɛ, masagi ná-botiɔɛ nuiti ti la ɔɛni kɛɛni, ti va yeevɔɔɔɔ ɔɔɔɔ GALAGI ná-zalaɔa ɔula nuiti ba. ¹⁸ Masagi ɔɛ vele ɔana Dɔwege ma: «Li, è zalaɔa ɔula nuiti paa.» Edɔme nui Dɔwege ɔa é latini, é zalaɔa ɔula nuiti paa. Naama voloi, zunu vuulɔsava maazu lɔlugɔ (85) ɔa é paani, niiti zalaɔa ɔula zɛɔɛi ɔɛni ti ɔɔba. ¹⁹ E Nɔbe nuiti paani mɔnɔ ga boɔa zɔkpɔi, zalaɔa ɔula nuiti ta-laazuve. E tɔzeini zunuiti ma, é li anzanuiti, ta doungoiti pɔ, naa veɛ niimiɔɔlegiti ba, ta balaa nikiiti, ta soovalegiti, ta baalagiti, é ti pɛ paani.

²⁰ Kɛni Aɔiataal, nii é ɔɛni ga Ayimeeleke ná-doun zunui, é ga Ayitube ná-doun loin, naa ɔila kpe nɔ ɔa é zooni é vela, é li Davide vɔ bɛ. ²¹ Aɔiataal boni Davide ma ga Sayile ɔɔɔɔ GALAGI ná-zalaɔa ɔula nuiti paave. ²² Davide ɔɛni Aɔiataal ma: «Gè gaaɔaani ga Edɔme nui Dɔwege ɔa li nɔ ti, é niima vaiti daazeeli Sayile ma, tɔzei é ɔɛni Nɔbe naama

voloi. Da-veleyegei wu nuiti saa vai ma ungi g̃a é ga ze. ²³ Naa g̃a é ba, ye k̃oba, mina lua, maz̃ol̃o z̃oi é z̃envui g̃aiziezu, toja da balaa è-yenvui g̃aiziezu. K̃ele ni da k̃oba, nà è make ga pag̃o.»

23

Davide Keyila taai unmõ vai

¹ Ti vaani, ti g̃e Davide ma: «Filiseti nuiti ti k̃oi laalea Keyila taai wu, ti da moloï unma molo lofazuve.» ² Davide G̃oog̃o GALAGI g̃aazaḡani, é g̃e ma: «Nà zoo ñei g̃e li, g̃e k̃oi ve Filiseti nui niiti ba?» G̃oog̃o GALAGI goog̃aavoteni, é g̃e ma: «Ungo, li, da ṽonisu ti ma, è Keyila taai g̃ula ti ya.»

³ K̃ele Davide ná-nuiti ti g̃eni ma: «Zuda yooi zu mu ka gi ná dualuagi zu, g̃á liina laalezu Filiseti nuiti bu Keyila, ta la vea dualuagi va ba?»

⁴ Davide G̃oog̃o GALAGI g̃aazaḡani volu, G̃oog̃o GALAGI goog̃aavote, é g̃e ma: «Wuzeg̃e, è li Keyila, maz̃ol̃o nà Filiseti nuiti d̃oz̃u è yeezu.»

⁵ Davide ta ná-k̃oog̃o nuiti ti da li Keyila, ti k̃oi ve Filiseti nuiti ba, ti naati ta-logani bulugi zo, ti ṽoni naati ma ga gola. Uele g̃ana Davide Keyila nuiti unmõni da. ⁶ Siegi zu Ayimeeleke ná-doun zunui, Abiataal g̃eni velazu la Davide ṽo b̃e Keyila, é liini ga zalaḡa g̃ula zeg̃ei ya, ti g̃eni G̃oog̃o GALAGI g̃aazaḡasu da.

⁷ Ti liini, ti g̃e Sayile ma: «Davide g̃a Keyila.» Sayile g̃e ma: «GALA ge d̃aa z̃eezu, maz̃ol̃o é b̃og̃o la bali g̃a, ga dii vai é le taai naa zu, kpogi da, ta pilisuiti.»

⁸ Sayile ná-nuiti p̃e gaaleeni ba, ga ti li, ti Davide ta ná-k̃oog̃o nuiti sei k̃ele su, Keyila taazuve.

⁹ Davide suǵwεeni ga Sayile maabotevea, é ǵeni zalaǵa ǵula nui Abiataal ma: «Da ga zalaǵa ǵula zefei.» ¹⁰ Davide ǵeni ma: «Gooǵo GALAGI, Izelayele ná-GALAGI, gè meniga ga Sayile ǵa ǵevele βetezu ga é va, é Keyila taai ǵologolo nòun maavele ma. ¹¹ Keyila ǵundiǵiiti ta vaazu fèezu zea baa? Toun ka vaazu ga ǵite, eǵevelei gè menigai da, nèi gè ga da-wotiǵe nui? Gooǵo GALAGI, Izelayele ná-GALAGI, zoo è naa le ga ze.» Gooǵo GALAGI gooǵaavoteni, é ǵe ma: «Ungo, toǵa vaazu.»

¹² Davide ǵeni ma volu: «Sayile ǵa vaana, Keyila ǵundiǵiiti ta vaazu gi levesu pò baa, nà-o, nà-nuitiyo?» Gooǵo GALAGI ǵe ma: «Ta wo levesu pò.»

¹³ Davide ta ná-kooǵo nuiti ti ǵulani Keyila taai va. Ti ǵeni ga nu undozita (600) ǵeǵala, ti li ve ta zoo ti li ná. Sayile menigai ma ga Davide ǵulaa taai va, é ná-kooǵo ǵaafaleni ma.

Zonatan ná-daalimai

¹⁴ Davide zeelini Zife tevebai zu, é zeì gize ǵakamave ná zeleǵai. Sayile ǵeni gaiziezu folo-fofo, kele GALA ge la ǵeni feeni zea.

¹⁵ Davide suǵwεeni ga Sayile vilega polu, ga é paa. E yeni Goolesa, Zife tevebai zu. ¹⁶ Názu ǵa Sayile ná-doun zunui Zonatan wuzegeni la, é vile pelei ma, ga é li Goolesa, é Davide iǵoǵo GALA ná-fai zu. ¹⁷ E ǵe ma: «Mina lua, mazobò kèe Sayile, yee la zeelia è ma pe. Da masadai ǵeezu Izelayele unda, nòun gè ǵe ga da-zeikobai. Kèe boǵoi suǵwεe ga zekana é ǵeezu la.» ¹⁸ Ti felego ti minazegegi ǵeeni yooǵo, Gooǵo GALAGI ǵaazu. Davide yeni Goolesa, Zonatan ǵale ma ná-taazu.

Sayile voola vai Davide va

¹⁹ Zife nui tanigaa ti liini Gibeá, Sayile vɔ bɛ, ti gɛ ma: «Davide lɔɔɣuvɛ gi zaama, dɔɔɣuvɛ Gɔɔlesa, ada zelɛgiti Gakila gizei ma, tevebai zu lɛkpɛmauvɛ nu yeezazuuvɛ. ²⁰ Ee, masagi, ni da pɔ ga è Davide zo, va nɔ, gá fe è ya.»

²¹ Sayile ti woogaaɔvoteni, é gɛ ti ma: «Gɔɔgɔ GALAGI tuya loo wo vɛ, wɔi mãawɔin wo zogai.

²² Nà wo maanɛɛnɛzu, à li dɛ, wo tevesuvɛti kwɛɛ, bɛ gá é kaa? Mazɔlɔɔ gè mɛnigɛ ga kelegɛlegɛ gola.

²³ A faiti buuvɛtɛ, wo dɔɔɣuzuvɛti kwɛɛ, naa vɔluma wo va, wo ma gɛamai wo mà. Nà yɛ wo vɔlu, naazu ade li. Ni toɣa zooi zu, nà gaizie Zuda yooi ma zokogi pɛ su.» ²⁴ Zife nuiti ti toni da Sayile luɣɔ, ti da li Zife. Naazu Davide ta ná-kɔɔɣɔ nuiti, ti gɛni Maon tevebai zu, Zuludɛn ma vɛtu nɛmɛi zu, nii é tevebai zu lɛkpɛmauvɛ nu yeezazuuvɛ.

²⁵ Sayile ta ná-kɔɔɣɔ nuiti ti liini gaiziezu. Davide mɛnigai ma, é yeini, é zeí fasa gizeiti saama, Maon tevebai zu. Sayile mɛnigai ma, é vɛlɛni Davide vɔlu tevebai zu. ²⁶ Sayile ta ná-kɔɔɣɔ nuiti ti gɛni ziezu gizeí gɛkamavɛ gilazu vɛlei, Davide ta nɔnɔiti ti da zie zɔɔla vɛlei. Davide gɛni vɛlazu ga suvɛle Sayile va. Sayile ta ná-kɔɔɣɔ nuiti ti gɛnina zeelizu Davide ta ná-kɔɔɣɔ nuiti ma, ti va ti maagaku, ti ti zo, ²⁷ eyɛsu keela zeeli Sayile ma, é gɛ ma: «Va fala! Filiseti nuiti ti kɔɔi vɛa zooi va.» ²⁸ Sayile gɛlɛni ma ga vɔlu vɛlei, é zege Davide vɔlu, é li, é Filiseti nuiti daagomi, ga kɔɔi. Naa gá é kɛɛni ti miná laasei pɛɛni ga Zeegaaɣwɛ Vasai.

Davide ɣɛɛ vai Sayile vaa vai va

¹ Davide zɛɣeni miná, é li, é zeɪ En-Geedi, adaveti náti maazɔɔsu baai. ² Sayile ɣalegai ma ma, é zeɣe Filiseti nuiti polu, é mɛnini ga Davide ɣa En-Geedi yooi ma leɔɔbai zu. ³ E yeeloni nu waasavagɔ (3 000) va, niiti ti ga salaɔusu ɣɛzɛɣɛzɛgiti Izelayele yooi ná pɛ su. Tɔ-o, naati-yo, ti li Davide ta ná-kɔɔɣɔ nuiti gaizieu, eyɛsu ti zeeli Dɔɔɔ Woliiti Ta-Vasaiti ma.

⁴ E zeelini baala sasai ma, nii é ɣeni pele ɣɔɔɔɔ, pugi ta ɣeni miná. Sayile lɔɔni pugi naa zu, ga é lɔ dɔɔɔ zu. Davide ta ná-nuiti ti ɣeni pugi naa ɔɔɔɔɔ.

⁵ Davide ná-kɔɔɣɔ nuiti ti ɣeni ma: «Pɛɛ yeɛɣɛɣalai ɣa nii ɣɔɔɣɔ GALAGI ma minazeɣe boni, ga é è zili nui lɔ è yeezu, nii a kɛ nii nɛai è vɛ, è naa ɣɛ la.» Davide wuzɛɣeni, é li, é Sayile ná-seɣei laavɛ ta leve ba, Sayile la looni ga naa. ⁶ Davide naa ɣɛai ma, zii doɣani, tɔɔzeɪ é Sayile ná-seɣe wolai ta leɔɔni ba. ⁷ E ɣɛ ná-kɔɔɣɔ nuiti ma: «ɣɔɔɣɔ GALAGI màkɛ, ga gè mina nii ɣɛɣala vai ta ɣɛ eyɛsu pɛ, gè va yeeloo màliɣii ma, nii ɣɔɔɣɔ GALAGI gulɔi ziaai ma, mazɔɔɔ ɣɔɔɣɔ GALAGI ɣa é gulɔi ziaa ma.»

⁸ Davide ná-kɔɔɣɔ nuiti suzoni ga naama wooi, é la kɛɛni, naati ti va vala Sayile va. Sayile wuzɛɣeni, é ɣula pugi zu, é da li.

⁹ Naa voluma, Davide wuzɛɣeni, é ɣula pugi zu, é vilɛ Sayile volu, é da toli, é ɣɛ ma: «Ee, masagi! Màliɣii!» Sayile wɛɛni volu, Davide vilɛni niibiɣa, é unpilɛ zooi ma, é nɔkɔ. ¹⁰ Davide ɣeni Sayile ma: «Lee vaa zu è woilosu naati goo ma, niiti ti ɣɛɛzu è ma: «Davide ɣa pɔ é faa nɔu ɣɛ ga de?» ¹¹ Da ɔɔɣɔi è

naa g̃aa za ga è-g̃aazuḡez̃eiti, ga G̃ooḡo GALAGI ḡea za è l̃oñi z̃èezu, pugi zu. Ti ḡea ḡeni mà, gè è vaa, keḡe gè è yeḡe ná, gè ḡe ma: «Gè la yeeloozu màlig̃ii ma, maz̃oḡo toḡa G̃ooḡo GALAGI yiimazeḡeai la, nii é gul̃i ziaai ma.» ¹² Èe, kèe, w̃elena da-z̃eḡe wolai lak̃oḡi va, é z̃èa. Ni gè da-z̃eḡe wolai lak̃oḡi ta levea ba, keḡe gè la è vaani, gaḡa ga naa ga sili vaa la k̃isu, baabuz̃eḡe daal̃ḡoma vaa, gè la balaa koto ḡeeni è laal̃ḡoma. D̃oun ka è g̃aiz̃ezu ga è p̃aa. ¹³ G̃ooḡo GALAGI ḡa é ḡeezu ga tukp̃oḡaaleve nui de ỹḡoḡzu, da-o, ña-o. G̃ooḡo GALAGI ḡa ññoi votokula è ma, keḡe ñdun gè la yeeṽoḡfuzu è va. ¹⁴ Eḡeḡeḡe faalaalii ṽoḡmai bosu la ga: «S̃uḡo ñuiti ño ḡa s̃uḡo ḡa da ḡula ti zu.» Keḡe, ñdun, z̃èei la ḡea è laal̃ḡoma. ¹⁵ B̃e ḡa mu Izelayeḡe masagi liizu daal̃ḡoma ga k̃oḡi? B̃e ḡa è ṽilesu polu? Gile ṽoḡmai, koe f̃oḡo goi ño. ¹⁶ G̃ooḡo GALAGI ḡa telebodai ḡe, t̃o ḡa é ḡeezu ga tukp̃oḡaaleve nui de ỹḡoḡzu, da-o, ña-o, toḡa màalobo, toḡa tukp̃oḡi lo b̃è, é k̃ula è ya.»

¹⁷ Davide b̃egai ma ga naama b̃oḡeiti bo Sayile ma, Sayile gaazaḡani, é ḡe ma: «D̃oun zunu Davide, da b̃oḡoḡoḡo ka gè è woom̃enisu nei ba?» Sayile t̃oḡzeini ga é da w̃oḡo gola. ¹⁸ Naa ṽoluma, é ḡeni Davide ma: «È lelebog̃e, é leve ñdun ba, maz̃oḡo è nuḡoḡolai ḡea b̃è, ñdun gè faa ñoi ḡe ga de. ¹⁹ E nuḡoḡolai ḡula keḡema za, nii è keezu b̃è, t̃oḡzei G̃ooḡo GALAGI ḡea f̃eeni è ya, keḡe è la p̃aani. ²⁰ Ni nui ta a ḡulana sili nui viliba, toḡa da z̃e ná, é li b̃oḡo yeema ba? Nii è kea b̃è za, G̃ooḡo GALAGI b̃oḡoḡo naama ḡulanumai ve è ya. ²¹ Gè kw̃eḡga niina ga, da ḡeezu ga masagi, Izelayeḡe masadai ḡa z̃ei ga

pagɔ è yeezu. ²² Gɔnana bè, Gɔɔɔɔ GALAGI laaseigi zu, ga è la màvofodai ɔaalevea, naa voluma, è la kèe vèlèi laaseigi baalega.»

²³ Davide ɔonani Sayile vɛ. Sayile ɔaleni ma ná-taazu, Davide balaa ta ná-kɔɔɔɔ nuiti ti ɔale ma ti-lɔɔɔɔzuvɛ.

25

¹ Naama ziegi zu Samiyele zaani. Izelayele nuiti pɛ ti ɔaalɛeni ba, ti ná-saa wɔlɔi wo, ti maagɔluni ná-taazuvɛ Lama.

Nabale faanɛɛ wuuɔwɛɛtalai ɔɛɛ vai ga Davide

Naa voluma, Davide vileni pelei ma, é li ga Palan tevɛbai zu vɛle. ² Zunui ta ɔɛni Maon, é ga kpɛɛ nu wola, kɔligiti ti ɔɛni Kaalemele taa goi zu. Baalagi ɔɛni zea ga waasavagɔ (3 000), bolii ɔɛ zea ga waagila (1 000). Niima ziegi zu é ɔɛni Kaalemele, é da ná-baalagiti maaleɔai leve. ³ Zunui nii ɔɛni ga Kalɛbe mavofodai zu nui ta, daa ɔɛni ga Nabale, anzai laa ɔɛ ga Aɔigayile. E ɔɛni ga ɔɔima anzanu, pagai balaa, kɛɛ sinigi ná-fai baani, suɔɔɔ.

⁴ Davide mɛnini tevɛbai zu ga Nabale ɔa ná-baalagiti maaleɔai levezu. ⁵ E yeeloni zunu loungo puugɔ va, ná-nuiti saama, é ɔɛ ti ma: «À li Kaalemele, wo Nabale luɔɔ bè. ⁶ Wo ɔɛ ma: «E-zii zuɔooza! Ziileigi ɔɛ è vɛ, da-o, da-vɛɛyɛɔɛi-yo, ta nii pɛ é ga ɔɔɔɔ. ⁷ Gè mɛnigɛ ga da da-vaalagiti maaleɔai levezu. Tama da-vaala make nuiti ti ɔɛa gi va, gi la faa ɔɔɔ ɔɛeni ga tiye, ti la valani ani nɔpɛ ma, yeeɔɔɔɔɔɔ laa naa pɛ su, nii ti kɛa Kaalemele. ⁸ Ti ɔaazaɔa ma, ta zoo ti bo è ma. Naa ɔa é ba, yeezei

nà-zunu loungoiti bu ga pagɔ, tɔɔzei gi vaa gi zoloo feti voloi ma. Naa maavele ma, nii nɔpɛ é è ya, naa ve gi ya, gɛi gi ga da-wotigɛ nuiti, gá è-loun zunui Davide.» »

⁹ Davide ná-zunu loungoiti seeliai ma, ti naama woointi pɛ daazeelini Naɓale ma, Davide laaseigi zu. Naa voluma ti maagɛ kpɔ. ¹⁰ Naɓale ti woogfaavoteni, é gɛ ti ma: «Bɛ gá é ga Davide? Bɛ gá é ga Izayi ná-doun zunui? Niizu botigɛ nu mɔinmɔin ka velazu, ti zege ta-luɔ keegɛiti pɔ bɛ. ¹¹ Nɔun gè nà-bului, ta nà-ziei zege, ta nà-suai, nii gè kevele bɛtɛai nà-baala maalegá leve nuiti bɛ, gè fe naama nuiti zea, niiti gè la ti-zegezu gɔwɛɛ?»

¹² Davide ná-zunu loungoiti ti voluazoni, ti gale ma, ti Naɓale ná-kpɔɛiti pɛ daazeeli Davide ma. ¹³ Davide gɛni naazu ná-kɔɔgɔ nuiti ma: «Wo gɛlagilagi pɛ ge ná-boɔga zɔkpɔi gɛli zaama.» Davide ta ná-nuiti pɛ ti ta-woɔga zɔkpɔiti gilini zaama. Nu unnaanigɔ (400) gá é vilɛni polu, nu unfelegɔ (200) yɛ kasɔiti koba.

Abigayile ɓɔ fai Davide va ga ná-gɛmalai

¹⁴ Naɓale ná-botigɛ nu gɛli ge liini, é naama vaiti pɛ daazeeli Naɓale anzai Abigayile ma, é gɛ ma: «Davide keelaiti tevegɛ, ti zege tevebai zu, ga ti gá-galamɔin luɔɔ, keɛ é la yeezeini ti wu ga pagɔ. ¹⁵ Nui naati ma, ti gɛni ga nu vago gi vɛ, ti la faa jɔu nɔpɛ keeni ga giye, ani nɔpɛ ge la gɛlani gi ya, yeegegalai naa pɛ su, nii gi keeni ti goba. ¹⁶ Kpidii vɛɛ folo va, ti gɛa gi ma ga sigigi, yeegegalai naa pɛ su, nii gi keeni ti goba, gi da baalagiti kɔnɔkula. ¹⁷ Naa gá é ba, gɛsiɛ naazu ga pagɔ, nii da ke,

mazɔlɔɔ ni è la faa ɣɛɛni, maanɔɔɔi ɣa é vaazu gá-ɣalamɔin vɔ, ta ná-peleyeɣei. Tɔ ma, toɣa ga nu naka, nu la zooga faa nɔpɛ bosu ma.»

¹⁸ Aɓigayile suvilɛni, é bulu unfelegɔ (200) zeɣe, kɔlɔ woole felegɔ dɔɔi zu, baala dɔɔlugɔ niiti ti ɣevele ɓɛɛa ɣɛni de niina, kɔɣɔ ganii zu lɔɔlugɔ ani ɣae ɣeegai zu, leezen vɔɔi zeeɣe unɣila (100), ta kooleɣoole fɔɔi ma ɓuun ba unfelegɔ (200), é ti pɛ daani soovalegiti kɔma. ¹⁹ E ɣɛ ná-botidɣe nuiti ma: «À lo tùɣɔ, nà wo vɔlu.» Sinigi Nabale la ɣɛni faa nɔpɛ kwɛɛ naama vaiti su.

²⁰ E ɣɛni zeini ná-soovalegi ɣɔma, é da yei, gizei ɣɛni gaazu luɣɔ. Naazu ma Davide ta ná-kɔɔɣɔ nuiti ti da va ga pɔ pelei, gaamago é ɓɔɣɔ ɣaani naati kakala.

²¹ Naazu Davide ɓegai ga ɣɛ ɓɔɣɔ ma: «Gè nii ɣɔligiti makeɣe nɔ fuun teɓebai zu, ga ta mina loo ya, é nà-faa vɔɔi zuloa ga faa nɔi. ²² GALA ge sò ná-ziiɣaawanai pɛ su, ni é zo za ma, é li lina vɔ, nà zunu ɣila kpalaa ze ná vulua Nabale ná-pelei wu.»

²³ Aɓigayile Davide ɣaai ma, é ɣulani ná-soovalegi ɣɔma ga suvilɛ, é ɣaazuyei zooi ma, é nɔkɔ Davide ɣɔɣɔwu. ²⁴ Naa vɔluma é looni kɔɣɔwu, é ɣɛ ma: «Màliɣii, va bu ga niima vaa nɔi pɛ ge ɣɛ ga ùnma ɣasɔ! Va bu, nɛi gè ga da-wotidɣe anzanui, gè ɓɔɛ è vɔ, woilo gòo ma. ²⁵ Màliɣii, mina wɛɛ nu nakai Nabale va, mazɔlɔɔ daaseigi sogɛ ɣɛzeɣɛze: daa ɣa ga Nabale, poluɓe ga nu nakai, tama ɓele ɣana é ziezɛ la. Nɛi gè ga da-wotidɣe anzanui, gè la zunu loungoiti kaani, niiti è ti leveni. ²⁶ Keɛ gè ɣonaa ɣɔɔɣɔ GALAGI ma, nii é vulua, ta da ɓalaa ma ɗɛi è vulua, ga ɣɔɔɣɔ GALAGI

ɔa é pele besaga è luɔɔ ga è mina lɔ nu vaa vaa zu, ɔaa è va potokulai ɔe ɔɔɔɔ ve. Màliɔii è zili nuiti pe ti ɔe ga Naɔale ɔevele. ²⁷ Yeezei vebɛanii nii wu, gè vaa la, è gaagwe zunu loungoiti ba, niiti ti è volu, màliɔii. ²⁸ Soma è nà-faa ɔɔi zuvaaye bè, nèi gè ga ɔa-wotiɔe anzanui. Dàave da ga ɔɔɔɔ GALAGI ɔa masadai veezu è ya, ɔa-o, ɔa-veleyegei-yo, mazɔlɔ màliɔii ɔa losu ɔeezu ɔɔɔɔ GALAGI ná-kɔɔɔɔ vaiti su. Ni nu a wɛlena è zie velei va, è-zii ma voloiti su, nu la è ɔa ga sɔba nu. ²⁹ Ni nui ta a vilena è volu ga é è vaa, ɔɔɔɔ GALAGI ɔa-GALAGI ɔa màliɔii è-yenvui make ɔoba, nii a ke è ye fulu nuiti saama. Kele toɔa è zili nui yenvui vili ya poun, eɔe felevele ka ani vili ya. ³⁰ Siegi zu ɔɔɔɔ GALAGI besu la ga faa vagɔi naati pe ke è ve, niiti é minazegeai ga tiye è ve, é è ɔe ga Izelayele ná-totuɔɔi, ³¹ màliɔii è-yii la ɔɔlɔa è ɔoozu, ɔaa è va nimiza ɔɔɔɔ ma ga è va ɔe nu vaani nɔ fuun, ɔaa è va potokulai ɔe ɔɔɔɔ ve. Siegi zu ɔɔɔɔ GALAGI besu la ga faa vagɔi ɔe è ve, màliɔii, ɔize sù, nèi gè ga ɔa-wotiɔe anzanui.»

³² Davide ɔeni Aɔigayile ma: «Mamagi ɔa ɔɔɔɔ GALAGI ve, Izelayele ná-GALAGI, nii é è levega za dàagomisu. ³³ Tuya ɔa è ma ɔa-ɔimala vagɔi ma vaa zu, tuya ɔa è ma ɔalaa è pele besa fai zu tuɔɔ ga gè mina nu vaa, gè mina potokulai ɔe ɔɔɔɔ ve. ³⁴ Gaamazu gè ɔonaa ɔɔɔɔ GALAGI ma, Izelayele ná-GALAGI, nii é vulua, ga é pele besage tuɔɔ ga gè mina faa ɔɔu ɔe ga de. Ni naa laade, ni è la ɔeni dàagomini fala, é zo niizu ma, é li lina sobui vɔ, zunu ɔila kpalaa ge la mɔ ɔeni yege vulua Naɔale ná-pelei wu.» ³⁵ Davide yeezeini vebɛanii wu, nii Aɔigayile vaani la pɔ, é ɔe naa ma: «ɔale ma, è li ɔa-

velei wu, ziileigi ge è ve. Ge è woomeniga, ge yeezei bu, egvelei è bogai la mà.»

Davide Abigayile zeje vai ga anza

³⁶ Abigayile zeeliai ma, é kaani ga Nabale ga fetii gɔlazuu ege masa. Gola gɔozunenni, dɔɔi sɔgai, é la geni faa nɔpe boni naa ma, eyesu sobui. ³⁷ Kele sobui, Nabale ná-dɔɔi gɔlaai ma gaazu, anza naama vaiti pe boni ma, niiti ti levegai. Nabale yii dogani, suvidi. ³⁸ Folo puugo levegai ma, Gɔɔgɔ GALAGI dogani, é za.

³⁹ Davide menigai ma ga Nabale zaa, é geni ma: «Mamagi ga Gɔɔgɔ GALAGI ve, nii é málloboga, siegi zu Nabale geni pòomusu la. Mamagi ga be, é pele besaga tũgɔ, ga ge mina faa nɔu ge. To ga é Nabale ná-faa nɔu gasɔi la to bɔgɔ unma.»

Naa vɔluma, Davide keela leveni Abigayile ma ga naa ge ga anza. ⁴⁰ Ti zeelini Abigayile vɔ be Kaalemɛle, ti ge ma: «Davide gi levege è vɔ be, mazɔɔ toga pɔ ga è ge ga anza.» ⁴¹ E wuzegeni gaamanɔ, é nɔkɔ zɔɔi ma, é ge ma: «Kèvele beteve, ga ge ge ga duɔi, ge da málígii ná-botige nuiti kɔgɔiti maagba.» ⁴² Naa vɔluma é wuzegeni, é zeii soovalegi gɔma, é vile pelei ma ta Davide ná-keelaiti, ná-botige anzanu lɔlugɔ ga é maazaani. Uele gana é geni la ga Davide anza.

⁴³ Tei Davide Zizeleye nui Ayinoame zegeni, ti felegɔ ti geni ga Davide anzaiti. ⁴⁴ Mikale nii é geni ga Davide anza mɔungi, naa keege Sayile feeni Paleti ve ga vului, Layise ná-doun zunui, nii é geni ga Galime nui.

ge yimazegeai la, é gulɔi ziaai ma, ma nui gɛ ga sɔbalala nu? ¹⁰ Gè ɔnaa Gɔɔɔɔ GALAGI ma, nii é vulua, ga Gɔɔɔɔ GALAGI bɔɔɔi ɔa é nii yenvui zefezu ga saai, ɔaa é undaavili kɔɔi zu. ¹¹ Gɔɔɔɔ GALAGI kizo naa ma, gè va yeevɔɔɔɔ naama nui va, nii é gulɔi ziaai ma. Kpɛɛin nɔ zefɛ, nii é unbuave, ta zie woolei, de li.»

¹² Davide kpɛɛin ta zie woolei zefeni, niiti ti ɔeni Sayile unbuave, ti ɔa li. Nu nɔpɛ ge la ti ɔaani, nu la looni ga ná, tanɔpɛ ge la ɔalaa wuunni, ti pɛ ti ɔeni niizu, mazɔɔɔ Gɔɔɔɔ GALAGI niimɛni wolai leveni ga tiye.

¹³ Davide pɛtugi maaleveni, é lo gize unmauve ɔoozama, ti yɔɔɔzu ɔooza ta Sayile ná-kɔɔɔɔɔɔɔɔ.

¹⁴ E tɔzeini ga woɔɔɔɔ Nɛɛl ná-doun zunui Aɔɛnɛɛl ma ta ná-kɔɔɔɔɔɔɔɔɔ, é gɛ ma: «Aɔɛnɛɛl, é la gɔɔɔɔaavotesu?» Aɔɛnɛɛl ɔeni ma: «Bɛ ɔa ga ɔɛ, ɔɛi é ɔainsu masagi woizu?»

¹⁵ Davide kpɛɛi zefeni volu, é gɛ Aɔɛnɛɛl ma: «Da ga zunu ɔiteɔite, è ɔɛɔɔala nɔpɛ ge la Izelayele, lee vaa zu mu è la masagi makɛni, è-maliɔii? Mazɔɔɔ nuɔuseiti saama nui ta vaave, ga é è-maliɔii ɔa-masagi vaa. ¹⁶ Nii è keai, é la vani. Gè ɔnaa Gɔɔɔɔ GALAGI ma, nii é vulua, ga wo maanɛɛve ga wo za, mazɔɔɔ wo la masagi makɛni, wo-maliɔii, nii Gɔɔɔɔ GALAGI gulɔi ziaai ma. Welɛna! Mini ɔa masagi ná-kpɛɛin ta ná-zie woolei ti ná, niiti ti ɔɛa unbuave?»

¹⁷ Sayile Davide wooi ɔwɛɛni, é gɛ ma: «Dòun zunu Davide, è-wooi ɔa gè mɛnisu ɔaa?» Davide gooɔaavoteni, é gɛ ma: «Ungo, masagi maliɔii, gɔoi ɔa è mɛnisu.» ¹⁸ E ɔeni ma: «Lee vaa zu maliɔii

vilésu pòlu, nèi gè ga ná-botigé nui? Lee gá gè kea? Faa nɔi begele gá é ga sàgi? ¹⁹ Niizu, màligii, soma é woilo gòoi ma, nèi gè ga ná-botigé nui: Ni Góogó GALAGI gá é è laavilisu mà, naazu é soma é yeezei zalağa gíla bu, naa ziilei, kele ni nuiti ka ti è laavilisu mà, Góogó GALAGI gá ma nuiti foovo, mazóó ta kpèezu ga ti kùla zooi va za, nii Góogó GALAGI feai ná-nubuseiti zea ga tónò, keeve ege ta ge gèezu mà: «Li, è gala kiligiti debi.» ²⁰ Kele, ee! Mà namai mina vu kae Góogó GALAGI gáazu gɔpoluma, mazóó Izelayele masagi liive ga kóoi koe fɔfɔ go nò laalógóma, ege ta ge kakalo kpèezu gizeiti ma.»

²¹ Sayile ɓainni, é ge ma: «Gè kotoi gea. Gale ma è va, dònun zunu Davide, mazóó gè la mɔ faa nɔu nɔpe kea ga de, tózei zènvui vizóga za è gáazu. Gímalala vaa gá gè keai, gè faagaaza golai gea.»

²² Davide googáavoteni, é ge ma: «Masagi, da-ɓeein gá é ve, da-wotigé nui gila ge va é sege. ²³ Góogó GALAGI gá ese pe ná-telebodai, ta ná-woogéfiladai zulónogi ve zea, mazóó Góogó GALAGI gea è veeni zèa za, kele gè la vaani bu, gè va yeevóogú naa va, nii ná-gulɔi ziaai ma. ²⁴ Egevelei è-yènvui vizóga la gáazu za, nà ɓalaa zènvui vizó gána kae Góogó GALAGI gáazu, é kùla kidaaviligi pe su.» ²⁵ Sayile gèni Davide ma: «Góogó GALAGI tuya loo è ve, dònun zunu Davide. Da vaazu faa wola mɔinmɔin keezu, nii nɔpe da tózei, ti pe su gá nee.» Naa vóluma Davide liini ga vɔ peleí, Sayile ɓalaa ge li ná-taazu.

27

Davide lóogú vai volu

Filiseti nuiti pə be

¹ Davide ɟisiɛni, é ɟe bɔɟɔ ma: «Yeeta Sayile ɟa vaazu vɔnisu mà, é pàa. Nii pagai ga gè ke, naa ɟa ga gè vɛla, gè li, gè lɔɟu Filiseti nuiti ta-yooi zu, nii a ke Sayile looɟo ɟaiziezu Izelayele yooi zu, naazu kùla ɟana zea.» ² Davide wuzegeni, ta nu undɔzitai (600) niiti ti ɟeni ba, ti li Maoke ná-doun zunui Akise vɔ be, Gate masagi. ³ Davide ta ná-kɔɟɔ nuiti ti liini, ti ze Gate masagi Akise ɟoba, eɛ pe ta ná-peleyeɟei, Davide balaa, anza felegɔiti ti ɟeni zea, Ayinoame Zizeleyele nui, ta Kaalemele nui Abigayile poanzai, nii Nabale zeni. ⁴ Ti liini, ti naa laazeeli Sayile ma, ga Davide vɛla, é li Gate. Sayile looɟoni Davide ɟaizie vai va.

⁵ Davide ɟeni Akise ma: «Ni da ke è faabɔɟɔ ɟe bè, seizu ve zèa dɔbɔzu laai ta zu, ve nà li, gè ze ná. Mazɔlɔ é la ga faa vago ga nèi gè ga da-wotigɛ nui, gè ze è ɟoba, masa taai zu.» ⁶ Naama voloi nɔ Akise Sikelage laai veeni zea. Tɔ ɟa é kea Sikelage ɟeni la ga Zuda masagiti tɔnɔ eyesu za. ⁷ Davide keeni Filiseti yooi zu ga kona gila, alu naanigɔ.

⁸ Davide ta ná-kɔɟɔ nuiti ti ɟeni liizu, ti da kɔi veɛ Gesuul nuiti ba, ta Giileze nuiti, ta Amaleke nuiti, nuɓusei niiti ti ɟeni zooi naazu kaite Suul letegi, é zeeli Ezipete yooi ɟwepelemave. ⁹ Davide ɟeni naama yooi zuɟologolosu, é la ɟeni zunu baa anzanu yesu vulua. E ɟeni vaazu ga baalagiti, boliiti, nikeiti, soovalegiti, nɔmeiti, ta seɟeiti, a la ɟalena ma, é ɟeni liizu Akise vɔ be. ¹⁰ Akise bɛna Davide ɟaazaɟa, é ɟe ma: «Bɛni ka za wo kɔi veai ti va?» Davide ɟeni gooɟaavotesu, é ɟe ma: «Zuda yooi lekpeleve nu yeezazuve,» baa «Yelaameyele yooi

λεκρημαυε nu yeezazuυε,» 6aa «Ken yooi λεκρημαυε nu yeezazuυε.» ¹¹ Davide la ɣeni nu nɔpe zesu vulua, ɛ ɣeni ga zunu, 6aa anzanu, ɛ va lii la Gate υ, mazɔɔ ɛ ɣeni ɣεεZU 6ɔɣɔ ma: «Ti mina poluvaawo bo ga sɔgi ɣa nii 6aa nii.» Naa nɔ ɣa Davide ɣeni keεZU, yeeɣeɣalai pe daawu, nii ɛ keeni Filiseti nuiti ta-yooi zu. ¹² Akise laani Davide la ga gola, ɛ da ɣe 6ɔɣɔ ma: «Davide 6ɔɣɔ wɔinzeɣea nά-nuiti ma, Izelayele nuiti, toɣa yesu bu ɣɔ, ɛ da botii ɣe bε.»

28

¹ Naama ziegi zu Filiseti nuiti ti ta-ɣɔυεbei ɣaalɛeni ba, ga ti kɔɔi υεε Izelayele va. Akise ɣeni Davide ma: «Kenι ɛ kwεε ga da-o, da-nuiti-yo, wa ɣεεZU gi υ pelei kɔɔi nii zu.» ² Davide ɣeni Akise ma: «Naa vage, da vaazu kaazu, nɛi gɛ ga da-wotigɛ nui, nii gɛ vaazu keεZU.» Akise ɣeni Davide ma volu: «Gɛ ɛ zeɣea ga mάke nui, eyesu ɣɔ.»

Sayile lii vai

ɣɔυε laawooleυe anzanui ta υ bε

³ Nά laa yɔɣɔzu, Samiyele zaani, Izelayele pe ge nά-saa wɔɔi wo, ti maagfulu nά-taazuυe Lama. Sayile ɣɔυε laawooleυe nuiti pe kulani Izelayele yooi va, ta niiti ɣɔυεiti ti velela vele vaiti bosu ti ma.

⁴ Filiseti nuiti ti ɣaalɛeni ba, ti ta-ɣɔɔlaɣai vu Suneme. Sayile Izelayele pe gaalɛeni ba, ti ta-ɣɔɔlaɣai vu Gile6oa. ⁵ Sayile Filiseti nuiti ta-ɣɔɔlaɣai ɣaai ma, dualuagi soni, sasubalini gola.

⁶ Sayile ɣɔɔɣɔ GALAGI ɣaazaɣani, keε ɣɔɔɣɔ GALAGI la keeni, ɛ va gooɣaavote, ga segiti, 6aa gaazaɣa sɔɔlaiti, 6aa GALA goo wo nuiti maavele.

⁷ Sayile ɣeni nά-botigɛ nuiti ma: «À anzanui ta

ɣaizie bè, nii a zoo é gɔvɛiti daawooleve, gè li pɔ bɛ, gè gaazaɣa.» Ná-botigɛ nu wolaiti ti ɣɛni ma: «Anzanui ta ɣa En-Dɔɔl, nii a ɗa gɔvɛiti gaazaɣa.»

⁸ Sayile bɔɔɔ maavaliboni, é seɣe ɣiligaa loo ɣɔba, é zunu felegɔ vile volu, ti li Ēn-Dɔɔl, ti zeelini anzanui vɔ bɛ ga kpidii, Sayile ɣɛ ma: «Nà pɔ ga è velela vele vaiti bo bè, ga è gɔvɛi ta laawooleve bè, nii gè ɣɛɛzu, è toli.»

⁹ Anzanui ɣɛni ma: «È suɣwɛɛ sɔ ga Sayile gɔvɛ laawooleve nuiti kulavɛ zooi va, ta niiti gɔvɛiti ti velela vele vaiti bosu ti ma, ɗa ɣɛɛzu è balii le tũɔɔ ɓaa? Sàa vai ɣa è pɔ ɓaa?»

¹⁰ Sayile ɣonani Gɔɔɔɔ GALAGI laaseigi zu, é ɣɛ ma: «Gè ɣonaa Gɔɔɔɔ GALAGI ma, nii é vulua, ga faa ɲɔu nɔpɛ ge la ɣula niima vai zu, é va zeeli è ma.»

¹¹ Anzanui ɣɛni ma: «Bɛ ɣa è ɣɛɛzu gè toli è vɛ?» Sayile ɣɛ ma: «Samiyele loli bè.» ¹² Siɛgi zu anzanui Samiyele ɣaani la, é wola ɓainni, é ɣɛ Sayile ma: «Lee vaa zu è yaavazu? Da ɣa è ga Sayile.»

¹³ Masagi ɣɛni ma: «Mina lua, keɛ ɓeɣele ɣa è kaazu?» Anzanui ɣɛ ma: «Galagi ta ma zii ɣa gè kaazu, é ɗa ɣula zooi wu.»

¹⁴ Sayile ɣɛ ma: «Kɛvelei ɣa ɣale?» Anzanui gooɣaavoteni, é ɣɛ ma: «Kɛwola vɔɓi ve de, é leɛzu, maavelevelegai ga seɣei.» Sayile kwɛɛni ga Samiyele vɛ, é unpilɛni zooi ma, é nɔkɔ.

¹⁵ Samiyele ɣɛni Sayile ma: «Lee vaa zu è ná-dooɔɔgi zuɣologologai? Lee vaa zu è tòlisu?» Sayile gooɣaavoteni, é ɣɛ ma: «Nà ziiɓɔɓ wolai zu, Filiseti nuiti ti kɔɔi laalea bù, Gɔɔɔɔ GALAGI ma ge zeɣea bà, é la gɔɔɣaavoteni ga GALA goo wo nuiti

baa segiti maavele. Gè è lolige ga nii nà ke, è naa le ga ze.»

¹⁶ Samiyele gɛ ma: «Lee vaa zu mu è tòlisu, ni Góogɔ GALAGI gɛlea è va, é gɛa ga è zili nui? ¹⁷ Góogɔ GALAGI naa laazeelia, nii é gɛni gè bo è ma. E masadai gɔlaa è ya, é fe è goba nui ta ya, Davide ya. ¹⁸ Tei é la keeni, è va gɔlo Góogɔ GALAGI ná-devei ve, velei é gɛni gɛezu, é yeevee la Amaleke nuiti ma, ná-ziiɔaawanai zu, è la naa gɛeni. Naa ga é kea, Góogɔ GALAGI è zosu la gani za. ¹⁹ Góogɔ GALAGI ga vɔɔ wo lɔzu Filiseti nuiti zeezu, da-o, Izelayele nuiti-yo. Da-o, è-lointi-yo, wa vaazu pò pelei lina, Góogɔ GALAGI ga Izelayele gɔovebei pe dɔ Filiseti nuiti zeezu.»

²⁰ Gaamago Sayile yeni loni, é loo zooi ma, mazɔɔ é wola luani Samiyele laawooi va. Naa volu, tei é la gɛni daami woni foloi, ta kpidii, zebe la mɔ gɛni zea.

²¹ Anzanui vaani Sayile goba, é ka ga naa wola luave, é gɛni Sayile ma: «Pete, nèi gè ga da-wotige anzanui, gè woiloga è-woo ma, gè gɔkula zenvui zu, gè naa gɛ, nii è boga mà. ²² Da balaa woilona, da-wotige anzanui wooi ma: be gè bulu buɔa gɔla kevele bete è ve, è mi, nii a ke è zebe zɔɔ, è wuzegɛ, è vile pelei ma, è da li.»

²³ Sayile gɛleni, é gɛ ma: «Gè la daami wosu.» Kele ná-botige nuiti, ta anzanui, ti bɔini da, Sayile ma ge woilo ti-woo ma. E wuzegɛni zooi ma, é zeì betei zu.

²⁴ Anzanui nike bɔkpagi vaani, nii é gɛni zea, é da make, é bulu vukɔi zegɛ, é gaayɔ, é kpete ga buluiti, nii leve la su. ²⁵ Anzanui daamianigi naati feeni

ziileigi gɛ è vɛ, nii a kɛ Filiseti gundigɛiti wanama vaa mina gɛ.»

⁸ Davide gɛni Akise ma: «Lee gɛ gè kea mu, leeni gɛ è kaai bà, nɛi gè ga da-wotigɛ nui, é lɔzei paa yee ma è gɔba, é zeeli za ma, nii a kɛ gè mina li, gè va kɔi gɔ mɔligɛi zili nuiti daalɔgɔma?»

⁹ Akise Davide woogaaivoteni, é gɛ ma: «Gè kwɛeni ga è nɛvɛ bè, ege GALA ná-geezugeela, kele Filiseti gundigɛiti ka ti gɛai mà: «E la vilɛsu gi volu kɔɔgɔzuvɛ.» ¹⁰ Naa gɛ é ba, à wuzegɛ lina sobuzobu, da-o, da-galamɔin ná-botigɛ nuiti-yo, niiti ti vilɛgai è volu, à wuzegɛ sobui, woza zu a gɛena kala, wo da li.»

¹¹ Poluma voloi sobuzobui, Davide ta ná-kɔɔgɔ nuiti ti wuzegɛni fala, ti gale ma Filiseti nuiti tayooi zu. Filiseti nuiti ti liini Zizeleyele.

30

Amaleke nuiti ti loo vai Sikelage zu

¹ Amaleke nuiti ti kɔi vɛeni Sikelage va, ta Zuda yooi va, lekɛmavɛ nu yeezazuvɛ. Siegi zu Davide ta ná-kɔɔgɔ nuiti ti zeelini la foloi zavasiei Sikelage, ti kaani ga ti taai gɔlogɔlogɛ, ti galaai ga abui. ² Ti anzanuiti soni, ta niiti pɛ ti gɛni taazuvɛ, doungo vɛɛ kpakolo ba. Ti la gɛni nu nɔpɛ paani, kele ti ti zoni, ti pele zo, ti da li. ³ Davide ta ná-kɔɔgɔ nuiti ti zeelii ma taazuvɛ, ti taai gɛani galaai. Ti-anzanuiti, ta ti-loun zunuiti, ta ti-loun anzanuiti, ti zogai ga kɔɔ luɔiti, ti li ga tiye. ⁴ Davide ta nuɔuseiti ti gɛni polu, ti tɔzeini ga bainga, ti da wɔɔ, eyɛsu zɛbei pɛ ge gɔla ti ya. ⁵ Ti Davide anza felegɔiti pɛ

soni ga duɔi, Ayinoame Zizeleyele nui, ta Abigayile poanzai, nii Kaalemɛle nui Nabale zɛni.

⁶ Davide yii wola bɔlɔni, mazɔlɔ nuɔuseiti ti ɣeni ɣɛɛzu, ti sɔ ga kɔtui, ɛ za, tɔɔzei ti ɣilagilagi pɛ ti yii ɣeni zoolɛzu ga ti-loun zunuiti, ta ti-loun anzanuiti ta-vai. Kɛɛ Davide bɔɣɔ ɣalivaani ɢooɣɔ GALAGI ma, nά-GALAGI, ɛ zɛbɛ niine zɔlɔni volu.

⁷ Davide ɣeni zalaɣa ɣula nui Ayimeeleke nά-doun zunui Aɓiataal ma: «Ua ga zalaɣa ɣula zeɣei, nii ɢooɣɔ GALAGI ɣaazaɣasu da.» Aɓiataal vaani la, ɛ fe zea. ⁸ Davide ɢooɣɔ GALAGI ɣaazaɣani, ɛ ɣɛ ma: «Nà zoo nei gè vile niima nuiti polu? Nà vilena ti volu, nà ti ɣɔɣɔzumɛn nei?» ɢooɣɔ GALAGI gooɣaavoteni, ɛ ɣɛ ma: «Vile ti volu, da ti ɣɔɣɔzumɛnsu, nii pɛ ti liai la, ɛ ti pɛ unmɔɔ.»

⁹ Davide ta nά-nu undɔzitaiti (600) ti vileni pelei ma. Ti zeelii ma Bezɔɔl kɔtudɛi ma, tanigaa ti yɛni minά. ¹⁰ Davide vileni nɔ pelei ma, nui naati polu, ta nu unnaanigɔ (400), nu unfelegɔ (200) zɔiti ti bɔlɔni, ti la zooni ti va Bezɔɔl kɔtudɛi buɔɛ, naati ti yɛni minά.

¹¹ Ti Ezipete zunui ta ɣaani dɔbɔi zu, ti so, ti lii la Davide vɔ. Ti bului veeni zea, ɛ mi, ti ziei ve zea, ɛ bɔɔle, ¹² ti kooleɣoolegi ma waa vɔɔi ta veeni zea, ta zeeɣɛ felegɔ leezɛn vɔɔi zu. Kpegai ma ga daamii wo, ɛ zɛbɛ zɔlɔni, mazɔlɔ ɛ kɛɛni ga folo savagɔ, ta kpidi savagɔ, ɛ la daami wosu, ɛ la bɔɔlezu.

¹³ Davide ɣaazaɣani, ɛ ɣɛ ma: «Bɛ nά-nu ɣa ga de? Mini ɣa ɛ zeɣezu nά?» E gooɣaavoteni, ɛ ɣɛ ma: «Nà ga Ezipete zunu lounɔ, Amaleke zunui ta nά-duɔ ɣa ga ze, folo savagɔ ɣa nά-duɔ kɛɛɣɛi tɔai ya, mazɔlɔ gè la ɣɛɔni. ¹⁴ Kɔɔi ɣa gi liai gi too,

Kelēte yooi zu lekpeṃaṃve nu yeezazuṃve, Zuda yooi, ta Kalēbe yooi lekpeṃaṃve nu yeezazuṃve, gi abui loge balaa Sikelage va.»

¹⁵ Davide gaazaḡani, é ḡe ma: «Da ke è lo tũḡo, de zeeli kooḡoḡi naa ma?» Ezipete zunu lounḡoi ḡeni Davide ma: «Gona bè GALA daaseigi zu, ga è la pàa, ta è la fèa nà-duo keeḡei ya, naa a ḡeena, nà lo è luḡo, de zeeli ti ma.»

Davide zie vai Amaleke nuiti bu

¹⁶ E loni Davide luḡo, ti zeeli Amaleke nui naati ma, ti vazagai naama you yooḡozuṃve, ti da daamii ta kpooḡei wo, ti da fetii ḡula, koozuneei maavele ma, é loozei naama ani moinmoinḡi vaa va, nii ti soni kooi zu, Filiseti yooi, ta Zuda yooi zu. ¹⁷ Davide kooi veeni ti va gosui, é ye ti vaazu, eyesu poluma voloi kpokoi. Tanope ge la ḡulani zea, kenii zunu lounḡo unnaanigooiti (400), niiti ti zeini joṃeiti koma, ti vela. ¹⁸ Davide naati pe unṃooṃni, niiti Amaleke nuiti ti ti zeeḡeni, é anza felegooiti balaa unṃooṃni. ¹⁹ Ti la ḡeni valani nu ḡila kpalaa ma, dounḡoa zu, kpakologaa zu, zunu lounḡo, baa anzanu lounḡo, nii pe é zoni kooi zu, ti la valani gilazu balaa ma. Nii pe ti kulani ti ya, Davide ḡaleni ma ga ti pe. ²⁰ Davide togani velevēḡeḡiti, ta ma baazagiti soni, nui niiti ti ḡeni loni togani bulugi naati tuḡo, ti ḡeni ḡeezu ma: «À ka, nii ḡa Davide sogai kooi zu.»

Koozoganii ḡaaḡwee vai

²¹ Davide zeelini nu unfelegooiti (200) ma, niiti ti boloni, ti la ḡeni zooni ti va vile polu, ti yēni Bezool kotuḡei vo be. Naati ti vaani Davide laaḡomisu, ta nui niiti ti ḡeni polu. Davide maaḡuḡani ti va, é ti luvo. ²² Nui niiti ti ḡeni Davide volu, nu joiti ta nu

ɲakai tanigaa ti ɢeni ti zaama, ti ɗa ɢe ma: «Tei ti la ade maazaani kooɗɗɗuɓe, nii pe ade sogai kooi zu, tɔnɔ la ba, keni ti-anzaiti, ta ti-lointi nɔ ɗa ta ve ti ya, ti ɗa li.» ²³ Kele Davide ɢeni ti ma: «Keɛlointi, à mina naa ɢe, ga nii Ƴooɗɗo GALAGI feai ade ya, mazɔɔɔ é ade makega, é naati dɔ ade yeezu, niiti ti laaleai ade wu. ²⁴ Be ɗa é woilosu wo-woo ma niima vai zu? Zoi diai kooɗɗɗuɓe, ta nii zegai kasaiti koba, tɔnɔi ɗa ɢeezu ga ɢevele, ti gaagwe yooɗɗu ɓɔɔma.» ²⁵ Uele ɗana é ɢeeni la, é lozei naama voloi ma, é li ga naa luɗo velei, ti naa ɢeeni ga togi, ta devei Izelayele yooi zu, zaagaza togi naa ɗa ná.

²⁶ Davide liai ma Sikelage, aniiti ti zogai kooi zu, é naati gaagweeni, é ta leve boolaiti ma, Zuda ɗundiɗiiti, é ɢe ti ma: «Wo-zabai ɗaa, kulaai anii naati su, ti zogai kooi zu, nii kooi Ƴooɗɗo GALAGI zili nuiti daaloɗɗoma.» ²⁷ Uele ɗana é keeni la Beetele geleiti be, é ta leve Lamote ɗundiɗiiti ma ti lekpeɗaɗe nu yeezazuɓe yooi zu, é ta leve Yatiil ɗundiɗiiti ma. ²⁸ E ta leve Alɔweel ɗundiɗiiti ma, ta Sifemote ɗundiɗiiti, é ta leve Esetemoa ɗundiɗiiti ma. ²⁹ E ta leve Lakale ɗundiɗiiti ma, é ta leve Yelaameyele laa wolaiti su ɗundiɗiiti ma, ta Ken laa wolaiti su ɗundiɗiiti ma. ³⁰ E ta leve Ƴoolema ɗundiɗiiti ma, ta Boal-Asan ɗundiɗiiti, é ta leve Atake ɗundiɗiiti ma. ³¹ E ta leve Geebelon ɗundiɗiiti ma, ta ve kpein Davide ta ná-kooɗɗo nuiti ti leveni ná.

31

Sayile zaa vai
(1 Dolo Sevei 10:1-12)

¹ Filiseti nuiti ti kooi veeeni Izelayele nuiti ba. Izelayele nuiti ti velani ti va, ti-ma moimmoim ge zaani ti zaama, Gileboa gizei ma. ² Filiseti nuiti ti gaaivoteni ga gitegite Sayile ma, ta na-doun zunuiti. Ti na-doun zunuiti paani: Zonatan, Abinadabe, naa vee Malekisua va. ³ Kooi gaaivoteni Sayile no ma niina. Kile pili nuiti ti kaani, e wola lua.

⁴ Sayile geni na-koofo zoola zefe nui ma: «Da-wofa zokpoi gula ma lagagi zu, e pa, nii a ke tatipelevolulala nui niiti ti mina va paazu, ti va baagula ma.» Kela naa la geni keeni, toozei e geni balizu ga dualuagi. Sayile bofoi da na-bofa zokpoi zefe, e lo ga. ⁵ Na-koofo zoola zefe nui kaai ma ga e zaa, to balaa e looni nono ma wofo zokpoi ga, ti pe ti za.

⁶ Uele gana Sayile ta na-doun zunu savagaiti ti zaani la folo gila kpegi, ta na-koofo zoola zefe nui, e vee na-koofo nuiti ba. ⁷ Izelayele nui niiti ti geni petugi volu vele, ta zoiti ti geni Zuluden volu vele zooma gakei ma, ti kaai ma ga Izelayele fovebei vela, ta Sayile vee na-dointi ba, ti za, tiya balaa ti fulani ta-laaiti su, ti vela. Filiseti nuiti ti vaani, ti ze naama laaiti su.

⁸ Poluma voloi Filiseti nuiti ti vaani ko lofoi zu, nii a ke ti poomaiti koligiti sefe. Ti Sayile ta na-doun zunu savagaiti ma voomaiti kaani Gileboa gizei ma. ⁹ Ti Sayile nungi leveni ba, ti na-koofo zoolaiti sefe. Naa volu ti ta-vonifaamai ma wooi laazeeli Filiseti yooi na pe su, daazeeli nubuseiti ma ta ta-fofo ganigiti ta-veleiti bu. ¹⁰ Ti Sayile na-koofo zoolaiti daani Asetateiti ta-vele wu, ti ma voomai zele Bete-San zigigi va.

¹¹ Siegi zu Galaade yooi zu Yaḅeese laaveaiti, ti naa menini da, nii Filiseti nuiti ti keai ga Sayile, ¹² kooḡo nu ḡezegēzegiti ti va, naati ti vileni pelei ma, ti ni piin ziezū, ti va, ti Sayile ma vooḡai ḡula Ḃete-San zigigi va, ti ná-doun zunu savagoti ma vooḡaiti seḡe ḡalaa, ti li ga tiye Yaḅeese, ti ti ḡala miná. ¹³ Ti ti-ma ḡaeiti seḡeni, ti naati maagulu, tamalise wului wu, nii é Yaḅeese. Naa voluma, ti zugi zoni folo lofela laawu.

GALA ΣΕΥΕΙ
Portions of the Holy Bible in the Toma language of
Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue de la
Guinée Toma

copyright © 2013 Pioneer Bible Translators

Language: Toma

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

95f995fa-1e05-5170-a262-d0f7dabeeddf